
AZERBAIJAN
AIRLINES
2024
DAYANIQLILIQ
HESABATI

MÜNDƏRİCAT

İxtisarlar və Akronimlər 3
Şirkət Prezidentinin Müraciəti 4
Şirkət haqqında 7
- Şirkətə baxış 8
- 2024-cü ilin əsas nailiyyətləri və mükafatları 10
- Qlobal İqlim Dialoquna Töhfə: COP29 11

Hesabat haqqında 12
- Əhatə dairəsi və hüdudları 13
- Hesabat Standartları 13
- Maraqlı Tərəflərlərlə qarşılıqlı əlaqə 14

Prioritetləri Tərəqqiyə çevirmək 16
- Əsas Mövzuların Müəyyən edilməsi 17
- BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə uyğunlaşma 24

Sosial Məsuliyyət – təməlimizdir 36
- İşçi Qüvvəsinin Rifahı və İnklüziv Mədəniyyət 37
- İşçilərin Öyrənmə Prosesi və Potensialının 43
- 2024-cü İldə Təlimlərə Dair İcmal 44
- İşçilərin sağlamlığı və təhlükəsizliyi 45
- İcmanın İştirakı və KSM Təşəbbüsləri 47

Əməliyyat kompasımız 49
- Müştəriyönümlü Yanaşma 56

İdarəetmə Prinsiplərimiz 62
- Təşkilati İdarəetmə Sistemi 63
- Müşahidə Şurası 65
- Komitələr 66
- Risklərin İdarə Edilməsi və Hesabatlılıq 67
- Etik Biznes Təcrübələri 68
- İqtisadi Təsirimiz və Maliyyə Fəaliyyətimiz 69
- Data-nın İdarə Edilməsi 72
- Təchizat Zənciri 73

Ətraf Mühit üzrə Öhdəliyimiz 75
- Ətraf Mühitin İdarə Edilməsinin Gücləndirilməsi 77
- İXQ Emissiyaları üzrə Göstəricilər 79
- Enerjinin Effektiv İdarə edilməsi 83
- Məsuliyyətli su istehlakı 85
- Tullantıların idarə olunması 86

Dayanıqlı Gələcəyə Baxışımız 88
ESG Göstəriciləri və Qoşmalar 90
- Emissiyaların Hesablanması Metodologiyası 91
- GRI indeksi 92
- SASB indeksi 100
- Fəaliyyət Göstəriciləri 101
- Əlaqə məlumatı 110



İXTİSARLAR VƏ AKRONİMLƏR

AAQ	Azərbaycan Aviasiya Qaydaları
AOG	Təyyarə Yerdə
BA	Bakalavr dərəcəsi
B.Sc.	Elmlər üzrə bakalavr
CAMO	Dayanıqlı Uçuşa Yararlılığın İdarə Edilməsi Təşkilatı
CANSO	Mülki Hava Naviqasiya Xidmətləri Təşkilatı
OKQ	Mövcud Oturacaq Kilometrinə görə qiymət
CEO	Baş icraçı direktor
MDB	Müstəqil Dövlətlər Birliyi
QSC	Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
MT	Maraqların toqquşması
COP29	Tərəflər Konfransının 29-cu iclası
COSO	Sponsor Təşkilatlar Komitəsi
CRM	Müştəri Münasibətlərinin İdarə Edilməsi
KSM	Korporativ Sosial Məsuliyyət
DdoS	DdoS tipli kiber hücum
EASA	Avropa Birliyinin Aviasiya Təhlükəsizliyi Agentliyi
ƏMTQ	Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi
EMS	Ətraf Mühitin İdarəetmə Sistemi
ERP	Müəssisə Resurslarının Planlaşdırılması
ESG	Ətraf Mühit, Sosial və Korporativ İdarəetmə
GAİN	Green Aviation Insights
QC	Qiqacoul
İXQ	İstixana qazı
İXQ Protokolu	İstixana qazı protokolu
İRU	İdarəetmə, Risk və Uyğunluq
GRI	Qlobal Hesabat Təşəbbüsü

SƏTƏMM və KN	Sağlamlıq, Əməyin Mühafizəsi, Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Keyfiyyətə Nəzarət
İHK	İstilik, Havalandırma və Kondisioner
IATA	Beynəlxalq Hava Nəqliyyatı Assosiasiyası
ICAO	Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı
IDC	Hücumun aşkarlanması sistemi
IPSS	İqlim Dəyişmələri üzrə Hökumətlərarası Panel
IPS	Hücumun qarşısının alınması sistemi
İTİS	İnformasiya Təhlükəsizliyi İdarəetmə Sistemi
LLM	Hüquq sahəsində magistr dərəcəsi
LTI	Xəsarət səbəbindən İtirilmiş İş Saatları
LTIFR	Xəsarət səbəbindən İtirilmiş İş Saatlarının Tezliyi
LTO	Eniş və Qalxma
M.Sc.	Elmlər magistri
MBA	Biznesin idarə edilməsi üzrə magistr
ODTÜ	Orta Şərq Texniki Universiteti
ÇFA	Çoxfaktorlu autentifikasiya
MAA	Milli Aviasiya Akademiyası
QHT	Qeyri-Hökumət Təşkilatı
NPS	Net Promoter Balı
İƏİT	İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı
OAİ	Orijinal Avadanlıq İstehsalçısı
ƏMT	Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizliyi
ASC	Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
PKI	Açıq Açar İnfrastruktur
FMV	Fərdi Mühafizə Vasitələri
RFQ	Qiymət sorğusu
RPK	Ödənişli oturacaq sayı km-lə

RTK	Ton-kilometrləri üzrə gəlir
SAF	Dayanıqlı Aviasiya Yanacağı
XTTQ	Xarici Təyyarələrin Təhlükəsizliyinin Qiymətləndirilməsi
SASB	Dayanıqlılıq üzrə sMühasibat Uçotu Standartları Şurası
TİS	Təhlükəsizlik İdarəetmə Sistemi
TƏM	Təhlükəsizlik Əməliyyatları Mərkəzi
tCO_2e	Tonlarla Karbon Dioksidi Ekvivalenti
NST	Nəqliyyat Səviyyəsinin Təhlükəsizliyi
BMT	Birləşmiş Millətlər Təşkilatı
BMT DİM	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dayanıqlı İnkişaf Məqsədi
UNGC	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Qlobal Sazişi
TKS	Təsdiqlənmiş Karbon Standartı
WAF	Veb Tətbiqi üçün Firewall



ŞİRKƏT PREZİDENTİNİN MÜRACİƏTİ

Dəyərli tərəfdaşlarımız,



2024-cü il “Azərbaycan Hava Yolları” QSC üçün transformasiya ili olub, belə ki, bu il şirkətimizin əməliyyat mükəmməlliyinin gücləndirilməsi, innovativ həllərin tətbiqi və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində öhdəliklərimizin yerinə yetirilməsi istiqamətlərində mühüm nailiyyətlər əldə olunub.

2024-cü il “Yaşıl Dünya Naminə Həmrəyik ili” çərçivəsində və Bakının COP29-a ev sahibliyi etməsi ilə AZAL dayanıqlılıq göstəricilərini təkmilləşdirmək və qlobal iqlim gündəliyinə töhfə vermək məqsədilə mühüm addımlar atıb.

Keçən il ərzində AZAL regional aviasiyası kimi mövqeyini möhkəmləndirib. Biz 34,000-dən çox uçuş həyata keçirməklə şəbəkəmizi 63 istiqamətə qədər genişləndirdik ki, bu da, 2022-ci illə müqayisədə iki dəfədən çox artım deməkdir. Sərnişin bazamız 2023-cü ildəki 2,9 milyon nəfərdən 4 milyondan çox sərnişinə yüksəlib. Bu, həm pandemiyadan sonra davam edən biznesin inkişaf və bərpa prosesini, həm də səyahətçilərimizin AZAL-a artan etimadını əks etdirir.

Şirkətimizin dayanıqlı inkişaf strategiyasında təyyara donanmasının modernləşdirilməsinə mühüm investisiyalar edilir. Biz 2032-ci ilə qədər 30-dan çox yeni nəsil təyyarənin alınmasına dair razılaşma əldə etmişik, təyyara parkının uzunmüddətli yenilənməsi inkişaf strategiyamızın mühüm istiqamətidir. AZAL-ın dekarbonizasiya hədəflərinə və dayanıqlılıq öhdəliklərimizə dəstək olaraq bu yeni nəsil təyyarələr yanacaq səmərəliliyinin artırılması və emissiyaların azaldılması məqsədilə optimallaşdırılıb. Uçuş şəbəkəmiz genişləndiyi dövrdə biz rəqəmsal transformasiya həlləri ilə müştəri təcrübəsinin daha da yaxşılaşmasını prioritet seçmişik. 2024-cü ildə yenilənmiş veb saytımızda və mobil tətbiqimizdə real vaxt rejimində uçuşların izlənməsi, ödənişlərin rahat icrası və daha təkmil sifariş seçimlərini təqdim etdik. AZAL Miles proqramımız da təkmilləşdirildi, müştərilərimizə daha rahat prioritet xidmətlər, pulsuz oturacaq seçimi və növbəsiz təyyarəyə minik kimi faydalı üstünlüklər təklif edən Klassik, Gümüş, Qızıl, Platin və Elit kateqoriyalar üzrə imkanlar təklif olunur.

COP29 çərçivəsində AZAL, IATA ilə birlikdə “Beynəlxalq Aviasiya və İqlim Dəyişikliyi” adlı yüksək səviyyəli sessiya təşkil edərək, ən böyük qlobal iqlim konfransının gündəliyinin icrasında mühüm rol oynayıb. Bu tədbir hava nəqliyyatının dekarbonizasiyası üçün qlobal səviyyədə maraq doğuran mövzuları müzakirə etmək üçün dəyərli bir platforma imkanı yaratdı. Biz COP-29-da fəal iştirak etməklə iqlim dəyişikliyinin qarşısının alınmasında qlobal tərəfdaşlığa hazır olduğumuzu nümayiş etdirdik. Xüsusilə də minlərlə tədbir iştirakçısının bu mötəbər tədbirdə iştirak etməsi üçün maneəsiz səyahətini təmin etdiyimiz üçün qürur duyuruq.

Biz həmçinin 2024-cü ildə ətraf mühitlə bağlı təşəbbüslərimizi daha da sürətləndirdik. AZAL, Carbon Click ilə əməkdaşlıq edərək sərnişinlərə təmiz enerji və ekosistemin bərpası layihələrini dəstəkləməyə imkan verən könüllü karbon kompensasiyası proqramını istifadəyə verib. Hava Limanlarının ərazisində ətraf mühitin qorunması sahəsində mütəmadi fəaliyyətlərlə məşğul oluruq, belə ki, qeyd olunan ərazilərdə 90,000-ə yaxın ağacları mühafizə edirik. Eyni zamanda, Abşeron yarımadasında bitki örtüyünün sahəsini genişləndirmək üçün yaşıllıq fəaliyyətlərini dəstəkləyirik, həmçinin əməliyyatlarımızın bütün iş sahələri üzrə enerji qənaət edən və İHK sistemlərini tətbiq edirik.

Bu istiqamətlərdə olan fəaliyyətlərimiz dairəvi iqtisadiyyat və biomüxtəlifliyin qorunmasına olan dəstəyimizi özündə əks etdirir. AZAL-da dayanıqlılıq biznesimizin əsas tərkib hissəsidir. Biz dayanıqlı infrastruktur, ağıllı hava uçuşları və hava limanı həlləri, yaşıl maliyyə və emissiyaların şəffaflığı kimi əsas sütunlar ətrafında strukturlaşdırılmış müfəssəl Xalis Sıfır/Sıfıra Yaxın (Net/Near Zero) Emissiya Planı və ESG Strategiyasını hazırlayırıq. Bu hesabatda bizim dayanıqlı inkişaf sahəsində biznesin təsirinin qiymətləndirilməsinin elmi əsaslı hədəfləri və beynəlxalq iqlim çərçivələri ilə uyğunluğumuzu əhatə edən enerji emissiyalarının idarə olunmasında 1-ci və 2-ci Əhatə Dairələrinin analiz olunması ilə bütün emissiyaların qiymətləndirilməsi də öz əksini tapmışdır. AZAL həmçinin CORSIA, RefuelEU Aviation-nın tələblərinə cavab olaraq texniki-iqtisadi araşdırmalar aparır, infrastrukturumuzu və tənzimləyici bazamızı uyğunlaşdırmaq üçün Dayanıqlı Aviasiya Yanacağının (SAF) əməliyyatlara inteqrasiya etmək imkanlarını inkişaf etdirir.

Paralel olaraq, iqlimə uyğun ağıllı infrastruktur və təyyarə donanmasına investisiyalar üçün dayanıqlı inkişafla əlaqəli istiqrazlar və dayanıqlı maliyyə alətləri də daxil olmaqla yaşıl maliyyəni səfərbər etmək üçün beynəlxalq maliyyə institutları ilə əməkdaşlıq edir.

AZAL-ın xidmət mükəmməlliyinə, təhlükəsizliyə və dayanıqlı inkişafa sadiqliyinin təcəssümü olaraq şirkətimiz son iki il ərzində Skytrax World Airline Awards tərəfindən “Mərkəzi Asiyanın və MDB-nin ən yaxşı regional aviaşirkəti” seçilib.

Gələcəyə nəzər saldıqda, AZAL regionun aviasiya sahəsində enerji keçidinə liderlik etməkdə qətiyyətli olaraq çalışır. Qlobal ESG standartları ilə inteqrasiyamızı dərinləşdirərək və dayanıqlılıq sahəsində müsbət təsirimizi gücləndirən tərəfdaşlıqlar quraraq, biz rəqəmsal innovasiyalara, dayanıqlı infrastruktura və əməliyyat səmərəliliyinin artırılmasına investisiya etməyə davam edəcəyik.

Bu uğurlar işçilərimizin fədakarlığı, sərnişinlərimizin etimadı və tərəfdaşlarımızın bizimlə yaxın əməkdaşlığı sayəsində mümkün olub. Birlikdə aviasiya üçün daha əlaqəli, dayanıqlı və ətraf mühitə həssas yanaşan gələcəyi formalaşdırmağa davam edəcəyik.

Samir Rzayev,
“Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin prezidenti



ŞİRKƏT HAQQINDA

ŞİRKƏTƏ BAXIŞ

Əsası 1992-ci ildə qoyulan “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (AZAL) Azərbaycan Respublikasının bayrağının daşıyıcısıdır. Baş qərargahı Bakıda, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda (GYD) yerləşir. Əsas fəaliyyət istiqamətimiz Asiya, Avropa və Yaxın Şərqi birləşdirən sərnişin daşımalarıdır.

Bu il ərzində AZAL dinamik inkişafını davam etdirib və Azərbaycanın qlobal bağlantılar və iqtisadi inteqrasiyaya dair strateji baxışını dəstəkləmək üçün ticarət, turizm və mədəni mübadiləni asanlaşdırmaqla regionun nəqliyyat infrastrukturunun mərkəzinə çevrilib.Bu missiyaya uyğun olaraq, AZAL il ərzində bir sıra istiqamətlər üzrə diqqətçəkən nailiyyətlər əldə edib. Aviadaşıyıcı 34,000-dən çox uçuş göstəricisi və əhatə dairəsinin 63 təyinat nöqtəsinədək artırmaqla sərnişin sayında da nəzərəçarpacaq artım əldə edib. Maliyyə baxımından, gəlirlərimizdə və aktivlərimizdə, eləcə də kapital qoyuluşlarımızda əhəmiyyətli artım qeydə alınıb ki, bu da öz növbəsində şirkətin davamlı inkişafa və müasirləşməya sadiqliyini əks etdirir. Bu aşağıda göstərilən rəqəmlər regionda AZAL-ın mobililik və iqtisadi tərəqqisinin əsas hərəkətverici qüvvəsi rolunu göstərir *(Şəkil 1)*.

Şəkil 1. Göstəricilərin icmalı

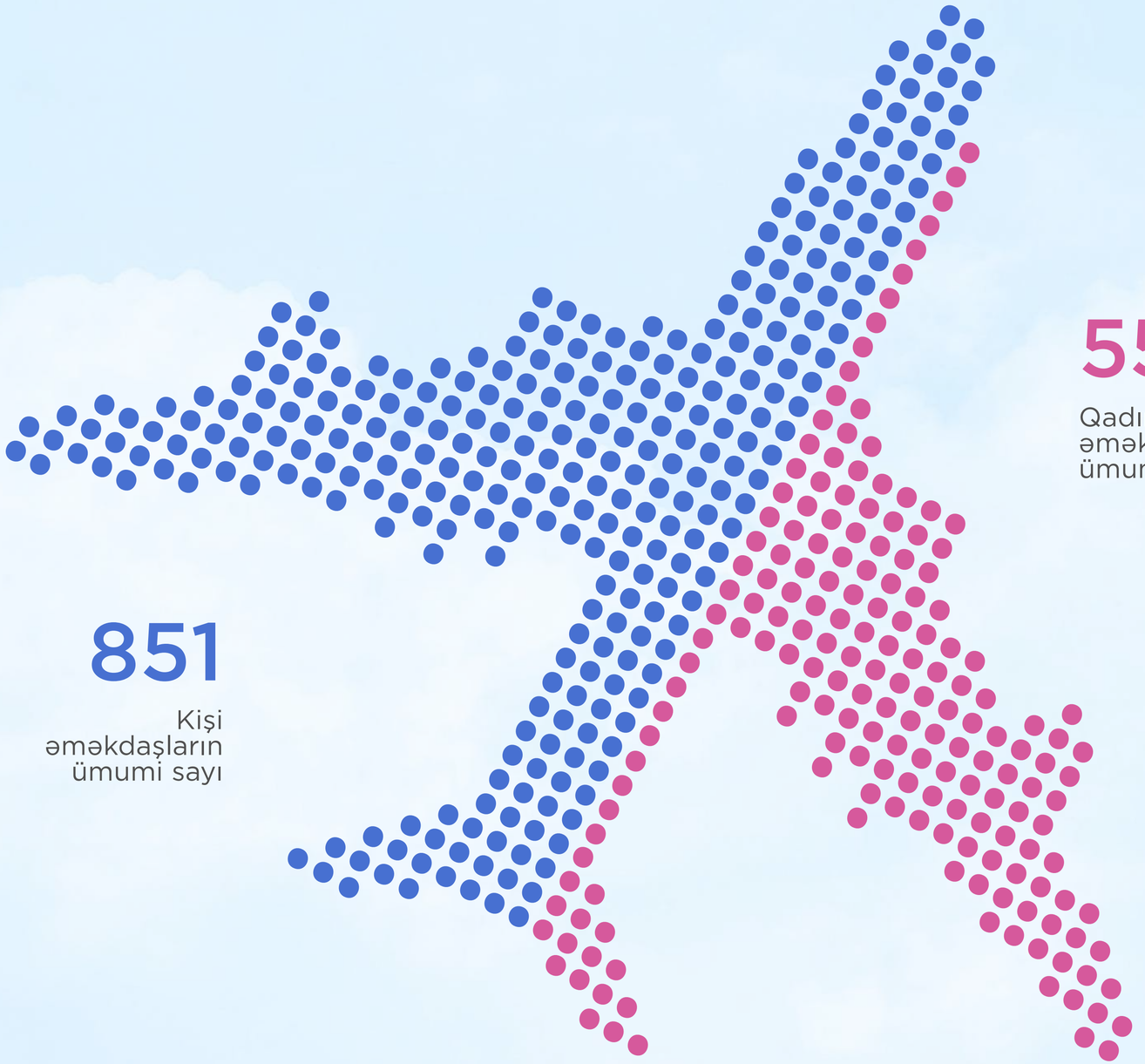
GÖSTƏRİCİ		
+1.20	milyard AZN	ÜMUMİ GƏLİRLƏR
+1.03	milyard AZN	ÜMUMİ KAPİTAL İNVESTİSİYASI
+1.62	milyard AZN	ÜMUMİ AKTİVLƏR
+1.2	milyard AZN	PAYLANMIŞ İQTİSADİ DƏYƏR

MƏLUMAT		
+34	min uçuş	ÜMUMİ UÇUŞ SAYI
63	istiqamət	ÜMUMİ İSTİQAMƏT SAYI
28	təyyarə	ÜMUMİ TƏYYARƏ SAYI
4.04	milyon sərnişin	ÜMUMİ SƏRNİŞİN SAYI

ŞİRKƏTƏ BAXIŞ

Hazırki hesabat dövründə AZAL-da 1400-dən çox mütəxəssis çalışıb ki, bu da Aviaşirkətin inkişafına mütənasib şəkildə işçi qüvvəmizin dayanıqlı artımının bariz nümunəsidir. Bundan əlavə, il ərzində 306 yeni əməkdaşın işə qəbulu ilə biz insan kapitalına sərmayə qoymağa davam etdik, əməliyyatlarımızın bütün sahələrində innovasiya, təhlükəsizlik və xidmət mükəmməlliyinə təkan verə bilən istedadları cəlb etməyə və saxlamağa müvəffəq olduq *(Şəkil 2)*.

Şəkil 2. Əmək qüvvəsinə dair icmal



851
Kişi əməkdaşların ümumi sayı

554
Qadın əməkdaşların ümumi sayı

2024-CÜ İLİN ƏSAS NAİLİYYƏTLƏRİ VƏ MÜKAFATLARI

Mərkəzi Asiya və MDB-də Ən Yaxşı Regional Aviaşirkət **- Skytrax World Airline Awards 2024** mükafatı ilə təltif olunub

BMT-nin Qlobal Sazişinin üzvü - onun prinsiplərinə sadiqdir və BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin (DİM) təşviqinə töhfə verir

2024-cü ildə **4 milyondan** çox sərnişin daşınıb. 34,000-dən çox uçuş - 63 istiqamət üzrə həyata keçirilib

Gəlir göstəricisi 2023-cü illə müqayisədə **38% artıb**

Bu hesabat dövründə AZAL ciddi irəliləyiş nümayiş etdirib, aviasiya sahəsində mükəmməlliyə sadiqliyini bir daha təsdiq edərək yeni mərhələlərə qədəm qoyub. AZAL Londonda keçirilən nüfuzlu Skytrax World Airline Awards mərasimində Mərkəzi Asiya və MDB ölkələri arasında ən yaxşı regional aviaşirkət mükafatına layiq görülüb.

Bizim yüksək keyfiyyət standartlarına dayanıqlı öhdəliyimizin sübutu olaraq Skytrax-dan aldığımız 4 Ulduzlu Aviaşirkət Reytinqimizi uğurla qoruyub saxladıq. Bu reytinq AZAL-ın təyyarəsinin göyərtəsindəki komfortun keyfiyyətini, rahatlığını, qidalanmanı, bort əyləncəsini, təmizliyi və heyətin peşəkarlığını xüsusilə qeyd edir.

Əməliyyat baxımından 2024-cü il AZAL üçün fəaliyyət əhatəsinin əhəmiyyətli genişlənməsi ili oldu. İl ərzində Aviaşirkət 4 milyondan çox sərnişin daşıyıb və 34,000-dən çox uçuş həyata keçirib. Əməliyyatların nəzərəçarpan nəticələri, qeyd olunan dövr ərzində rekord səviyyədə gəlirlərin əldə edilməsinin əsas səbəbi olmuşdur *(Şəkil 3)*.

Hesabat ili ərzində AZAL üçün ən mühüm tərəfdaşlıqlardan biri BMT-nin Qlobal Sazişinə qoşulmaq idi. Bu addım qlobal miqyasda dayanıqlılıq prinsiplərinə və məsuliyyətli biznes təcrübələrinə sadiqliyimizi nümayiş etdirir. BMT prinsiplərinə riayət etməklə biz təkcə aviasiya sənayesində beynəlxalq mövqeyimizi gücləndirmirik, həm də özümüzü daha geniş ətraf mühit, sosial və korporativ idarəetmə (ESG) məqsədlərinə nail olmaqda fəal tərəfdaş kimi bəyan edirik. Bu strateji tərəfdaşlıq, AZAL-ın adı keçən mühüm prinsipləri uzunmüddətli əməliyyat strategiyasına və korporativ kimliyinə inteqrasiya etmək niyyətini göstərən yanaşmanı ifadə edir.



Şəkil 3. 2024-cü ildə Mükafatlar və Təltiflər

QLOBAL İQLİM DİALOQUNA TÖHFƏ: COP29

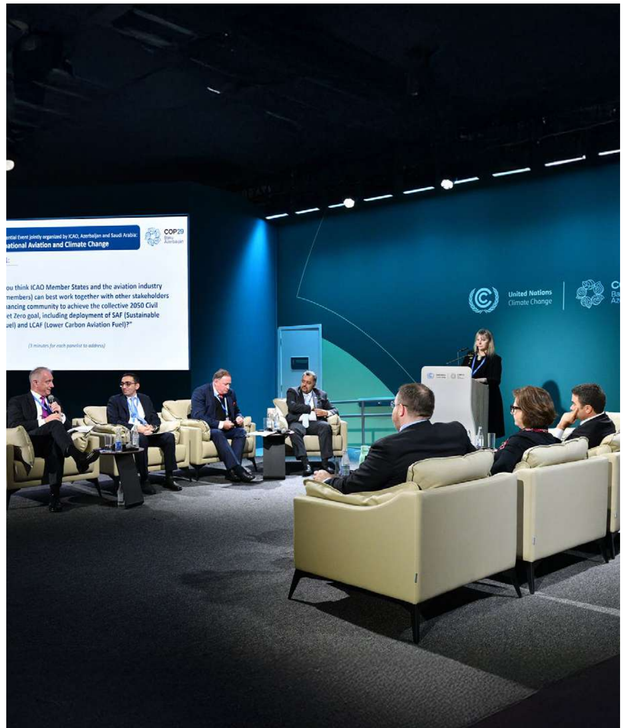
Azərbaycanın milli aviasiyaşısı kimi AZAL, 2024-cü ilin noyabrında Bakıda keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişiklikləri üzrə 29-cu Konfransında fəal iştirak edib. Tədbir iqlimə bağlı fəaliyyətin inkişafı məqsədilə hökumətlər, biznes dairələri və vətəndaş cəmiyyəti üçün qlobal platforma təqdim edib və AZAL-ın iştirakı onun milli və beynəlxalq səviyyədə dayanıqlılıq məqsədlərinin dəstəklənməsində strateji rolunu əks etdirib. COP29 zamanı AZAL "Airport Climate Action" sessiyasını təşkil edərək müzakirələrdə emissiyaların azaldılması və beynəlxalq ekoloji çərçivələrə uyğunlaşma istiqamətində dayanıqlı fəaliyyətlərini vurğulayıb. Aviaşirkət beynəlxalq marşrut şəbəkəsini genişləndirməyə imkan verən yanacaq səmərəliliyini əhəmiyyətli dərəcədə artırmaqla, həmçinin karbon izini azaldan yeni nəsil təyyarələr üçün Airbus və Boeing ilə əldə edilmiş son razılaşmalarla dəstəklənən donanmanın modernləşdirilməsində son nailiyyətlərini də nümayiş etdirib.

AZAL həmçinin könüllü karbon kompensasiyası proqramı, CORSIA və Avropa Birliyi/Böyük Britaniyanın ETS tələblərinə uyğunluq, əməliyyat səmərəliliyinə və rəqəmsal transformasiyaya sərmayələr kimi təşəbbüslər vasitəsilə dayanıqlı aviasiyaya sadiqliyini bir daha nümayiş etdirib. Bu səylər, ESG prinsiplərinin əsas biznes sahələrinə inteqrasiyasını təmin edən və AZAL-ı müasir, etibarlı və iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizədə məsuliyyətli aviaşirkət kimi təqdim edən genişmiqyaslı strategiyanın mühüm hissəsidir. COP29-da iştirak, AZAL-ın regionda yaşıl aviasiya keçidində lider mövqeyini daha da gücləndirərək, dayanıqlı inkişaf yolunda mühüm mərhələni ifadə edib. Tədbir, dünyanın müxtəlif bölgələrindən olan tərəfdaşlarla konstruktiv əməkdaşlıq əlaqələri qurmaq, iqlim maliyyələşdirilməsi və innovasiyalar sahəsində yeni imkanlar açmaq, həmçinin Azərbaycanın qlobal müstəvidə dayanıqlı nəqliyyat sistemində regional mərkəzə çevrilməsi istiqamətində planlarını dəstəkləməkdə AZAL-ın aparıcı rolunun bir daha nümayişi edib. COP29 zamanı kommunikasiya layihələri çərçivəsində AZAL-ın baş icraçı direktoru Samir Rzayev "Sustainability Now: Sustainable Aviation and Tourism" adlı rəsmi COP29 podkastında çıxış edib. Bu xüsusi proqramda Rzayev, AZAL-ın yaşıl aviasiyanın inkişafına baxışını, şirkətin dayanıqlılıq üzrə yol xəritəsini və regional hava nəqliyyatının gələcəyinin formalaşmasında rəqəmsal innovasiyaların, enerji keçidinin və iqlim tərəfdaşlığının mühüm rolunu müzakirə edib.

🎧 Yayımı buradan dinləyə bilərsiniz:
YouTube-da AZAL Podcast

Bu təşəbbüslər AZAL-ın fəaliyyəti çərçivəsində ESG prinsiplərinin inteqrasiyasına yönəlmiş daha geniş ESG strategiyasını əks etdirir. COP29 beynəlxalq tərəfdaşlarla əlaqə yaratmaq, iqlim maliyyəsi və innovasiyalar sahəsində yeni tərəfdaşlıq imkanlarını araşdırmaq və aviasiya sektorunun dekarbonizasiyasında regional əməkdaşlığı təşviq etmək üçün əsas platforma rolunu oynayıb.







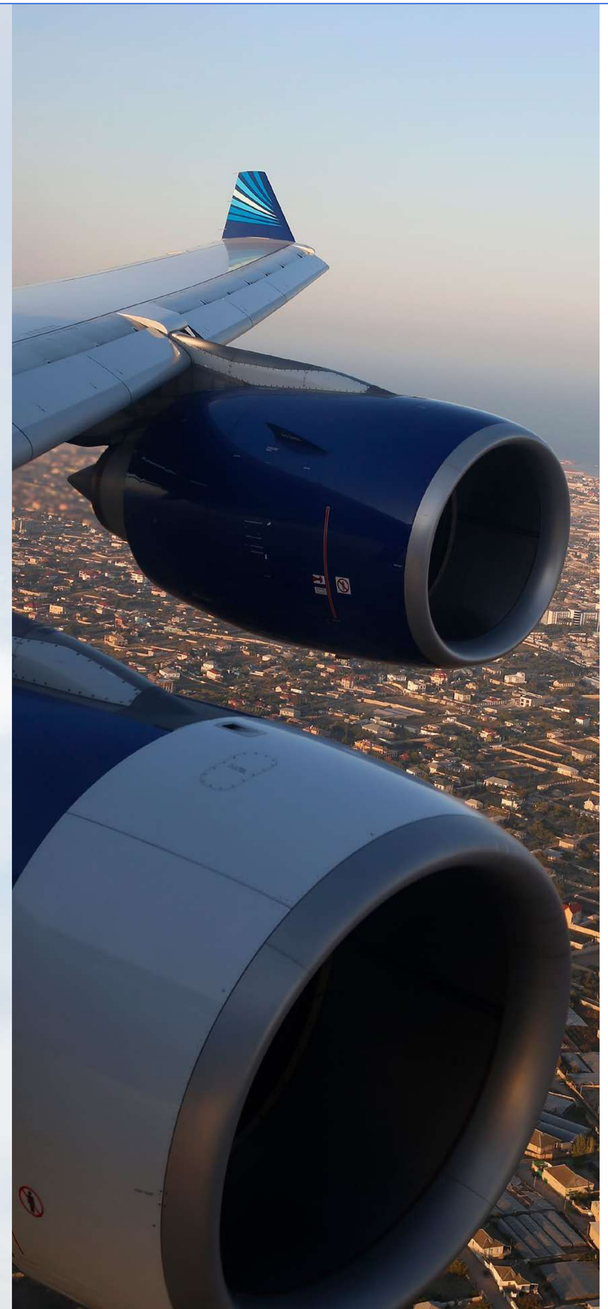


HESABAT HAQQINDA

ƏHATƏ DAİRƏSİ VƏ HÜDUDLARI

"Azərbaycan Hava Yolları" QSC (Bundan sonra "Aviaşirkət" və ya "AZAL" adlandırılacaq) böyük məmnuniyyətlə özünün 1 yanvar 2024-cü ildən 31 dekabr 2024-cü il tarixinədək fəaliyyətinə dair geniş icmalı əhatə edən Dayanıqlılıq Hesabatını təqdim edir. Aviaşirkət "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) nəzdində fəaliyyət göstərən və fəaliyyətinə dair geniş korporativ çərçivəyə və strateji baxışa uyğunlaşdırılan biznes bölməsidir.

Bundan sonra "Hesabat" adlandırılacaq bu Dayanıqlılıq Hesabatı AZAL-ın şəffaflıq və dayanıqlı inkişaf üzrə davamlı öhdəliklərini əks etdirir. O, ətraf mühit, sosial və korporativ idarəetmə sahəsi də daxil olmaqla, lakin bununla məhdudlaşmayaraq, müxtəlif istiqamətlər üzrə əsas nailiyyətləri təsbit edir. Əldə olunan nailiyyətləri və inkişaf mərhələlərini kontekstə uyğun təqdim etmək məqsədilə əvvəlki illərlə müvafiq müqayisələr də təqdim olunub. Hesabatın əhatə dairəsi müstəqil biznes vahidi kimi AZAL ilə məhdudlaşır. O, Aviaşirkətin birbaşa səlahiyyətlərinə aid olan bütün fəaliyyətləri əhatə edir. Hesabatın hazırlanmasında AZAL dayanıqlılıqla əlaqədar ciddi təsirlərin, risklərin və imkanların ətraflı nəzərdən keçirilməsini təmin etmək üçün əhəmiyyətlilik və tamlıq prinsiplərinə riayət edib.



HESABAT STANDARTLARI



AZAL dayanıqlılıq üzrə məlumatların açıqlanmasında şəffaflığını, ardıcıllığını və əhatəliliyini artırmaq məqsədilə Qlobal Hesabat Təşəbbüsü (GRI) Standartlarına əsaslanır. Paralel olaraq, biz aviasiya sektoruna aid əsas ESG mövzularına diqqət yetirərək, Dayanıqlılıq üzrə Mühasibat Uçotu Standartları Şurasının (SASB) çərçivəsindən istifadə edirik. Bu iki istiqamətli uyğunluq yanaşması tənzimləyicilər, investorlar, müştərilər və daha geniş ictimaiyyət də daxil olmaqla, müxtəlif maraqlı tərəflərin gözləntilərinə cavab vermək üçün hesabatların hazırlanmasına töhfə verir. Eyni zamanda, maliyyə göstəriciləri ilə maraqlananlara məlumatların müqayisəliliyi və qərar qəbuluna dair prosedurlar da təqdim olunur. Beynəlxalq Hava Nəqliyyatı Assosiasiyasının (IATA) üzvü olaraq, AZAL ətraf mühitə təsirin azaldılması və əməliyyat səmərəliliyinin artırılması üzrə qlobal səyləri dəstəkləyən sənayedə aparıcı dayanıqlılıq təcrübələrinə sadiq qalır. IATA-nın 2050-ci ilə qədər Fly Net Zero (Uçuşlar üzrə Xalis Sıfır) öhdəliyinə uyğun olaraq, əməliyyatlarımızda xalis sıfır karbon emissiyasına nail olmağa olduqca maraqlıyıq. Məhz bu səbəbdən, hazırkı hesabatda da bu məqsədə doğru irəliləyişimizə dair məlumatları təqdim edirik. Dayanıqlılıq Hesabatı ətrafmühit, sosial və iqtisadi meyarlar üzrə uzunmüddətli fəaliyyətlərimizi istiqamətləndirmək üçün çərçivə rolunu oynayan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə (BMT DİM) uyğunlaşdırılıb. Əməliyyatlarımızın daha geniş qlobal prioritetləri necə cavab verdiyini nümayiş etdirmək üçün biz əsas təşəbbüslərimizi müvafiq DİM-lərlə fəal şəkildə əlaqələndiririk.

MARAQLI TƏRƏFLƏRLƏ QARŞILIQLI ƏLAQƏ

Maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqə AZAL əməliyyatlarının inkişafı üçün mühüm komponentdir. Məqsədlərimizi onların gözləntilərinə uyğunlaşdırmaq və toplanan rəylər əsasında fəaliyyətimizi təkmilləşdirmək üçün əsas maraqlı tərəf qrupları ilə müntəzəm əlaqə saxlayırıq.

Maraqlı tərəflər siyahısına dövlət qurumları, tənzimləyici orqanlar, əməkdaşlar, müştərilər, biznes tərəfdaşları, investorlar, yerli icmalar və qeyri-hökumət təşkilatları (QHT) daxildir. Yanaşmamızın əsasını qarşılıqlı ünsiyyətin davamlı olması təşkil edir. Əsas maraq və diqqət sahələrini dəqiqləşdirmək və prioritetləşdirmək üçün sorğular, müsahibələr və seminarlar vasitəsilə maraqlı tərəflərin rəyini fəal şəkildə öyrənirik. Bu, bizə prioritetlərimizi birbaşa formalaşdıran dəyərli rəylər təqdim edir və bu Hesabatın həm maraqlı tərəflərimiz, həm də biznesimiz üçün ən aktual məsələlərə diqqət yetirməsini təmin edir. Açıq müzakirələr və qarşılıqlı anlaşma üzərində qurulan əlaqələr toplanan rəylərin planlaşdırma və qərar qəbulu proseslərimizə inteqrasiya olunmasına imkan açır. Hesabat bütün maraqlı tərəflərə əldə etdiyimiz nailiyyətləri, üzləşdiyimiz çağırışları və iddialı olduğumuz hədəfləri təqdim etmək üçün mühüm platforma rolunu oynayır *(Cədvəl 1)*.



MARAQLI TƏRƏF QRUPLARI

Maraqlı tərəflərin fikirləri təkcə fəaliyyətimizə dəstək olmur, həm də dayanıqlı təkmilləşdirmə üçün yol göstərir. Şirkətimiz inkişaf etdikcə, bu rəylər bizim üçün ortaq dəyər yaratmağa və uzunmüddətli təsirə doğru istiqamətləndirməkdə vacib olaraq qalır.

- DÖVLƏT QURUMLARI
- TƏNZİMLƏYİCİ ORQANLAR
- ƏMƏKDAŞLAR
- MÜŞTƏRİLƏR
- BİZNES TƏRƏFDAŞLARI
- İNVESTORLAR
- YERLİ İCMALAR
- QEYRİ-HÖKUMƏT TƏŞİLATLARI (QHT)

MARAQLI TƏRƏFLƏR QRUPU	ƏSAS MARAQ VƏ DİQQƏT SAHƏLƏRİ	QARŞILIQLI ƏLAQƏ METODU	ÜNSİYYƏT TEZLİYİ
TƏNZİMLƏYİCİ VƏ HÖKUMƏT ORQANLARI	Yerli və beynəlxalq aviasiya qanunlarına, təhlükəsizlik qaydalarına, ekoloji tələblərə və dayanıqlı aviasiya məqsədlərinə uyğunluq.	• Dövri görüşlər və vaxtında uyğunluq. • Tənzimləyici orqanlara hesabat vermək; • Siyasətin işlənib hazırlanması üzrə əməkdaşlıq; • Aviasiya forumlarında və sənaye məsləhətləşmələrində iştirak.	**Müvafiq vaxtlarda**
SƏRNİŞİNLƏR VƏ MÜŞTƏRİLƏR	Uçuş təhlükəsizliyi, xidmət keyfiyyəti, müştəri təcrübəsi və əməliyyatlarda şəffaflıq.	• Müştəri rəyi sorğuları və şikayətlərin həlli; • Sosial media ilə əlaqə; • ESG göstəriciləri və təşəbbüsləri haqqında dayanıqlılıq hesabatları.	Gündəlik
ƏMƏKDAŞLAR VƏ İŞÇİ QÜVVƏSİ	Əməyin təhlükəsizliyi, karyera inkişafı, ədalətli əmək haqqı, müxtəliflik və inklüzivlik, iş-həyat balansı və rifah.	• İşçilərin cəlb edilməsi proqramları; • Təlim və peşəkar inkişaf; • Daxili xəbər bülletenləri və əks əlaqə mexanizmləri; • Toplantılar və rəhbərliklər sual-cavab sessiyaları.	Gündəlik
BİZNES VƏ SƏNAYE TƏRƏFDAŞLARI	Təchizat zəncirinin dayanıqlılığı, əməliyyat səmərəliliyi, investisiya imkanları və əməkdaşlıq layihələri.	• Biznes dəyirmi masaları və sənaye şəbəkələri; • Dayanıqlılıq üzrə birgə təşəbbüslər; • Fəaliyyət qiymətləndirmələri və təchizatçı auditləri.	**İllik** əsasda
İNVESTORLAR VƏ MALİYYƏ TƏŞKİLATLARI	Risklərin idarə edilməsi, maliyyə sabitliyi, dayanıqlılıqla əlaqəli investisiyalar və idarəetmə şəffaflığı.	• İllik hesabatlar və investorlar üçün brifinqlər; • ESG açıqlamaları. • Xüsusi investorlarla əlaqələr qrupu.	**Yarımillik** əsasda
YERLİ İCMALAR VƏ QHT-LƏR	Ətraf mühitə təsir, icma inkişafı, korporativ sosial məsuliyyət (KSM) və məşğulluq imkanları.	• İcma-yönümlü proqramlar; • Ətraf mühitə təsir barədə açıqlamalar; • KSM təşəbbüsləri, sponsorluqlar və tərəfdaşlıqlar; • İctimai forumlar və maraqlı tərəflərlə dialoqlar.	**Rüblük** əsasda

Cədvəl 1. Maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqənin qurulması



02 PRİORİTETLƏRİ DAVAMLI İNKİŞAFA ÇEVİRMƏK

ƏSAS MÖVZULARIN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ

Aviasiya kimi mürəkkəb və genişmiqyaslı bir sənayedə, məsuliyyətli biznes təcrübələrinə rəhbərlik etmək üçün dayanıqlılıq üzrə əsas mövzularının müəyyən edilməsi vacibdir.

Bu, əməliyyatlarımıza ən çox təsir edən və maraqlı tərəflərimiz üçün ən yüksək əhəmiyyət kəsb edən məsələlərə diqqət yetirməyimizə imkan verir.

Bu məqsədlə, müvafiq müqayisələrdən istifadə etməklə fəaliyyətimizin hərtərəfli təhlilini apardıq. Həmçinin həm idarəetmə, həm də əməliyyat qruplarının nümayəndələri də daxil olmaqla əsas maraqlı tərəfləri cəlb etdik. Müqayisəli təhlil və maraqlı tərəflərin töhfəsi ətraf mühit, sosial, idarəetmə və iqtisadi sahədə əsas mövzuları müəyyən etməyimizə kömək edib. Biznesin əhəmiyyətliliyinin qiymətləndirilməsi prosesi, daxili komandalar və mövzu üzrə ekspertlərin iştirakı ilə maraqlı tərəflərin əhatəli siyahısının (xəritəsinin) tərtibindən başlayıb. Bu mərhələ, qiymətləndirmənin əhatə dairəsini müəyyənləşdirməyə və əməliyyatlarımız üçün ən uyğun maraqlı tərəf qruplarını seçməyə imkan verib. Sonrakı mərhələdə, əsas maraqlı tərəflərlə məqsədyönlü müsahibələr aparılaraq, onların ən vacib hesab etdikləri biznes məsələləri barədə məlumat toplanıb.

Bu fikirlər, potensial əhəmiyyətlilik mövzularının ilkin siyahısının hazırlanması üçün əsas kimi istifadə edilib *(Şəkil 4)*. Hər il aparılan əhatəli əhəmiyyətlilik qiymətləndirilməsindən sonra, hər bir mövzu biznes strategiyamız və maraqlı tərəflərin prioritetləri baxımından qiymətləndirilir və önəmlilik dərəcəsinə görə sıralanır *(Şəkil 5)*. Nəticədə formalaşan əsas məsələlərin yekun siyahısı, AZAL-ın strateji məqsədləri və məsuliyyətli biznes təcrübələrinə sadiqliyi ilə uyğunluğu təmin etmək məqsədilə yüksək rəhbərlik tərəfindən nəzərdən keçirilib və təsdiqlənib *(Cədvəl 2)*.



ƏSAS MÖVZULARIN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ

01. ADDIM 1. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN XƏRİTƏLƏNDİRİLMƏSİ

Qiymətləndirməni planlaşdırmaq, əsas tərəfdaşlar qruplarını müəyyən etmək və müvafiq biznes istiqamətlərin əhatə dairəsini müəyyən etmək üçün daxili komandalar və mövzular üzrə ekspertlərlə əməkdaşlıq qurulub.



02. ADDIM 2. MƏSƏLƏLƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ

Ən əhəmiyyətli hesab etdikləri biznes məsələlərini müəyyən etmək və anlamaq üçün əsas maraqlı tərəflərlə müsahibələr aparılıb. Bu məlumat bizə potensial əhəmiyyətli mövzuların siyahısını müəyyən etməyə kömək etdi.



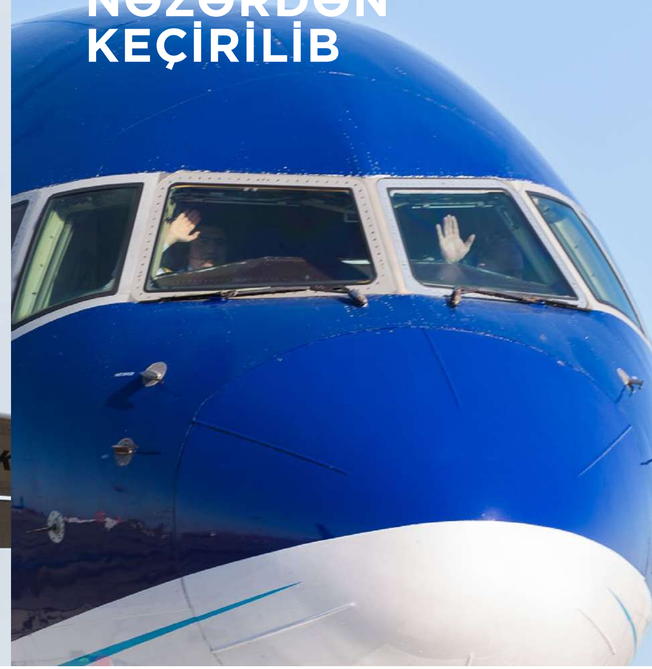
03. ADDIM 3. TƏHLİL VƏ PRİORİTETLƏŞDİRMƏ

Hər bir mövzunun biznes üçün nisbi əhəmiyyətini qiymətləndirmək üçün maraqlı tərəflərin cavabları təhlil edilib. Mühüm məsələlərin yekun toplusu nəzərdən keçirilib və təsdiq edilib.



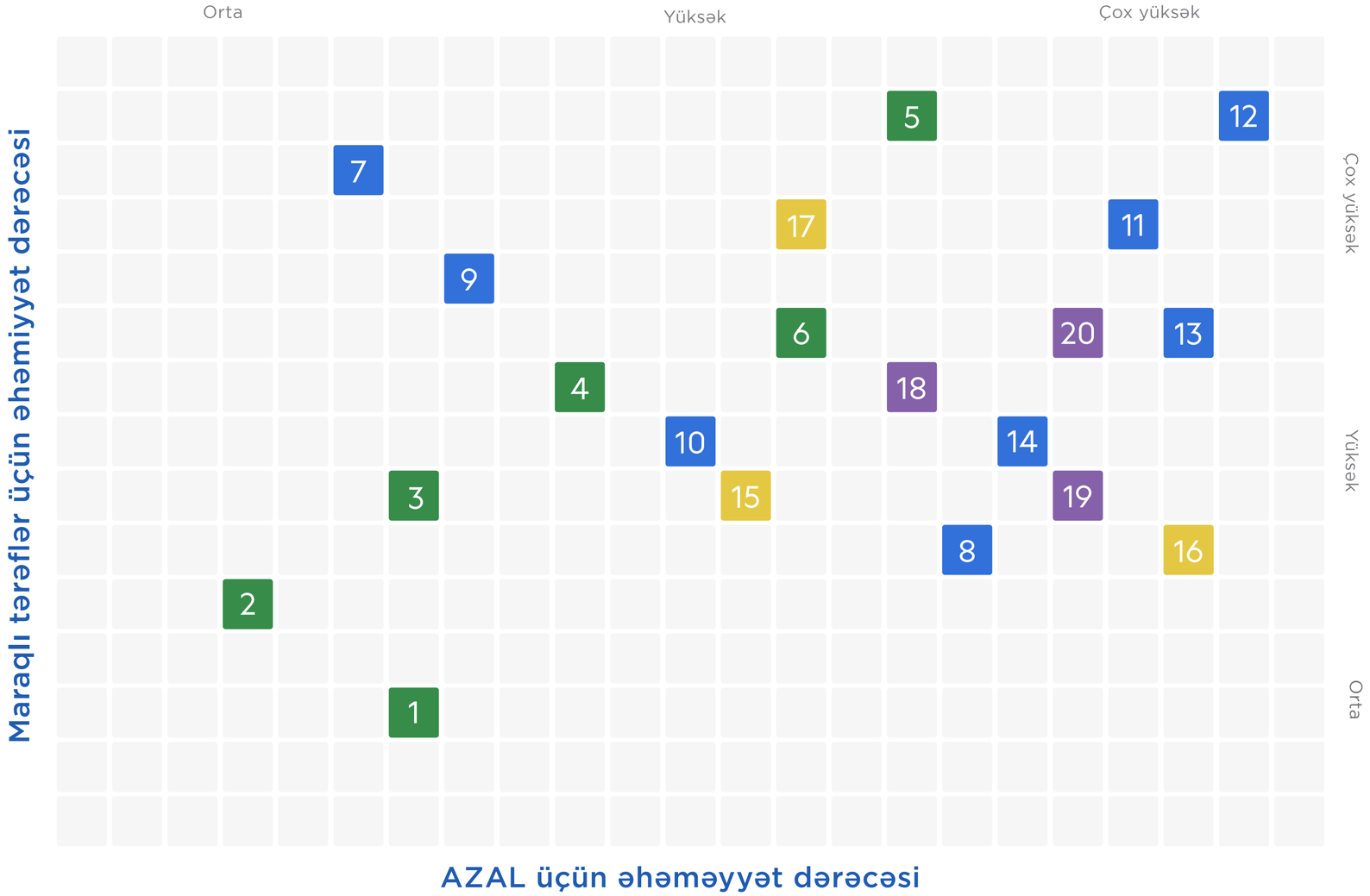
SON ADDIM

MÜHÜM MÖVZULAR NƏZƏRDƏN KEÇİRİLİB



Şəkil 4. Biznesin əhəmiyyətliliyinin qiymətləndirilməsi prosesinin icmalı

ƏHƏMİYYƏTLİLİK DİAQRAMI



- 1. Dairəvi İqtisadiyyat
- 2. Suyun idarə edilməsi
- 3. Tullantıların idarə olunması
- 4. Enerji istehlakı və Səmərəlilik
- 5. İstixana Qazı Emissiyalarının İdarə Edilməsi
- 6. Səs-küy Çirklənməsinin və Hava Keyfiyyətinin İdarə Edilməsi
- 7. İcma İnvestisiyaları
- 8. Potensialın artırılması
- 9. İnsan Haqqları, Müxtəliflik, İnklüzivlik və Bərabərlik
- 11. Keyfiyyətin İdarə edilməsi və Müştəri Məmnuniyyəti
- 12. Uçuş Təhlükəsizliyi
- 13. Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizliyi
- 14. Rəqəmsallaşma və Kibertəhlükəsizlik
- 15. Normativ qaydalara uyğunluq
- 16. Risk və İdarəetmə
- 17. Təchizat Zəncirinin İdarə Edilməsi
- 18. Maliyyə Dayanıqlığı
- 19. Donanmanın modernləşdirilməsi və inkişafı
- 20. Brendin İdarə edilməsi və Reputasiya

Şəkil 5. Əhəmiyyətlilik diaqramı

MÖVZULARIN ƏHƏMİYYƏTİNİN DƏRK EDİLMƏSİ

Cədvəl 2. Mövzuların əhəmiyyətinin dərk edilməsi

DAİRƏVİ İQTISADİYYAT

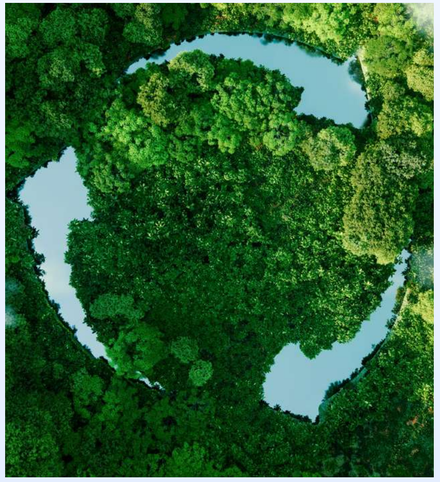
Aviaşirkətlər əhəmiyyətli sayda tullantılara səbəb olur. Dairəvi iqtisadiyyata keçid tullantıları azalda, resurslara qənaət edə və xərclərin səmərəliliyini artıra bilər. Aviaşirkətlər nəqliyyat sektorunda dayanıqlı təcrübələrin təşviqində aparıcı rol oynaya bilər.



TULLANTILARIN İDARƏ OLUNMASI

Aviaşirkətlər tərəfindən ətraf mühitə təsir edən əhəmiyyətli miqdarda tullantı əmələ gətirilir. Aviaşirkətlər təhlükəli tullantıların miqdarını və miqdarını minimuma endirən Tullantıların idarə olunması sistemini tətbiq etməlidirlər.





İSTİXANA QAZI EMİSSİYALARI

Aviasiya sektoru qlobal səviyyədə iqlim dəyişmələri ilə nəticələnən İQƏ emissiyaları üzrə əsas mənbələrdən biridir. Beynəlxalq müqavilələr və potensial karbon vergi mexanizmləri aviaşirkətlərin əməliyyatlarına və xərclərinə artan təsir göstərəcək.

SU EHTİYATLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ

Digər məsələlər qədər prioritet olmasa da, aviaşirkətlər müxtəlif əməliyyatlar üçün sudan istifadə edirlər. Məsuliyyətli su istehlakı xüsusilə su qıtlığı ilə üzləşən bölgələrdə vacibdir.

ENERJİ İSTEHLAKI VƏ SƏMƏRƏLİLİK

Enerji səmərəliliyi hava yolları üçün ətraf mühitə təsiri minimuma endirmək, maliyyə göstəricilərini yaxşılaşdırmaq və qlobal enerji keçidini dəstəkləmək üçün çox vacibdir. Bura müasir, enerjiyə qənaət edən təyyarələrə sərmayə və uçuş əməliyyatlarının optimallaşdırılması daxildir.

SƏS-KÜY ÇİRKLƏNMƏSİ VƏ HAVA KEYFİYYƏTİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Təyyarənin səs-küyü və havanın çirklənməsi hava limanları ətrafındakı icmalara təsir göstərir. Bu təsirlərin idarə edilməsi cəmiyyətin sağlamlığı və həyat keyfiyyəti və Aviaşirkətin, xüsusən də əhalinin sıx məskunlaşdığı ərazilərdə fəaliyyət göstərmək üçün lisenziyanı itirməmək üçün çox vacibdir.

MÖVZULARIN ƏHƏMİYYƏTİNİN DƏRK EDİLMƏSİ

Cədvəl 2. Mövzuların əhəmiyyətinin dərk edilməsi

ƏMƏYİN MÜHAFİZƏSİ VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİ

İşçilərin rifahı əməliyyat səmərəliliyi və etik səbəblərə görə vacibdir. Aviaşirkətlər xəsarətlərin və xəstəliklərin qarşısını almaq üçün əməyin mühafizəsinə xüsusi diqqət yetirməlidirlər.

İSTEDADLARIN İNKİŞAFI

Aviasiya sektorunun xüsusi tələblərini nəzərə alaraq, işçilərin təlimi və inkişafı əməliyyat səmərəliliyi, təhlükəsizliyi və mükəmməl xidmət göstərilməsi üçün vacibdir.

İCMA İNVESTİSİYALARI

Aviaşirkətlər hava limanları ətrafındakı icmalara təsir göstərir. Bu icmalara sərmayə qoymaq müsbət münasibət yarada və şirkətin fəaliyyət göstərməsini sosial amillərlə dəstəkləyə bilər.

UÇUŞ TƏHLÜKƏSİZLİYİ

Aviasiya sektoru təhlükəsizlik üzərində qurulur. Hər bir səmərəsiz uçuş faciəyə səbəb ola bilər. Ən yüksək təhlükəsizlik standartlarının qorunması bütün aviaşirkətlər üçün vacibdir.

RƏQƏMSALLAŞMA VƏ KİBER-TƏHLÜKƏSİZLİK

Rəqəmsal sistemlərdən sıx asılılıq və sərnişin və əməliyyat məlumatlarının ciddi mahiyyətini nəzərə alaraq, aviaşirkətlər ciddi kibertəhlükəsizlik həssaslığı ilə üzləşirlər. Güclü kibertəhlükəsizlik protokolları sərnişin məlumatlarını qorumaq, əməliyyat sistemlərinin bütövlüyünü təmin etmək və təyyarə təhlükəsizliyini təmin etmək üçün vacibdir.

KEYFİYYƏTİN İDARƏ EDİLMƏSİ VƏ MÜŞTƏRİ MƏMNUNİYYƏTİ

Aviaşirkətlər üçün müştəri məmnuniyyəti və yüksək xidmət keyfiyyətinə üstünlük vermək rəqabət və sərnişinlərin cəlb edilməsi üçün vacibdir.

İŞÇİLƏRİN İŞƏ QƏBULU VƏ SAXLANILMASI

İxtisaslı kadrların cəlb edilməsi və saxlanılması əməliyyatların düzgün aparılması və xidmət keyfiyyəti üçün çox vacibdir. Aviaşirkətlər ən yaxşı istedadları cəlb etmək üçün rəqabətli əmək münasibətləri və iş şəraiti təklif etməlidirlər.

İNSAN HAQLARI, MÜXTƏLİFLİK, İNKLÜZİVLİK VƏ BƏRABƏRLİK

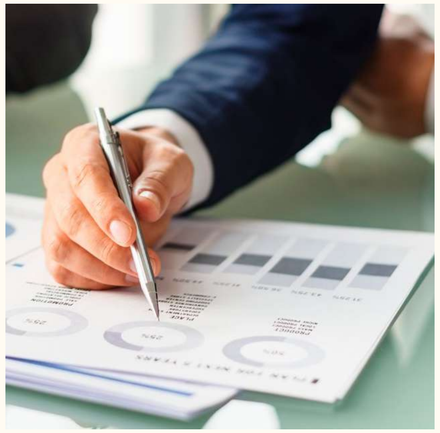
Ədalətli rəftar, bərabər imkanların və müxtəlif işçi qüvvəsinin təmin edilməsi etik səbəblərdən, işçilərin rifahı və müştərilərin cəlb edilməsi baxımından getdikcə daha çox əhəmiyyət kəsb edir.

MÖVZULARIN ƏHƏMİYYƏTİNİN DƏRK EDİLMƏSİ

Cədvəl 2. Mövzuların əhəmiyyətinin dərk edilməsi

NORMATİV TƏLƏBLƏRƏ UYĞUNLUQ

Hava nəqliyyatında təhlükəsizliyin fövqəladə əhəmiyyətini nəzərə alaraq, aviasiya sektoru həm beynəlxalq aviasiya qurumları, həm də milli qanunvericilik tərəfindən müəyyən olunan geniş miqyasda tənzimləyici qaydalara əsasən fəaliyyət göstərir.

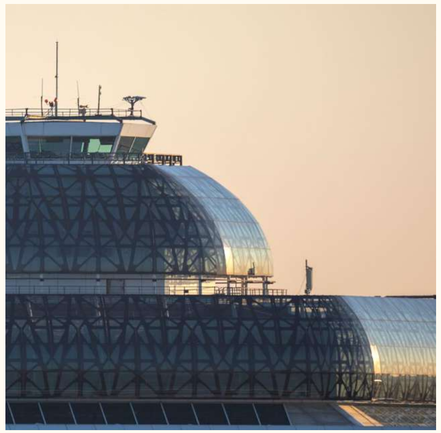


TƏCHİZAT ZƏNCİRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Aviaşirkətlər kompleks təchizat zəncirlərinə əsaslanır. Effektiv və dayanıqlı təchizat zəncirinin idarə edilməsi xərclərə nəzarət, əməliyyat etibarlılığı və ətraf mühitə təsirin minimuma endirilməsi üçün vacibdir.









RİSK VƏ BÖHRANLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ

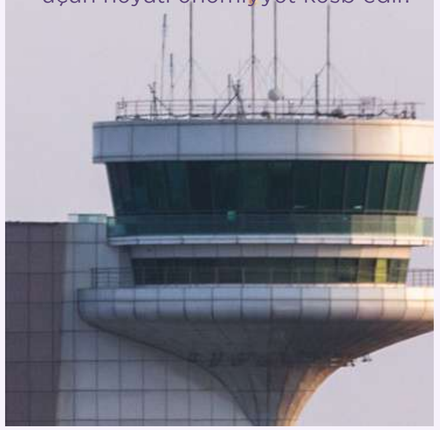
Effektiv risk və böhran idarə edilməsi biznesin dayanıqlılığı və əməliyyat sabitliyinin qorunması üçün, xüsusən də hava səyahətləri kimi qloballaşan sənaye üçün vacibdir.

MÖVZULARIN ƏHƏMİYYƏTİNİN DƏRK EDİLMƏSİ

Cədvəl 2. Mövzuların əhəmiyyətinin dərk edilməsi

MALİYYƏ DAYANIQLILIĞI

İqtisadi tendensiyalar və mövsümi səyahətlərdən asılı olan aviasiya sektorunun dövri təbiəti maliyyə dayanıqlığının əhəmiyyətini vurğulayır. Bu amil tələşılar zamanı uzunmüddətli fəaliyyəti təmin etməyə və sektorun gələcək həyat qabiliyyətinə imkan açan dayanıqlı təcrübələrə mühüm investisiyaların qoyulması üçün həyati əhəmiyyət kəsb edir.

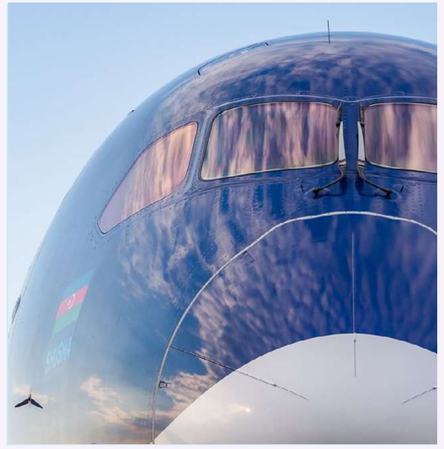




BRENDİN İDARƏ EDİLMƏSİ VƏ REPUTASİYA

Yüksək rəqabətli aviasiya sektorunda brendin reputasiyası əsas fərq yaradan amildir. Buna görə də güclü və etibarlı brend yaratmaq və saxlamaq, dayanıqlılığa və bazar payının artımı üçün vacibdir.





DONANMANIN MODERNLƏŞDİRİLMƏSİ VƏ İNKİŞAFI

Təyyarələrin əsas kapital qoyuluşları olduğunu nəzərə alsaq, müasir, yanacaq istehlakı sərfəli olan donanmaya strateji sərmayə yatırmaq çox vacibdir. Bu, daha aşağı xərclər hesabına rəqabət qabiliyyətini artırır, ətraf mühiti qorumaq üçün emissiyaları azaldır və müşəri məmnuniyyətini daha çox artıraraq sərnişin təcrübəsini yaxşılaşdırır.

BMT-NİN DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDLƏRİ İLƏ UYĞUNLAŞMA

Dayanıqlılıq ətraf mühitə diqqət, məsuliyyətli idarəetmə və sosial inklüzivlik sahəsində səylərimizi istiqamətləndirən strateji qərarlarımızın əsas sütunudur. Dayanıqlılıq siyasətimizdə öz əksini tapan bu yanaşma, yanacağa qənaət edən təyyarələrlə donanmanın modernləşdirilməsi, bütün fəaliyyətlərdə yanacaq və enerji səmərəliliyinin artırılması və CarbonClick ilə tərəfdaşlığımız vasitəsilə sərnişinlərin karbon kompensasiyasında iştirakının tətbiqi kimi təşəbbüslər vasitəsilə ətraf mühitə təsirlərin azaldılmasını vurğulayır.

Bu tərəfdaşlığın məqsədi qlobal iqlim tədbirlərinə töhfə verən və aviasiyanın ətraf mühitə təsirini azaltmağa kömək edən məsuliyyətli istehlakçı seçimlərini dəstəkləməklə daha dayanıqlı hava səyahətini təşviq etməkdir. 2024-cü ildə ətraf mühitə, təhsilə və sosial rifaha müsbət təsir göstərən 25 Korporativ Sosial Məsuliyyət (KSM) layihəsini uğurla həyata keçirdik. Dayanıqlılıq strategiyasında qeyd olunan KSM prinsiplərimizi rəhbər tutaraq, 600-dən çox ağacın əkilməsi, qanvermə aksiyalarının təşkili, şəhid uşaqları üçün yay proqramları və ekskursiyaların təşkili, autizm spektrli fərdlərə dəstək və gənclər üçün maarifləndirici turların təşkili də daxil olmaqla, bu layihələr xüsusilə DİM 3 (Sağlamlıq və rifah), DİM 4 (Keyfiyyətli təhsil), DİM 10 (Bərabərsizliyin azaldılması), DİM 13 (İqlim fəaliyyəti) və DİM 15 (Quruda həyat) kimi məqsədlər üzrə öhdəliklərimizi əks etdirir. Qeyd olunan təşəbbüsləri icma ehtiyaclarına uyğunlaşdırmaq üçün QHT-lər və sosial qurumlarla əməkdaşlıqda həyata keçirdik. Bundan əlavə, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Qlobal Sazişi (UNGC) və Green Aviation Insights (GAIN) kimi qlobal platformalarda fəal iştirakımız beynəlxalq dayanıqlılıq standartlarına və ən yaxşı təcrübələrə uyğunlaşmaya olan sadiqliyimizi də göstərir. Ətraf mühitə diqqət, sosial məsuliyyət və sağlam korporativ idarəetməni əhatə edən dayanıqlılıq siyasətimizi əsas biznes əməliyyatlarımıza inteqrasiya etməklə, biz təkcə əməliyyat səmərəliliyini artırmağa deyil, həm də karbon emissiyalarının azaldılması, işçilərin rifahının təşviqi və normativ standartların təmin edilməsi kimi daha geniş ictimai və ekoloji məqsədlərə mənalı töhfə verməyi hədəfləyirik.

Qlobal ambisiyalarla sıx uyğunlaşan dayanıqlılıq baxışımız Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM) tərəfindən təmin olunan çərçivəyə tam şəkildə əsaslanır. Bu məqsədlər AZAL-ın təşəbbüslərinə istiqamət verən və davamlı təsirə nail olmaq üçün uzunmüddətli hədəflərimizi və hərəkətlərimizi formalaşdıran əhəmiyyətli bir plan rolunu oynayır *(Şəkil 6)*.

United Nations Global Compact

Azərbaycan Hava Yolları qlobal dayanıqlılıq prinsiplərini öz əməliyyatlarına və strateji təşəbbüslərinə inteqrasiya etməklə, 10 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədinin həyata keçirilməsinə fəal töhfə verir.

AZERBAIJAN AIRLINES

Azərbaycan Hava Yolları Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərini dəstəkləyir və fəaliyyətini Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Qlobal Sazişinin prinsiplərinə uyğunlaşdırır

Şəkil 6. BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə töhfəmiz



Yaxşı Sağlamlıq və Rifah – DİM 3:
Səhiyyə proqramları, iş yerində təhlükəsizlik, psixi sağlamlıq və əməkdaşların rifahı.



Keyfiyyətli Təhsil - DİM 4:
Aviasiya təhsili, təhsil tərəfdaşlığı və karyera inkişafı.



Gender Bərabərliyi - DİM 5:
Gender müxtəlifliyi təşəbbüsləri, “2025-ci ilə qədər 25” proqramı və inklüziv işə qəbul.



Məqsədlər üçün tərəfdaşlıq - DİM 17:
Güclü qlobal tərəfdaşlıqlar (məsələn, UNGC, COP29), dövlət-özəl tərəfdaşlığı və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi.



Layiqli Əmək və İqtisadi İnkişaf - DİM 8:
Məhsuldarlığa, sərnişin artımına və aviasiya sektorunun inkişafına töhfə. İş yerlərinin yaradılması və işçi qüvvəsinin səlahiyyətləndirilməsi.



Sənaye, İnnovasiya və nfrastruktur - DİM 9:
Donanmanın modernləşdirilməsinə, rəqəmsal alətlərə və əməliyyat səmərəliliyinə investisiya.



Sərfəli və Təmiz Enerji - DİM 7:
Enerjiyə qənaət edən təyyarələr, İHK sistemləri və enerjiyə qənaət edən texnologiyalar.



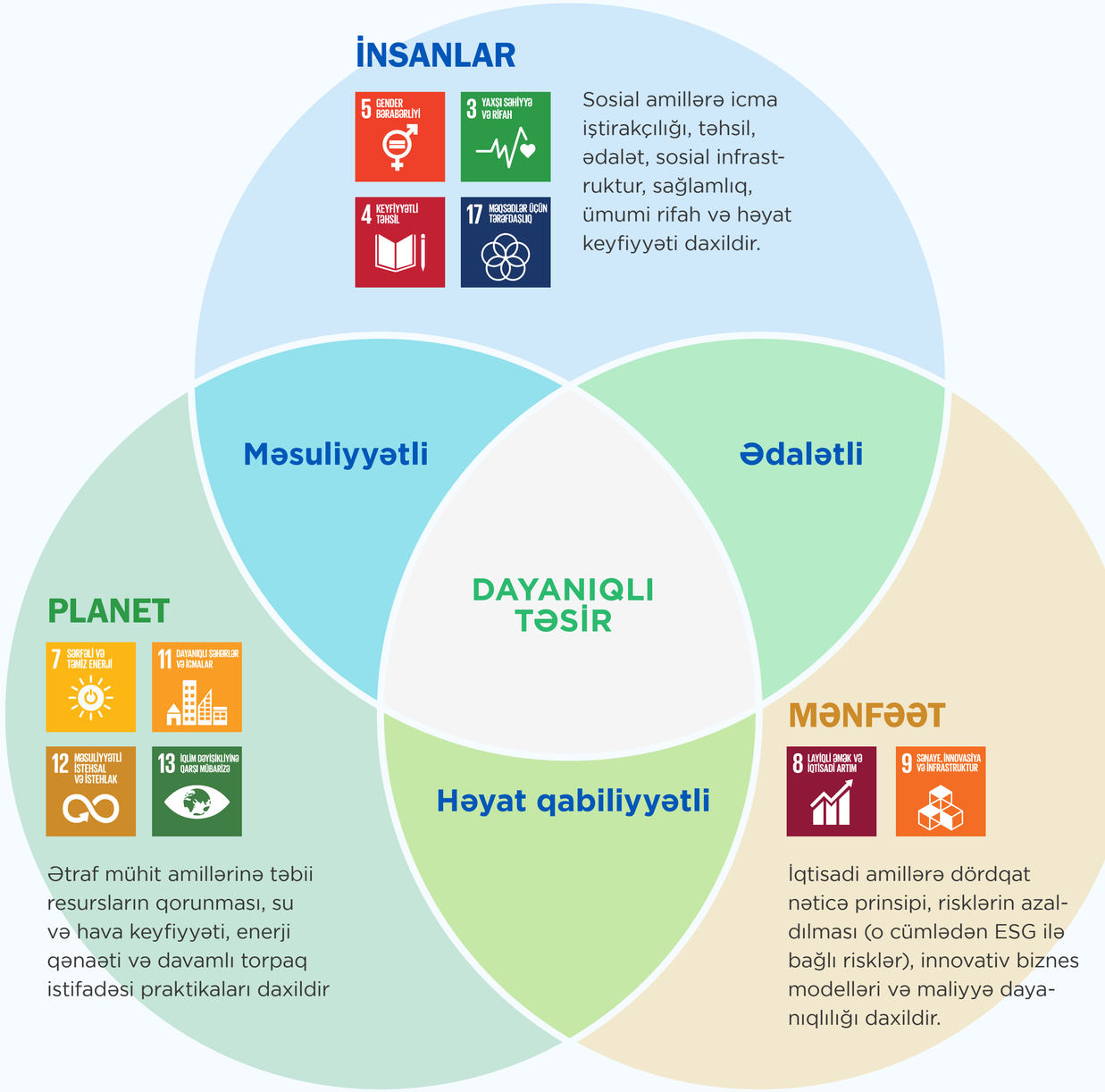
Dayanıqlı Şəhərlər və İcmalar – DİM 11:
Şəhər ərazilərinə yaxın tullantı və səs-küy çirklənməsinin idarə olunması, hava keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması.



Məsuliyyətli İstehsal və İstehlak – DİM 12:
Dövri iqtisadiyyat, təkrar emal və məsuliyyətli istehlak təcrübələri.



İqlim Dəyişikliyinə qarşı Mübarizə – DİM 13:
Karbon kompensasiyası proqramları, emissiyaların azaldılması və COP29 tədbirlərində iştirak.



MƏQSƏD 3. YAŞINDAN ASILI OLMAYARAQ HAMININ SAĞLAM YAŞAYIŞ TƏRZİNİ TƏMİN ETMƏK VƏ RİFAH HALINI YAXŞILAŞDIRMAQ

Biznes mövzulu məqsədlər

- Əsas səhiyyə xidmətlərinə çıxışı genişləndirmək.
- Psixi rifahı təşviq etmək və iş yükündən yaranan yorğunluğu azaltmaq.

Gələcək planlar

- Təhlükəsizlik sahəsində təlimləri və sağlamlıq proqramlarını genişləndirmək.

Görülmüş tədbirlər

- ƏMT təlimində iştirak 2024-cü ildə 4% artıb; İşçilərin 11%-i təlim keçib.
- fərdi mühafizə vasitələrinə (FMV) 30,240 AZN və iş şəraitinin yaxşılaşdırılmasına 70,000 AZN xərclənib.
- 1,405 əməkdaş üçün tam tibbi sığorta təmin edilir: siyahıya illik müayinələr, qripə qarşı peyvənd və psixi sağlamlıq dəstəyi daxildir.

Əhatə olunan hədəflər

- 3.8: Maliyyə riskindən qoruma da daxil olmaqla, hamı üçün tibbi sığorta təminatına, əsas keyfiyyətli səhiyyə xidmətlərinə çıxış imkanına və təhlükəsiz, effektiv, keyfiyyətli və əlçatan şəkildə əsas dərman preparatlarına və peyvəndlərə çıxış imkanına nail olmaq.



MƏQSƏD 4. HAMI ÜÇÜN İNKLÜZİV VƏ BƏRABƏR KEYFİYYƏTLİ TƏHSİLİ TƏMİN ETMƏK VƏ ÖMÜR BOYU TƏHSİL ALMAQ İMKANLARINI DƏSTƏKLƏMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- Texniki, liderlik və peşə bacarıqlarını gücləndirərək, aviasiya sahəsində gələcəyə hazır işçi qüvvəsi inkişaf etdirmək.
- Regionda aparıcı aviasiya təhsil və təlim təminatçısı kimi işəgötürən brendini gücləndirmək.
- Dayanıqlı və standartlara əsaslanan təlim vasitəsilə uzunmüddətli əməliyyat mükəmməlliyi və təhlükəsizliyi təmin etmək.

Gələcək planlar

- Texniki, əməliyyat və liderlik sahələrində genişmiqyaslı daxili təlim proqramlarını davam etdirmək.
- Təyyarələrə aid beynəlxalq təlimlərdə (Boeing və Airbus mərkəzləri) iştirakı artırmaq.
- Texniki özünütəminatı artırmaq üçün daxili texniki təmir təlimlərini genişləndirmək.
- Bütün təlim təşəbbüslərində, xüsusilə texniki və liderlik istiqamətlərində, gender inklüzivliyini təşviq etmək.
- Ətraflı təlim metodologiyalarını və qabaqcıl təcrübələri inteqrasiya etmək üçün beynəlxalq əməkdaşlıqları genişləndirmək.

Görülmüş tədbirlər

- Milli Aviasiya Akademiyası, Hərbi Hava Qüvvələri Məktəbi və Türkiyə və ABŞ universitetləri ilə əməkdaşlıqlar.
- Pilotlar və texniki personal üçün müxtəlif təyyarə növləri üzrə tam uçuş simulyatorlarından istifadə və beynəlxalq təlimlər.
- Şəhid övladları və AZAL əməkdaşları üçün maarifləndirici turlar və düşərgələr.

Əhatə olunan hədəflər

- 4.4: 2030-cu ilədək, məşğulluq, layiqli iş imkanları və sahibkarlıq fəaliyyəti üçün uyğun vərdişlərə, o cümlədən texniki və peşə vərdişlərinə malik olan gənclərin və yaşlıların sayını əhəmiyyətli dərəcədə artırmaq.



MƏQSƏD 5. GENDER BƏRABƏRLİYİNƏ NAİL OLMAQ, BÜTÜN QIZ VƏ QADINLARIN HÜQUQ VƏ İMKANLARINI GENİŞLƏNDİRMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- Təşkilatın bütün səviyyələrində, o cümlədən işə qəbul, təlim və liderlik sahələrində bərabər imkanları təşviq etmək və gender ayrı-seçkiliyini aradan qaldırmaq.
- Texniki və liderlik vəzifələrində qadınların iştirakını artırmaq.

Gələcək planlar

- Aviasiya sahəsində qadınların inkişafını dəstəkləmək və təşviq etmək məqsədilə “Aviasiya üçün Qadınlar” forumunu təşkil etmək.
- Daha çoxlu sayda qadının liderlik və idarəetmə vəzifələrinə hazırlanması məqsədilə inklüziv varislik proqramlarını gücləndirmək.
- Məlumatların izlənməsi və daxili qiymətləndirmələr vasitəsilə işə qəbul, təlim və vəzifə artımında gender təmsilçiliyi boşluqlarını aşkar etmək və aradan qaldırmaq.
- Qadınların texniki təlim proqramlarında və peşəkar inkişaf istiqamətində iştirakını dəstəkləmək.

Görülmüş tədbirlər

- IATA-nın “25by2025” gender müxtəlifliyi təşəbbüsünün imzalanması.
- Qadın işçilərin sayı 431 nəfərdən (2022) 554 nəfərə (2024) artırılıb.
- Bərabər imkanlar əsasında işə qəbul təcrübələri və ayrı-seçkiliyə qarşı sıfır tolerantlıq siyasəti.

Əhatə olunan hədəflər

- 5.1: Hər yerdə bütün qadınlara və qızlara qarşı bütün formalarda ayrı-seçkiliyə son qoymaq.



MƏQSƏD 7. HAMININ SƏRFƏLİ, ETİBARLI, DAYANIQLI VƏ MÜASİR ENERJİ MƏNBƏLƏRİNƏ ÇIXIŞINI TƏMİN ETMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- Yanacaq xərclərini azaltmaq və əməliyyat səmərəliliyini artırmaq üçün yeni nəsil, yanacağa qənaət edən təyyarələrə investisiya yatırmaq.
- Obyektlərdə enerji istehlakı göstəricilərini yaxşılaşdırmaq üçün ağıllı infrastruktur istiqamətində modernləşdirilmələrini həyata keçirmək (məsələn, İHK sistemləri, avtomatlaşdırılmış işıqlandırma).
- Dayanıqlı Aviasiya Yanacağına (SAF) hazırlıq prosesini sürətləndirməklə AZAL-ı yaşıl aviasiya lideri mövqeyinə çatdırmaq.
- Hər sərnişinə düşən enerji intensivliyini azaltmaqla beynəlxalq enerji səmərəliliyi göstəricilərinə cavab vermək.
- ESG-yönümlü bazarlarda və investisiya mühitində təmiz enerji təcrübələrindən rəqabət üstünlüyü kimi istifadə etmək.
- Dəstək avadanlıqlarının elektrikləşdirilməsi və mədən yanacaqlardan asılılığın azaldılması yolu ilə yerüstü əməliyyatların dayanıqlılığını artırmaq.

Gələcək planlar

- Daha çox yanacağa qənaət edən və SAF-a uyğun olan təyyarə modelləri (məsələn, Airbus A320neo, Boeing 787 Dreamliner) ilə donanmanı modernləşdirmək.
- Yerüstü əməliyyatlarda mədən yanacağının istehlakını azaltmaq üçün elektrik nəqliyyat vasitələrinin istifadəsini genişləndirmək.
- Uçuş planları və əməliyyat səmərəliliyinin yaxşılaşdırılması vasitəsilə sərnişin-kilometrə düşən enerji istehlakını azaltmağa davam etmək.
- Enerji səmərəliliyi yüksək olan infrastruktur layihələrinə investisiyaları artırmaq.

Görülmüş tədbirlər

- Enerji səmərəliliyini artırmaq üçün avtomatlaşdırılmış işıqlandırma və optimallaşdırılmış İHK sistemlərinin tətbiqi.
- Elektrik nəqliyyat vasitələrinin istifadəsi sayəsində 2024-cü ildə yerüstü əməliyyatlarda benzin və dizel yanacağının istehlakının təxminən 50% azaldılması.

Əhatə olunan hədəflər

- 7.2: 2030-cu ilədək, qlobal enerji təchizatında bərpa olunan enerjinin payını əhəmiyyətli dərəcədə artırmaq.
- 7.3: 2030-cu ilədək, dünyada enerjidən səmərəli istifadə səviyyəsini iki dəfə artırmaq.



MƏQSƏD 8. DAVAMLI, İNKLÜZİV VƏ DAYANIQLI İQTİSADİ ARTIMI, HAMI ÜÇÜN TAM VƏ MƏHSULDAR MƏŞĞULLUĞU VƏ LAYİQLİ İŞİ TƏŞVİQ ETMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- Əmək hüquqlarını və təhlükəsiz iş şəraitini gücləndirmək.
- ƏMT Təlimində iştirak səviyyəsini artırmaq.
- Gənclərin məşğulluğunu və nəsil yenilənməsini təşviq etmək.
- Əməliyyatların genişləndirilməsi yolu ilə iqtisadi artımı təşviq etmək. operational expansion.

Gələcək planlar

- İnsan kapitalına investisiyaları artırmaq.
- Simulatorlar və texniki xidmət mərkəzləri daxil olmaqla, daxili və beynəlxalq təlim imkanlarını davamlı inkişaf etdirmək.
- Sağlamlıq və Təhlükəsizlik Büdcəsini artırmaq.
- Peşə sağlamlığında risklərin proq-nozlaşdırılması üçün məlumat analiti-kasını inteqrasiya etmək.

Görülmüş tədbirlər

- İşçi heyəti 52% artıb (2022-ci ildə 926 nəfərdən 2024-cü ildə 1,405 nəfərə).
- QR əsaslı təhlükə hesabatı və IATA/ICAO təhlükəsizlik standartlarına uyğunluq.
- 2024-cü ildə insan kapitalına 110,7 milyon AZN sərmayə qoyulub; təkmilləşdirilmiş hibrid iş modelləri və əlavə iş saatları siyasəti.

Əhatə olunan hədəflər:

- 8.5: 2030-cu ilə qədər gənclər və fiziki məhdudiyyətli şəxslər də daxil olmaqla bütün qadın və kişilər üçün tam və məh-suldar məşğulluğa, ləyaqətli işə və bərabər əməyə görə bərabər ödənişə nail olmaq.
- 8.8: Miqrant işçilər, xüsusilə qadın miq-rantlar və qeyri-sabit məşğulluqda olan-lar daxil olmaqla bütün işçilər üçün əmək hüquqlarını qorumaq və təhlükəsiz, sağ-lam iş şəraitinin təmin edilməsini təşviq etmək.



MƏQSƏD 9: MÖHKƏM İNFRASTRUKTUR YARATMAQ, İNKLÜZİV VƏ DAYANIQLI SƏNAYELƏŞMƏNİ TƏŞVİQ ETMƏK VƏ İNNOVASİYALARA DƏSTƏK VERMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- Müştəri xidmətlərini rəqəmsallaşdırmaq və əməliyyat proseslərini avtomatlaşdırmaqla innovasiyanı təşviq etmək.
- Azərbaycanı regional aviasiya mərkəzi kimi mövqeyə çıxarmaq üçün beynəlxalq və transsərhəd əlaqələri gücləndirmək.
- İqtisadi inkişafı və regional inteqrasiyanı dəstəkləmək üçün dayanıqlı, etibarlı və müasir aviasiya infrastrukturu inkişaf etdirmək.

Gələcək planlar

- GYD-nin infrastruktur dayanıqlığını artırmaq üçün 9 yeni təyyarə dayanacağı, 3 yönləndirici yolu tikmək və 17/35 uçuş-enmə zolağını modernləşdirmək.
- Qabaqcıl sərnişin xidmətlərini tətbiq etmək.
- 2030-cu ilə qədər uçuş şəbəkəsini 63-dən 80-ə qədər artırmaq.

Görülmüş tədbirlər

- 2024-cü ildə 34,034 uçuş həyata keçirilib (2022-ci ildə 18,196), və istiqamətlər sayı 63-ə çatdırılıb.
- SAF ilə uyğun Airbus A320neo və Boeing 787 təyyarələrinin istifadəsi; 8 yeni təyyarə icarəyə götürülüb, donanmanın orta yaşı 12,2 il.
- Vebsayt və mobil tətbiq yeniləmələri, Sİ çatbot, rəqəmsal geri ödəniş sistemləri və CRM əsaslı fərdiləşdirmə tətbiq edilib.

Əhatə olunan hədəflər

- 9.1: Hamı üçün əlçatan və bərabər çıxış imkanına diqqət yetirməklə, iqtisadi inkişafa və insan rifahına dəstək göstərmək məqsədilə, keyfiyyətli, etibarlı, dayanıqlı və möhkəm infrastrukturu, o cümlədən regional və transsərhəd infrastrukturu inkişaf etdirmək.

9 SƏNAYE, İNNOVASİYA VƏ İNFRASTRUKTUR



MƏQSƏD 11: ŞƏHƏR VƏ YAŞAYIŞ MƏNTƏQƏLƏRİNİN AÇIQLIĞINI, TƏHLÜKƏSİZLİYİNİ, DAVAMLILIĞINI VƏ EKOLOJİ DAYANIQLILIĞINI TƏMİN ETMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- Uçuş tezliyini artırmaq və regional baxımdan xidmət olunmayan istiqamətlərə çıxışı yaxşılaşdırmaqla ağıllı mobilliyi təşviq etmək.
- Yerli ekosistemləri və icma rifahını yaxşılaşdırmaq üçün ağac əkmə və təmizlik kampaniyaları kimi şəhər ətraf mühit təşəbbüslərində iştirak etmək.
- Xüsusilə az təmsil olunan qruplar üçün icma iştirak proqramları və məşğulluq imkanları vasitəsilə əlçatanlıq və inklüzivliyi dəstəkləmək.

Gələcək planlar

- Təyinat məntəqələrinin sayını və uçuş tezliyini, o cümlədən xidmət göstərilməyən əraziləri artırmaqla regional və daxili hava əlaqəsini gücləndirmək.
- Yeni nəsil, daha səssiz və daha az emissiyalı təyyarələrin istifadəsi ilə şəhər ərazilərinin yaxınlığında ətraf mühitə təsirləri azaltmaq.
- Aeroport zonalarında çirklənməni məhdudlaşdırmaq üçün yerdə təmiz əməliyyatlara (məsələn, elektrik vasitələri, yanacaq baxımından səmərəli avadanlıqlar) investisiya qoymaq.

Görülmüş tədbirlər

- 2024-cü ildə 600-dən çox ağac əkilib; yerli QHT-lər və sosial xidmətlərlə əməkdaşlıq.
- Şəhid övladları, qazi ailələri və autizmli şəxslər üçün proqramları dəstəkləmək (məşğulluq üzrə Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır).

Əhatə olunan hədəflər

- 11.2: 2030-cu ilədək, yol təhlükəsizliyini təmin edərək, xüsusən də çətin vəziyyətlərdə olan insanlara, qadınlara, uşaqlara, fiziki məhdudiyyətli şəxslərin və yaşlılara xüsusi diqqət yetirməklə ictimai nəqliyyatı genişləndirərək hamı üçün təhlükəsiz, münasib, əlçatan və dayanıqlı nəqliyyat sistemlərini təmin etmək.
- 11.3: 2030-cu ilədək, bütün ölkələrdə inklüziv və dayanıqlı urbanizasiya və birgə, vahid və dayanıqlı şəkildə yaşayış məntəqələrini planlaşdırma və idarəetmə üçün potensialı artırmaq.



MƏQSƏD 12. İSTEHSAL VƏ İSTEHLAKIN SƏMƏRƏLİ MODELLƏRİNƏ KEÇİDİ TƏMİN ETMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- Əməliyyatları sadələşdirən və ekoloji izləri azaldan rəqəmsal və kağızsız sistemləri tətbiq etməklə resurs səmərəliliyini artırmaq.
- Tullantıların idarə olunmasını yaxşılaşdırmaq və bərpa olunmayan materiallardan (məsələn, plastik) asılılığı azaltmaq üçün dövri iqtisadiyyat təcrübələrini dəstəkləmək.
- Satınalma və təchizatçıların qiymətləndirilməsinə ekoloji və etik standartları inteqrasiya etməklə təchizat zəncirinin dayanıqlılığını artırmaq.
- Məsuliyyətli istehlak siyasətləri və ölçülə bilən ESG göstəriciləri vasitəsilə uzunmüddətli dayanıqlıq və maraqlı tərəflərin etimadını qurmaq.

Gələcək planlar

- AZAL-ın müəssisələrində və əməliyyatlarında təkrar emal proqramlarını genişləndirmək.
- Təkmil izləmə sistemləri ilə təhlükəli və təhlükəsiz tullantılar da daxil olmaqla, tullantı axınına nəzarət və onu idarə etmək.
- Bütün tullantıların emalında dair normative tələblərə uyğunluğu gücləndirmək.
- 2030-cu ilə qədər təkrar emal həcmini 50% artırmağa çalışmaq.

Əhatə olunan hədəflər

- 12.5: 2030-cu ilə qədər tullantıların qarşısının alınması, azaldılması, təkrar emalı və yenidən istifadəsi vasitəsilə onların yaranma həcmini əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq.
- 12.6: Şirkətləri, xüsusən də iri və transmilli şirkətləri dayanıqlı təcrübələri qəbul etməyə və dayanıqlılıqla bağlı məlumatları onların hesabat vermə prosesinə daxil etməyə həvəsləndirmək.

Görülmüş tədbirlər

- 2024-cü ildə yaradılan 921,86-ton qeyri-təhlükəli tullantıdan 9,86-ton (1,07%) təkrar emal edilib.
- Kağız istifadəsini tamamilə aradan qaldıraraq rəqəmsal biletlərə keçid təmin olunub.
- GRI, SASB, IATA, ICAO ilə uyğunlaşdırılma; ESG səylərinin şəffaf şəkildə açıqlanması.



MƏQSƏD 13: İQLİM DƏYİŞİKLİYİ VƏ ONUN TƏSİRLƏRİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ ÜZRƏ TƏCİLİ TƏDBİRLƏR GÖRMƏK

Biznes mövzulu məqsədlər

- İqlim dəyişmələrinə dair qlobal tələblərə uzunmüddətli uyğunluğu təmin etmək.
- İqlim dəyişmələrini nəzərə alan təkliflər vasitəsilə sərnişinlərin loyallığını və brendə sadiqliyini artırmaq.
- Hər sərnişin üzrə karbon intensivliyini azaldaraq beynəlxalq karbon intensivliyi standartlarına yaxınlaşdırmaq.
- Biznesin inkişafını aşağı karbonlu inkişafla uyğunlaşdırmaqla iqlim dəyişmələri üzrə milli və qlobal məqsədlərə töhfə vermək.

Gələcək planlar

- Ümumi yanacaq istehlakının 10% azaldılması üçün müvafiq strategiyaları həyata keçirmək.
- Effektivliyin artırılması vasitəsilə hər uçuş üzrə elektrik enerjisi istehlakını 5% azaltmaq.
- Əhatə Dairəsi 1 və Əhatə Dairəsi 2 üzrə karbon emissiyalarının dəqiq uçotunu təmin etmək məqsədilə emissiyaların izləmə sistemlərini gücləndirmək.

Görülmüş tədbirlər

- CarbonClick ilə könüllü karbon kompensasiyası proqramı işə salındı.
- Abşeron yarımadasında 600-dən çox ağac əkilib.
- 2024-cü ildə ümumi İXQ emissiyaları - 538,827 tCO_2e.
- 2023-cü illə müqayisədə aviasiya yanacağının emissiya intensivliyində 25% azalma.

Əhatə olunan hədəflər

- 13.2: İqlim dəyişikliyi ilə bağlı tədbirləri milli siyasətlərə, strategiyalara və planlaşdırmaya daxil etmək.



MƏQSƏD 17: TƏTBİQ VASİTƏLƏRİNİ GÜCLƏNDİRMƏK VƏ DAYANIQLI İNKIŞAF NAMİNƏ QLOBAL TƏRƏFDAŞLIĞI BƏRPA ETMƏK

Biznes mövzulu məsələlər

- Azərbaycan Hava Yollarının qlobal nüfuzunu və reputasiyasını artırmaq üçün beynəlxalq dayanıqlılıq alyanslarında (məsələn, UNGC, IATA, ICAO) fəal iştirak.
- Potensialın artırılması və bilik mübadiləsini dəstəkləyən trans-sərhəd tərəfdaşlıqlar yaratmaqla Azərbaycan Hava Yollarını dayanıqlı aviasiya sahəsində regional lider kimi təqdim etmək.
- Xüsusilə rəqəmsallaşma, infrastruktur və ekoloji layihələrdə dövlət-özəl tərəfdaşlıqları vasitəsilə innovasiyanı təşviq etmək.

Gələcək planlar:

- Sektorlar üzrə dayanıqlılıq prioritetlərini uyğunlaşdırmaq üçün şirkətdaxili sorğular, seminarlar və forumlar vasitəsilə maraqlı tərəf arasında inklüziv dialoqu təşviq etmək.
- Dayanıqlı aviasiya və əlaqə məqsədlərini gücləndirmək üçün sektor üzrə tərəfdaşlar, hava limanları və turizm büroları ilə yeni strateji ittifaqlar inkişaf etdirmək.

Əhatə olunan hədəflər:

- 17.17: Tərəfdaşlıqların təcrübəsi və resurslaşdırma strategiyalarına əsaslanaraq effektiv dövlət, dövlət-özəl və vətəndaş cəmiyyəti tərəfdaşlıqlarını təşviq etmək və inkişaf etdirmək.

Görülmüş tədbirlər:

- 2024-cü ildə UNGC-yə qoşularaq fəaliyyətini insan hüquqları, əməyə dair prinsiplər, ətraf mühit və antikorrupsiya üzrə onun 10 prinsipinə uyğunlaşdırmışdır.
- Aviasiyada dayanıqlıq və karbon izinin azaldılması məqsədilə IATA, ICAO və CarbonClick ilə fəal tərəfdaşlıq.
- Təhsil müəssisələri, həmçinin Boeing və Airbus təlim mərkəzləri ilə əməkdaşlıq.
- “Birgə və Sağlam” kimi sosial təşkilatlarla autizm spektrli insanların inklüzivliyi üçün və Şəhid Ailələrinə Dəstək üzrə Sosial Xidmətlər Agentliyi ilə birgə KSM layihələri həyata keçirilib.
- COP29 zamanı logistika və əməliyyat dəstəyində mərkəzi rol, habelə beynəlxalq iştirakın asanlaşdırılması və qlobal iqlim əməkdaşlığına sadiqliyimiz nümayiş etdirilib.





SOSİAL MƏSULİYYƏT – TƏMƏLİMİZDİR

İŞÇI QÜVVƏSİNİN RİFAHI VƏ İNKLÜZİV MƏDƏNİYYƏT

AZAL-da biz beynəlxalq standartlara tam uyğun gələn inklüziv, etik və məsuliyyətli iş mühitinin yaradılmasına qətiyyətlə sadiqik. 2024-cü ilin yanvar ayından etibarən BMT-nin Qlobal Sazişinin üzvü olaraq, dayanıqlılıq prinsipləri, müasir əmək və iş metodlarının tətbiqi, ekoloji məsuliyyət və korrupsiyaya qarşı mübarizə kimi on əsas prinsipini dəstəkləyirik.

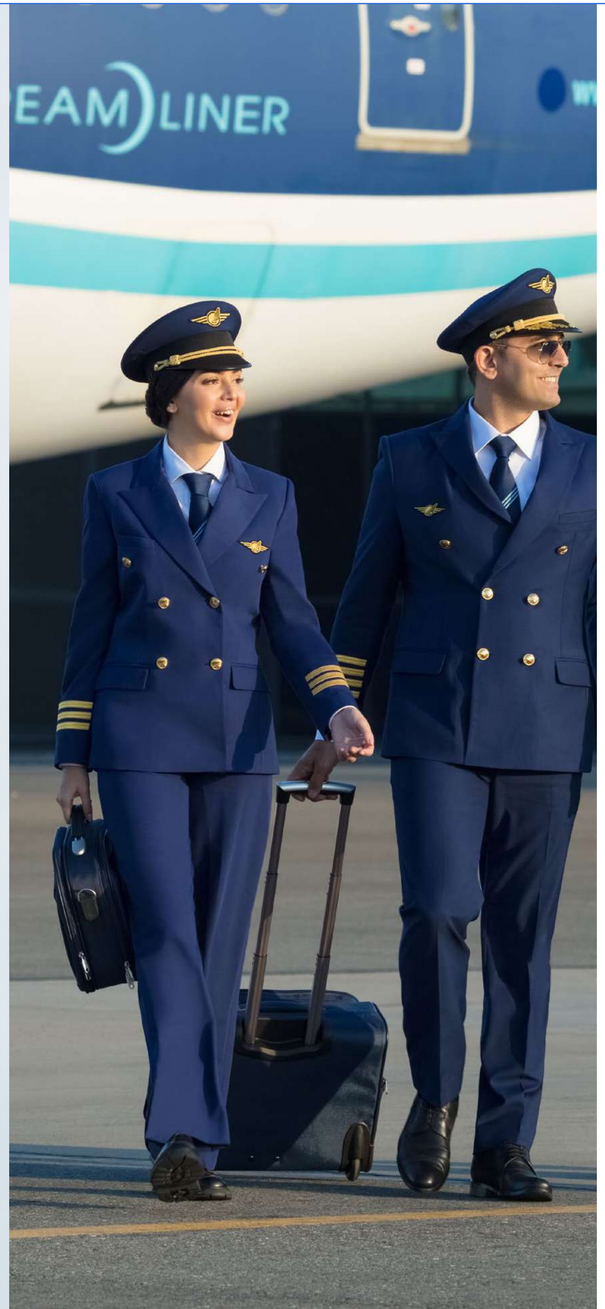
Bu prinsiplər təkcə bəyanat səviyyəsində deyil, həm də daxili fəaliyyətimizdə və gündəlik əməliyyatlarımızda fəal şəkildə tətbiq olunur.

İşə qəbulda ədaləti təmin etmək üçün biz milli əmək qanunvericiliyinə və aviasiya qaydalarına tam uyğun olaraq şəffaf və standartlaşdırılmış işə qəbul prosesinə riayət edirik. İşə qəbul şöbə ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi ilə başlayır, ardınca rəsmi platformalarımızda iş elanları yerləşdirilir. İnsan Resursları mütəxəssisləri müraciətləri obyektiv meyarlara uyğun olaraq yoxlayır və seçilmiş namizədlər yazılı testlər, müsahibələr və texniki qiymətləndirmələr daxil olmaqla strukturlaşdırılmış prosesdən keçirlər.

Xüsusi vəzifələr aviasiya protokollarına uyğun olaraq psixoloji testlər, fərdin daha əvvəlki təcrübəsinin yoxlanılması və tibbi müayinələr kimi əlavə addımlar tələb edə bilər. Son işə qəbul qərarları İnsan Resursları və vakansiya elan edən şöbələr arasında əməkdaşlıq yolu ilə qəbul edilir və bütün sənədlər audit və uyğunluq üçün saxlanılır.

Yeni işçilər işə qəbul edildikdən sonra üç aydan altı aya qədər davam edən hərtərəfli tanışlıq proqramında iştirak edirlər. Bu prosesə iş üzrə təlim, təşkilatla tanışlıq və etik davranış qaydaları, təhlükəsizlik, informasiya təhlükəsizliyi və normativ qaydalara uyğunluq üzrə brifinqlər daxildir. İT, obyektlər və idarə rəhbərləri də daxil olmaqla, müxtəlif çarpaz funksiyalara malik tərəflər, inteqrasiya prosesinin maneəsiz keçməsi üçün işə qəbul prosesinə dəstəkl olurlar. Bu strukturlaşdırılmış yanaşma yeni komanda üzvlərini ilk gündən AZAL-ın məqsədlərinə və strateji hədəflərinə effektiv şəkildə töhfə verməyə hazırlayır. İnteqrasiya və uzunmüddətli uğura dair bu öhdəliyin bir hissəsi olaraq, biz ilk andan inklüziv və ədalətli iş mühitinin yaradılmasına da xüsusi diqqət ayırırıq.

Biz bərabər məşğulluq imkanları təmin etməklə yanaşı, müxtəlif işçilərin cəlb olunmasını təşviq edirik. Müxtəlifliyi və ədaləti təşviq etməklə, dəyərlərimizi əks etdirən və əməliyyat bütövlüyümüzü artıran möhkəm bir təşkilati mədəniyyət qurmağı hədəf seçmişik. Ayrı-seçkiliyə, təqibə və qeyri-etik davranışa qarşı ciddi şəkildə sıfır tolerantlıq yanaşmasını qoruyub saxlayır və məsuliyyətli korporativ davranışa sadiqliyimizi gücləndiririk.



Rəhbərlik səviyyəsində AZAL məsuliyyətli və fəaliyyətə əsaslanan mükafatlandırma təcrübələri vasitəsilə idarəetmənin gücləndirilməsini təmin edir. Ən yüksək idarəetmə orqanımız və yüksək vəzifəli rəhbərlərimiz üçün mükafatlandırma çərçivəsi uzunmüddətli təşkilati məqsədlərə uyğunlaşdırılmaq üçün hazırlanıb. Bu çərçivə həm maliyyə, həm də qeyri-maliyyə fəaliyyət göstəricilərini birləşdirir və rəhbərlik üçün mükafatlandırmada dayanıqlılıq, etik davranış və inklüziv artım kimi daha geniş missiyamızın əks olunmasını təmin edir. Fəaliyyətə əsaslanan bonuslar gəlir artımı, mənfəət və xərclərin optimallaşdırılması kimi əsas maliyyə göstəriciləri ilə əlaqələndirilir, təşkilat daxilində hesabatlılığı və strateji uyğunluğu təşviq edir. Bundan əlavə, biz mükafatlandırma siyasətlərini şəffaf şəkildə açıqlayır və onları həm təşkilati fəaliyyət, həm də etik idarəetmə prinsipləri ilə uyğunlaşdırırıq.

İŞÇİ QÜVVƏSİNİN RİFAHI VƏ İNKLÜZİV MƏDƏNİYYƏT

AZAL-ın gender inklüzivliyinə sadiqliyi işçi qüvvəsinin tərkibinin ardıcıl monitorinqi ilə sübut olunur. 2022-ci ildən 2024-cü ilə qədər əməliyyatların genişlənməsi ilə əlaqədar ümumi işçi qüvvəmizin sayı 926-dan 1405-ə qədər (52%) əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Bu dövrdə qadın işçilərin nisbəti 2022-ci ildəki 47%-dən 2024-cü ildə 39%-ə düşsə də, qadınların mütləq sayı 431-dən 554-ə qədər artmışdır ki, bu da 28,5% artım deməkdir.

52% ARTIM

2022-ci ildən 2024-cü ilə qədər ümumi işçi qüvvəmiz əməliyyatların genişlənməsi səbəbindən əhəmiyyətli dərəcədə artdı.

926 əməkdaş → **1405** əməkdaş

28.5% ARTIM

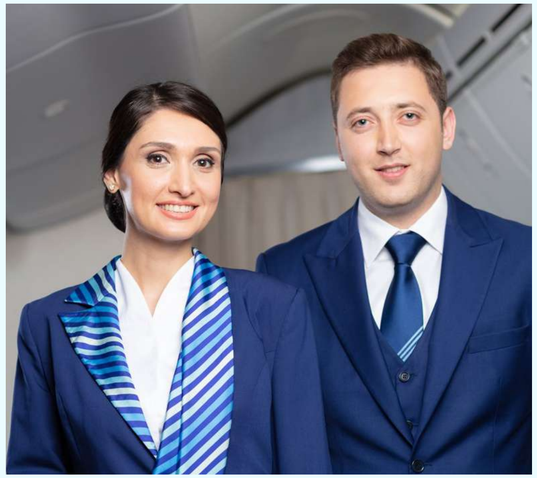
2022-ci ildən 2022-ci ilə qədər qadın işçilərin nisbəti azalıb, lakin qadınların mütləq sayı artıb.

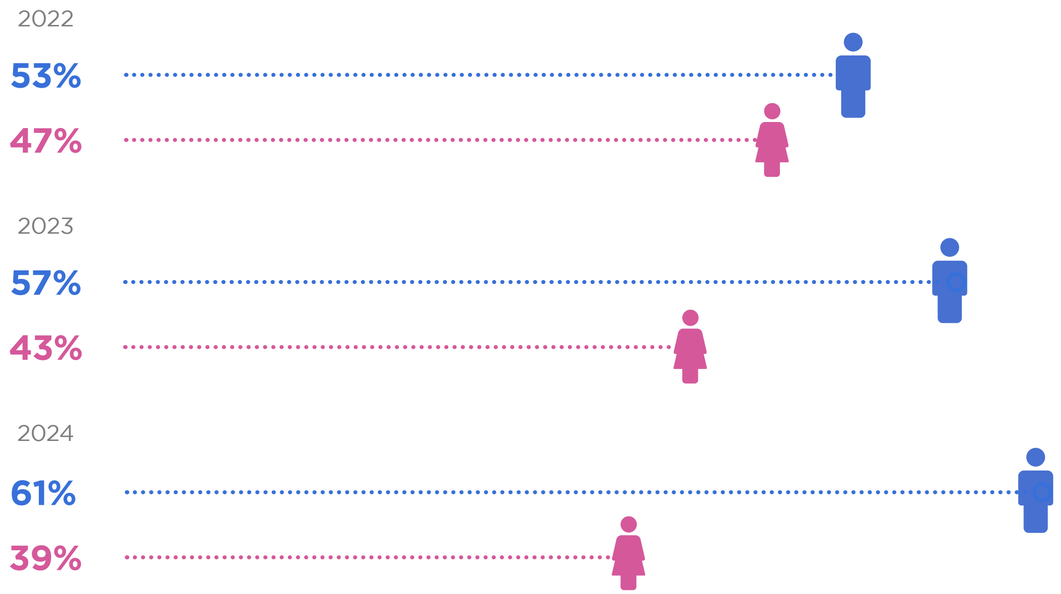
47% əməkdaş → **39%** əməkdaş

431 qadın → **554%** qadın

Bu, mütləq mənada AZAL-a daha çox qadın əməkdaşların qoşulduğunu göstərir, lakin işə qəbulda kişilərin sayının artması səbəbindən qadın əməkdaşların payı azalıb. Bu tendensiya qismən yeni vəzifələrin əksəriyyətinin əməliyyat və texniki sahələrdə olması ilə izah olunur və burada kişi mütəxəssislər mövcud istedad hovuzunda üstünlük təşkil edir.

Məşğulluq ümumilikdə artsa da, vəzifələr üzrə baş verən dəyişikliklər 2022–2024-cü illər arasında işçi qüvvəsinin ümumi gender nisbətinə təsir göstərib. 2024-cü ildə qadınlar ümumi işçi heyətinin 39 faizini təşkil edib ki, bu da həmin dövrdə işə qəbul tendensiyalarında müşahidə olunan dəyişiklikləri əks etdirir *(Şəkil 7)*.



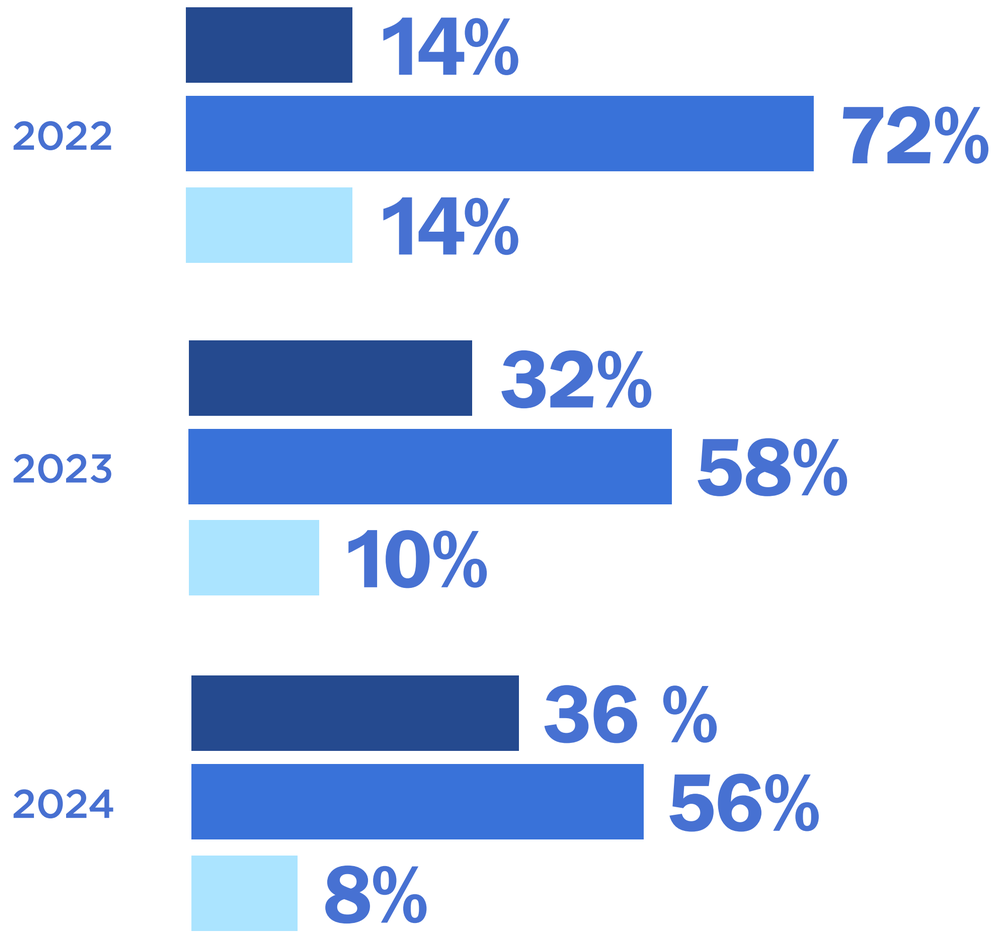


Şəkil 7. AZAL-da gender bölgüsü

Qadın təmsilçiliyinin bu azalmasını bir çağırış və məqsədyönlü inkişaf üçün bir fürsət kimi qəbul edirik. İrəliləyiş əldə edilsə də, balanslı təmsilçiliyə nail olmaq davamlı bir səy olaraq qalır. Bu məsələninin həllinə tapmaq üçün AZAL, Aviaşirkətin bütün səviyyələrinə qadın kadrların cəlb olunmasına və karyera qurmasına dəstək olmaq üçün məqsədyönlü təşəbbüslər həyata keçirib. Bu fəaliyyətlətə liderlik və texniki vəzifələrə diqqət yetirərək, qadınları aviasiya sahəsində karyera qurmağa təşviq edən dəstəkləyici mühitin yaradılması daxildir. Mədəni və struktur dəyişikliklərinin vaxt tələb etdiyini qəbul edən AZAL, uzunmüddətli təsiri təmin etmək üçün bu səyləri davam etdirməyə sadiqdir.

Bu yolda əhəmiyyətli bir addım IATA-nın "25by2025" ("2025-ə qədər 25") təşəbbüsündə iştirakımızdır. Bu qlobal kampaniya aviasiya sənayesində liderlik və texniki rollarda qadınların və az təmsil olunan qrupların təmsilçiliyini 25% və ya 2025-ci ilə qədər minimum 25%-ə çatdırmağı hədəfləyir. İmza atan tərəf olaraq, AZAL inklüziv iş yeri mədəniyyətini təşviq edən strategiyaların həyata keçirilməsinə sadiqdir.

İŞÇİ QÜVVƏSİNİN RİFAHI VƏ İNKLÜZİV MƏDƏNİYYƏT



Şəkil 8. İşçilərin yaş bölgüsü, 2022–2024

Müəyyən irəliləyişlər müşahidə etsək də, qadınların idarəetmə rollarında ümumi təmsilçiliyi aşağı olaraq qalır. Bu, rəhbərlik səviyyəsində gender müxtəlifliyinə sadiqliyimizin davamlı əhəmiyyətini vurğulayır. Biz məqsədyönlü inkişaf təşəbbüsləri və inklüziv varislik planlaşdırması vasitəsilə bunu təkmilləşdirmək üçün fəal şəkildə çalışırıq.
Bundan əlavə, yaxın gələcəkdə planlaşdırılan "Aviasiyada Qadınlar" forumu bütün səviyyələrdə qadınların irəliləyişini daha da dəstəkləmək üçün nəzərdə tutulur.

Bu səylər gənc qadınları aviasiya karyeralarında həvəsləndirmək və dəstəkləmək üçün mentorluq proqramlarının inkişafını, liderlik təlim imkanlarını və təhsil müəssisələri ilə tərəfdaşlığı əhatə edir. Sənaye miqyaslı səylərlə uyğunlaşmaqla və ölçülə bilən məqsədlər seçməklə, daha əhatəli və ədalətli aviasiya sektoruna töhfə verməyi hədəfləyirik.

Son üç ildə işçi qüvvəmizdə nəzərəçarpacaq dərəcədə demoqrafik dəyişiklik görürük. Bu, gələcək artım və modernləşmə planlarına cavab verən strateji işçi qüvvəsinin seçilməsini göstərir. Son illərdə Aviaşirkətin işçi qüvvəsinin tərkibində nəzərəçarpacaq nəsil dəyişikliyi müşahidə olunub. Bir vaxtlar əsasən orta yaşda olan peşəkarlardan ibarət heyətimiz əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib: 30 yaşdan kiçik işçilər 2024-cü ildə işçi qüvvəmizin 36%-ni təşkil edir ki, bu da 2022-ci ildəki 14%-dən *(Şəkil 8)* xeyli artım deməkdir. Təcrübəli işçilər hələ də Aviaşirkətin əhəmiyyətli bir hissəsini təşkil etsələr də, gənc kadrların artan sayı və yaşlı işçilərin payının nəzərəçarpacaq dəcərəcədə azalması ilə xarakterizə olunan gəncləşmə istiqamətində aydın və ardıcıl bir tendensiya mövcuddur. Bu dəyişiklik işçi qüvvəsini aviasiya sektorunun dinamik tələblərinə uyğunlaşdırmaq üçün daha geniş strategiyanı əks etdirir.

Statistik məlumatlar uyğunlaşma qabiliyyətinə, texnoloji imkanlara və uzunmüddətli artım potensialına təkan verə biləcək gənc kardların cəlb olunması istiqamətində məqsədyönlü seçimin edilməsini nümayiş etdirir. Təcrübəli mütəxəssislər hələ də əksəriyyəti təşkil etsələr də, AZAL növbəti nəslə proaktiv şəkildə investisiya qoyur.

Bu il təşkilati mədəniyyətin gücləndirilməsi və işçilərin rifahının təmin edilməsi üzrə davamlı öhdəliyimizin bir hissəsi olaraq şirkət miqyasında İşçilərin Cəlb Olunması Sorğusunu keçirməyə başladıq. Şirkətin bütün bölmələrini əhatə etmək üçün hazırlanmış sorğuda müxtəlif şöbələrdən 5150 işçi iştirak etmişdir. Sorğu SMS mesajları və elektron poçt dəvətnamələri vasitəsilə aparılmışdır. İnklüzivliyi təmin etmək üçün cavablar həm Azərbaycan, həm də ingilis dillərində verilmişdir.

30-dan aşağı | 30-50 | 50-dən yuxarı

İŞÇİ QÜVVƏSİNİN RİFAHI VƏ İNKLÜZİV MƏDƏNİYYƏT

Nəticələr inandırıcı idi: əməkdaşların cəlb olunma göstəricisinin 83% qədər yüksək olması yalnız AZAL-ın missiyasına dərin sadaqət deyil, həm də işçi heyətin onlara dəyər verilən və motivasiya edən iş mühitində çalışdığından xəbər verir. Respondentlərin 59% cəlb olunma səviyyəsinin yüksək, 73%-i isə şirkətdə uzun müddət qalmaq niyyətində olduğunu bildirib ki, bu da AZAL-ın vahid, sadiq və motivasiyalı işçi qüvvəsi qurmaq istiqamətində uğurlarını sübüt edir *(Şəkil 9)*.

Sorğulara cavablarda işçilərin komanda işinə, təşkilatın nüfuzuna və ümumi iş məmnuniyyətinə verdikləri dəyərin göstəricisidir. Bu fikirlər, işçilərə individual yanaşmamızın müsbət təsirini bir daha təsdiqləyir və işçi heyəti ilə rəhbərlik arasında davamlı dialoqun vacibliyini vurğulayır.

Fikir mübadilələrinin aparılması, işçilər arasında aparılan sorğular və bütün heyətlə keçirilən görüşlər kimi interaktiv platformalar vasitəsilə mütəmadi olaraq toplanır ki, bu da rəhbərliyin işçi heyətinin gözləntilərinə qarşı çevik və həssas münasibətini nümayiş etdirir.

2024-cü ildə sosial media kanallarımızda canlı korporativ mədəniyyətimizi və əməkdaşların fəaliyyətlərini nümayiş etdirdiyimiz “Life at AZAL” təşəbbüsünü təqdim etdik.

Bu kampaniya işçilərimizin müxtəlif və fərqli təcrübələrini işıqlandırır, fərdi töhfələrini tərənnüm edir və iş yerimizdəki mədəniyyətimizə pərdəarxası bir baxış təqdim edir. Real hekayələri və perspektivləri paylaşmaqla, təşəbbüs vahid icma hissimizi artırır və AZAL-ın şəffaf və mənsubiyyət imicini daha geniş ictimaiyyətə təqdim edir. Bu, korporativ hekayəmizdə insan elementini vurğulamağa və uğurumuzu təmin edən insanları tanımağa olan sədaqətimizi gücləndirir.

Hörmətə əsaslanan və inklüziv iş mühitinin qorunması daimi prioritetdir. AZAL daxili siyasətlərə və milli qanunvericiliyə, xüsusən də “Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq aydın şəkildə müəyyən edilmiş münaqişələrin həlli mexanizmlərini tətbiq edib. İşçilər mövcud rabitə kanallarından istifadə edərək narahatlıqlarını dərhal bildirməyə təşviq olunurlar. Zəruri hallarda, İnsan Resursları İdarəsi ədalətli nəticə əldə etmək üçün strukturlaşdırılmış dialoqda vasitəçi rolu oynayır. Hesabatlılıq və AZAL-ın korporativ idarəetmə prinsiplərinə uyğunluq təmin etmək məqsədilə etik standartların və ya davranış qaydalarının pozuntuları ilə bağlı işlər rəsmi araşdırma və həll üçün daxili nəzarət və audit orqanlarına göndərilir.



İŞÇİLƏRİN CƏLB OLUNMASI SORĞUSU

59% Yüksək bağlılıq səviyyəsinə malik

73% Uzunmüddətli qalma ehtimalı

83% Dayanıqlı iştirak göstəricisi

Şəkil 9. İşçilərin məşğulluğu sorğusu

Sorğu sənayedəki orta göstəriciləri üstələyərək və işçilərin AZAL-ın missiyasına güclü uyğunluğunu əks etdirən 83%-lik nəzərəçarpan Dayanıqlı Cəlb Olunmanı nümayiş etdirdi.

2024-cü ildə biz iki dildə və fərqli rəqəmsal formatda təklif olunan bütün biznes bölmələrinin bütün idarələri üzrə 5150-dən çox işçini əhatə edən hərtərəfli İşçilərin Cəlb Olunması Sorğusu keçirdik.



İŞÇİLƏRİN İŞƏ QƏBULU VƏ DÖVRİYYƏSİ 2024

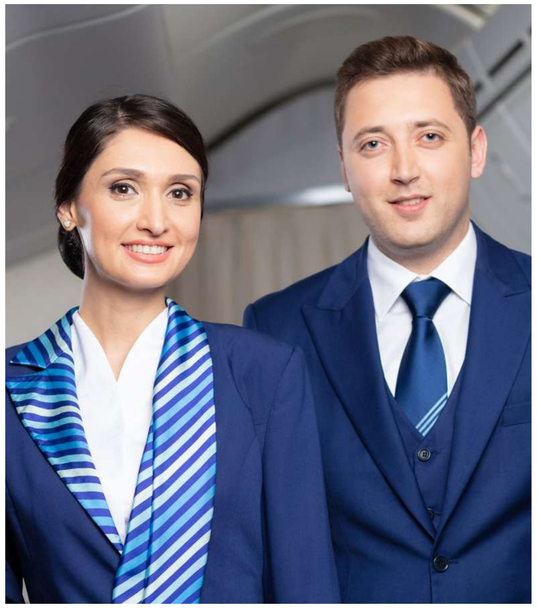
Bugünkü işçi qüvvəsinin dəyişən gözləntilərini qarşılamaq üçün AZAL 2024-cü ilin sonlarında hibrid iş rejimini tətbiq edib. Bu mütərəqqi yanaşma işçilərə peşəkar məsuliyyətləri şəxsi rifahla balanslaşdırmağa imkan verməklə yanaşı, həm də AZAL-ın işçilərin rifahına düşünülmüş, vahid yanaşmaya sadiqliyini, həm peşəkar inkişafa, həm də şəxsi məmnuniyyətə önəm verməsini əks etdirir.

Sağlamlıq və rifah təşəbbüslərimizin əsas istiqamətlərindən biri olaraq, AZAL illik tibbi müayinələr, qripə qarşı peyvəndləri və məxfi məsləhət xidmətlərinə çıxışı əhatə edən, lakin bunlarla məhdudlaşmayan hərtərəfli tibbi sığorta təmin edir. Bu kimi təminatlar əməkdaşların fiziki və zehni rifahını dəstəkləmək üçün nəzərdə tutulub.

Əsas tibbi sığorta ilə yanaşı, AZAL həmçinin şəxsi nailiyyətləri nəzərə alan, müasir həyatın tələblərini asanlaşdıran və iş-həyat balansını təşviq edən bir sıra işçi imtiyazlarına investisiya qoyur. Belə üstünlüklərdən biri də işçilərin və onların ailələrinin endirimli və ya pulsuz uçuş biletlərindən, oteldə qonaqlamaq üçün xüsusi təkliflərdən və avtomobil icarəsi xidmətlərindən yararlana biləcəyi MyIDTravel platformasıdır. Bu təkliflər işçilərimiz üçün səyahəti daha əlçatan etmək məqsədi daşıyır. Mədəni fəaliyyəti və işçilərin rifahını təşviq etmək məqsədilə hər il qadın işçilərə Beynəlxalq Qadınlar Günündə mədəni tədbirlər üçün vauçerlər və hədiyyə kartları, eləcə də Beynəlxalq Uşaqlar Günündə işçilərin uşaqları üçün yerli təhsil əyləncə parkına pulsuz giriş imkanı təqdim edirik.

AZAL bayram günlərində bütün işçilərinə mövsümi bonuslar təqdim etməklə icma və inklüzivliyə dəyər verir. Həmçinin, hörmət və minnətdarlıq əlaməti olaraq Zəfər Günündə veteranlara, hərbi əməliyyatların iştirakçılarına və həlak olan hərbçilərin ailələrinə maddi dəstək ayırırıq.

Bu təşəbbüslər birlikdə götürüldükdə, AZAL-ın hər bir işçinin karyerasının hər mərhələsində özünü dəyərli, səlahiyyətli və qayğı ilə əhatə olunmuş hiss etməsinə imkan verən dəstəkləyici, inklüziv və təqdiredici iş mühiti yaratmaq öhdəliyini əks etdirir. 2024-cü il üzrə AZAL-ın işçi qüvvəsinə dair məlumatları bizim artım, sabitlik və inklüziv məşğulluq təcrübələrimizi əks etdirir *(Şəkil 10)*.



Şəkil 10. İşçilərin işə qəbulu və kadr dəyişikliyi 2024

Cəmi 306		Cəmi 124		Dərəcə	
Kişi	Yeni işə qəbul edilən işçilərin ümumi sayı 218	Kişi	İşçilərin dövriyyəsinin ümumi sayı 71	Kişi	İşçilərin dövriyyə əmsalı 8.3%
Qadın	Yeni işə qəbul edilən işçilərin ümumi sayı 88	Qadın	İşçilərin dövriyyəsinin ümumi sayı 53	Qadın	İşçilərin dövriyyə əmsalı 9.6%

İŞÇİLƏRİN ÖYRƏNMƏ PROSESİ VƏ POTENSİALININ ARTIRILMASI TƏŞƏBBÜSLƏRİ

Biz texniki mükəmməlliyi və beynəlxalq standartları özündə birləşdirən aviasiya mütəxəssislərinin yetişdirilməsini yüksək strateji prioritet hesab edirik.

1992-ci ildə AZAL QSC-nin nəzdində yaradılmış Milli Aviasiya Akademiyası (MAA) ilə uzunmüddətli tərəfdaşlığımız Azərbaycanda mülki aviasiya üçün kadr hazırlığının təməlini təmsil edir. MAA nəzəri təlimi praktiki təcrübə ilə birləşdirən, məzunların həm yerli, həm də qlobal aviasiya tələblərinə cavab verməyə tam hazır olmasını təmin edən müfəssəl təhsil proqramları təklif edir. MAA və beynəlxalq təlim mərkəzləri ilə uzunmüddətli əməkdaşlığa əsaslanaraq, biz əsas funksiyalar üzrə məqsədyönlü təlimlər keçmək üçün onun daxili imkanlarmızı genişləndirdik. Mərkəzlərdən birində Airbus A320/A319, Boeing 757/767, Embraer E190 və ATR-42/72 kimi bir sıra təyyarələr üçün ən müasir uçuş simulyatorları fəaliyyət göstərir. Bu simulyatorlar qabaqcıl beynəlxalq standartlara cavab verir, immersiv və real mühiti yüksək dərəcədə təkrarlayan təlim imkanları təklif edir. Bütün təlim proqramları həm Azərbaycan Aviasiya Qaydalarına (AAQ), həm də beynəlxalq aviasiya standartlarına tam uyğunlaşdırılıb və bu da tələbələrin müasir aviasiyanın tələblərinə cavab vermək üçün müfəssəl hazırlığını təmin edir. Bu əməkdaşlıq AZAL-ın biliyə, əməliyyat mükəmməlliyi və təhlükəsizlik prinsiplərinə əsaslanan işçi qüvvəsinin inkişaf etdirilməsi üzrə baxışını əks etdirir.

Təlim prosesini daha da dolğun etmək üçün AZAL Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələri Məktəbi və Türkiyədəki Kapadokiya Universiteti kimi nüfuzlu təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq edir. Bu tərəfdaşlıqlar ən yaxşı təcrübələrin mübadiləsini təşviq və ən son təlim metodologiyalarını tətbiq edir, AZAL-ın dayanıqlı inkişafa sadiqliyini dərinləşdirir. Beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirməklə AZAL qlobal aviasiyanın dinamik ehtiyaclarına hazır güclü bir kadr potensialını təmin edir.

Yerli təlim infrastrukturuna əlavə olaraq, AZAL pilotlarının dünya səviyyəli təhsil və təlim mərkəzlərində təyyarələr üzrə kurs keçməsini təmin edir. Boeing pilotları ABŞ və Böyük Britaniyadakı (Gatwick) Boeing Təlim Mərkəzlərində təlim keçir, Airbus pilotları isə Fransadakı Airbus müəssisələrində proqramlarda iştirak edirlər. Bu ixtisaslaşmış təlimlər təhlükəsizlik, texniki bacarıq və əməliyyat uyğunlaşmasına yönəlmiş, uçuş heyətimizi çətin uçuş mühitlərində vəzifələrin səmərəli şəkildə yerinə yetirmək üçün lazımi biliklərlə təchiz edir.

AZAL-ın təhlükəsizliyə və özünü təmin etməyə verdiyi önəm, Aviaşirkət daxilində həyata keçirilən təyyarələrə texniki xidmət üzrə təlim proqramı ilə bir daha təsdiqlənir.
Qabaqcıl texniki mərkəzlərimizdə təqdim olunan bu praktik proqram, diaqnostika, sistemlərin əsaslı təmiri və mexaniki problemlərin aradan qaldırılması sahəsində dərin bilik və təcrübənin inkişafına xidmət edir.

Şirkətdaxili texniki xidmət imkanlarına investisiya qoymaqla, AZAL ardıcıl olaraq yüksək texniki standartlara nail olur, əməliyyat çevikliyini artırır və xarici təchizatçılardan asılılığı azaldaraq ətraf mühitə təsiri minimuma endirir.
Bu kompleks yanaşma, donanmanın uzunmüddətli etibarlılığını, resursların optimallaşdırılmasını və təhlükəsizlik səviyyəsinin daha da gücləndirilməsini təmin edir.

AZAL, əməliyyat səmərəliliyinin və təşkilati dayanıqlığın artırılmasına yönəlmiş şirkət miqyaslı təlim proqramları tətbiq etməklə kadr inkişafı imkanlarını genişləndirib. Bu təşəbbüs aviasiya sənayesində yeni normativ tələblərə, təhlükəsizlik və xidmət standartlarına uyğunlaşmaq qabiliyyətimizi gücləndirib. Təlim proqramları əməliyyat hazırlığı, standartlaşdırılmış protokollar və risk əsaslı ssenari planlaşdırması nəzərə alınmaqla hazırlanıb. Əsas diqqət işçilərin dəyişən çətinliklərə əminliklə hazır olmasına imkan verən simulyasiyalar və sənayeyə xas praktik məşğələlər vasitəsilə tətbiqi biliklərin verilməsinə yönəlib.



2024-CÜ İLDƏ TƏLİMLƏRƏ DAİR İCMAL

AZAL bütün təhsil proqramlarında müxtəliflik və gender inklüzivliyi prinsiplərini dəstəkləməyə davam edir. 2024-cü ildə biz qadınları həm texniki, həm də liderlik proqramlarında iştirak etməyə fəal şəkildə təşviq etdik, əsas aviasiya vəzifələrində az sayda təmsil olunma problemini həll etdik və daha ədalətli işçi qüvvəsini təşviq etdik.

Bu inklüziv inkişaf öhdəliyi beynəlxalq gözləntilərə uyğun bacarıqlı, müxtəlif və çevik komanda qurmaq kimi daha geniş məqsədimizi dəstəkləyir. Bu il keçirilən 13,989 təlimlə AZAL komandalarını səfərbər və müasir çağırışlara hazır saxlamaq üçün ciddi öhdəliyini nümayiş etdirir. Bu, sadəcə say göstəricisi deyil, həm də insan kapitalına davamlı investisiyanı ifadə edir. Təlimlərdə iştirak edən 3,785 əməkdaş daha təhlükəsiz və daha səmərəli əməliyyatlara töhfə vermək üçün öyrənib, inkişaf edib. Orta hesabla hər bir iştirakçı təxminən 16.5 saat təlim alıb ki, bu da AZAL-ın mənalı peşəkar inkişaf istiqamətindəki səylərini göstərir.

Daxili potensialı gücləndirmək və gələcək liderləri yetişdirmək məqsədilə “YeniSən” Karyera İnkişafı Proqramı həyata keçirilib. Bu təşəbbüs yüksək liderlik potensialına malik əməkdaşları müəyyənləşdirib, qiymətləndirib və onların daha sürətli karyera yüksəlişinə hazır olmasını dəstəkləmək üçün yaradılıb. Proqram varislik planlaşdırılmasında və strateji kadr davamlılığında əsas rol oynayır və vacib vəzifələrin daxili peşəkar namizədlərlə təmin olunmasını mümkün edir. Çoxmərhələli qiymətləndirmə çərçivəsində namizədlər məntiqi və say analizi testləri, şəxsiyyət və motivasiya sorğuları, qrup müzakirələri və analitik təqdimatlar üzərindən dəyərləndirilir. Bu yanaşma onların strateji düşünmə, ünsiyyət və təzyiq altında qərarvermə bacarıqlarını ölçür.

Təlimlərin ümumi sayı:

13.989

İştirakçıların ümumi sayı:

3.785

Tədris saatlarının ümumi sayı:

62.444

Şəkil 11. 2024-cü ildə keçirilən təlimlərin icmalı

“YENİSƏN” KARYERA İNKİŞAFI PROQRAMI

YeniSən

Yüksək Potensialını kəşf et!

UÇUŞDAN BAŞLAYARAQ YERÜSTÜ DƏSTƏK XIDMƏTLƏRİNƏ QƏDƏR YAXŞI TƏLİM KEÇMİŞ KOMANDAMIZ UĞURUMUZUN ƏSASINI TƏŞKIL EDIR.

Proqrama 150-dən çox müraciət daxil olub, seçim mərhələlərindən uğurla keçən iştirakçılar inkişaf prosesinə cəlb edilib. Ümumilikdə 87 əməkdaş meyarlara uyğun gəlib və prosesə qatılıb. Onların 77 faizi kişi, 23 faizi isə qadın olub ki, bu da karyera inkişafına bərabər çıxış imkanları yaratmaq istiqamətində davam edən səylərimizi əks etdirir.

Bu təşəbbüslər AZAL-ın işçi qüvvəsinin inkişafına dair kompleks və gələcəyə yönəlmiş yanaşmasını ifadə edir. Bu inteqrasiya olunmuş strategiya dəyişkən və rəqabətli aviasiya mühitində uğur qazanmaq üçün tələb olunan peşəkar potensialı formalaşdırır və AZAL-ı dayanıqlı gələcəyə sahib, talant yönümlü bir aviaşirkət kimi mövqeləndirir.

Təhsil, beynəlxalq tərəfdaşlıqlar, texniki hazırlıq və liderlik inkişafına yönəldilən investisiyalar sayəsində əməkdaşlarımız AZAL-ın təhlükəsizlik, keyfiyyət və innovasiya dəyərlərini qorumağa tam hazır olur.

Rəhbərlərin İnkişafı Proqramı

Böyük Britaniyadakı İmperial Kollecin Biznes Məktəbində altıaylıq liderlik və idarəetmə kursuna qeydiyyat.

Karyera İmkanları

Daxili mobillik və vakant rəhbər vəzifələrə yüksəlmə imkanları.

Həmkar mentorluğu

Gələcək proqram iştirakçılarını istiqamətləndirmək və ilhamlandırmaq üçün həmkar mentorluğu fəaliyyətində iştirak.

Peşəkar Liderlik Kouçinqi

Sertifikatlı daxili liderlik mütəxəssislərindən fərdi kouçinq.

Şəkil 12. “YeniSən” inkişaf proqramı

İŞÇİLƏRİN SAĞLAMLIĞI VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİ

İşçilərin sağlamlığına, təhlükəsizliyinə və rifahına üstünlük vermək AZAL-da ciddi şəkildə riayət olunan əsas prinsipdir. Təhlükəsiz və səlahiyyətli işçi qüvvəsi aviasiya xidmətlərinin davamlılığını, etibarlılığını və dayanıqlığını qorumaq üçün vacibdir. Bu fəlsəfə AZAL-ın strateji və gündəlik əməliyyatlarında dərin köklərə əsaslanan əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyinə (ƏMT) hərtərəfli yanaşmasına rəhbərlik edir.

AZAL-ın təhlükəsizlik təcrübələri beynəlxalq səviyyədə tanınmış əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi idarəetmə çərçivələrinə, xüsusən də ISO 45001:2018 sertifikatı əsasında qurulub. Bundan əlavə, AZAL ICAO, IATA və milli mülki aviasiya orqanlarının sərt qaydalarına riayət edir. Bu standartlar birlikdə AZAL-ın inteqrasiya olunmuş Təhlükəsizlik İdarəetmə Sisteminin (SMS) əsasını təşkil edir ki, bu da təhlükələri proaktiv şəkildə müəyyən edir, riskləri azaldır və təşkilat daxilində fəaliyyəti izləyir. Davam edən səylərimizin bir hissəsi olaraq, 2024-cü ildə işçilərin 8%-i ƏMT üzrə təlimlərdə iştirak etmişdir ki, bu da 2023-cü ildəki 5%-dən çox və illik müqayisədə 3% artım deməkdir. İş yerlərinin infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi və təmiz içməli suya çıxış da daxil olmaqla, obyektlərimizdə iş şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün 70,000 manat sərmaya qoyulub. Eyni zamanda, işçilərimizin iş yerində lazımi şəkildə təchiz olunmasını və qorunmasını təmin etmək üçün yüksək keyfiyyətli fərdi mühafizə vasitələrinə 30,000 AZN-dən çox vəsait ayrılıb *(Şəkil 13)*.

Şəkil 13. 2024-cü ildə əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyinin əsas məqamları

4%
ARTIM
ƏMT Təlimlərində qəza və xəsarətlərin azalmasına səbəb oldu

400,000
AZN
iş şəraitinin yaxşılaşdırılmasına sərmayə qoyulub

Təhlükəsiz Əməliyyatlar üçün Monitorinq və Hesabat

İl ərzində üç ölüm hadisəsi* baş verməsi və ölümlə nəticələnən halların nisbətinin 0,06 olmasına baxmayaraq, hər bir hal hərtərəfli tədqiq və beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə müvafiq tədbirlər tətbiq olunur.

Həmçinin, 2023-cü ildəki istehsalatda baş verən 2 hadisədən fərqli olaraq 2024-cü ildə 4 xəsarət halı qeydə alınıb ki, bu da sırf şəffaflığın artırılmasının və daha sağlam hesabat sistemlərinin qurulmasının təcəssümüdür. Bundan əlavə, ilk dəfə olaraq Əmək Qabiliyyətinin İtirilməsinə Səbəb olan Xəsarətlərin Əmsalını (LTIFR) hesabladıq ki, bu da 200,000 saata 1,7 göstəricisinə bərabərdi. Bu göstəricilər davamlı inkişafa, hesabatlılığa və işçilərimizin sağlamlığının və rifahının qorunmasına olan sadiqliyimizi bir daha gücləndirir.

Tədbirlərdə iştirak, Təlim və Sağlamlıq

Təhlükəsizlik idarəetmə sisteminə Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi, Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Keyfiyyətə Nəzarət (SƏTƏMM və KN) İdarəsi nəzarət və təhlükəsizlik protokollarının ardıcıl tətbiqini və təkmilləşdirilməsini təmin edir.

Bu sistemin əsas sütunu güclü və əlçatan hesabat mexanizmidir. İşçilər təhlükəsizliklə bağlı narahatlıqlarını xüsusi qaynar xətt, elektron poçt, yerində məlumat lövhələri və QR kod sistemləri daxil olmaqla, müxtəlif kanallar vasitəsilə bildirə bilərlər. QR kodlarının istifadəsi xüsusilə təsirlidir, çünki bu, anonim hesabat verməyə imkan verir və "günahkar axtarma" mədəniyyətini inkişaf etdirir.

Bütün hesabatlar SƏTƏMM koordinatorları tərəfindən fəal şəkildə izlənilir və nəzərdən keçirilir, onlar rəy siklini bağlamaq üçün müntəzəm olaraq yerində yoxlamalar və sonrakı qiymətləndirmələr aparırlar.

* Ölüm hallarının sayı 24 dekabr tarixində Bakı–Qroznı reysində baş vermiş faciəli hadisə ilə əlaqədardır.

SAĞLAMLIQ VƏ ƏMƏYİN TƏHLÜKƏSİZLİYİ

AZAL-da insidentlərin idarə olunması, bütün təhlükəsizlik hadisələrinin 24 saat ərzində bildirilməsini və bir ay ərzində həll edilməsini tələb edən strukturlaşdırılmış bir proseslə idarə olunur. Düzəldici tədbirlərin uzunmüddətli effektivliyini təmin etmək üçün daxili proseslər auditlər vasitəsilə sənədləşdirilir və təsdiqlənir. Bu sistematik yanaşma artıq təhlükəsizlik uyğunsuzluqlarının nəzərəçarpacaq dərəcədə azalmasına gətirib çıxarıb və şirkət səviyyəsində məsuliyyətli davranış və risklərin azaldılması göstəricilərinin yaxşılaşdığını nümayiş etdirib.

Təhsil və təlim AZAL-ın təhlükəsizlik mədəniyyətinin əsasını təşkil edir. Bütün yeni işçilər və podratçılar məcburi SƏTƏMM və NK giriş proqramından keçməlidirlər, mövcud işçilər isə müntəzəm olaraq təkmilləşdirmə kurslarında qatılmalıdırlar. Yerüstü dəstək, texniki xidmət və ya təmizləmə fəaliyyəti ilə məşğul olan yüksək riskli vəzifələrdə çalışan işçilər üçün ixtisaslaşdırılmış təlimlər keçirilir. Bu sessiyalar hündürlükdə işləmək, hərəkət məhdudiyyətə olan məkanlara daxil olmaq və ağır avadanlıqların idarə olunması kimi spesifik təhlükələri əhatə edir. Ofisdə çalışan işçilər həmçinin iş mühitlərinə uyğun olaraq hazırlanmış təhlükəsizlik təlimatları alırlar. Təlimin məzmununu və çatdırılmasını daim təkmilləşdirmək üçün təlim sonrası rəylər toplanır.

AZAL işçilərin təhlükəsizlik təşəbbüslərində iştirakına böyük diqqət yetirir. Məsələn, yeni fərdi mühafizə vasitələri (FMV) istismara qəbul olunduqdan əvvəl, işçilər həm təhlükəsizlik, həm də rahatlıq tələblərinə cavab verdiyinə əmin olmaq üçün avadanlıqları sınaqdan keçirməyə və qiymətləndirməyə dəvət olunurlar. Bu əməkdaşlıq yanaşması təhlükəsizlik qərarlarına sahiblik və etibar hissini artırır. Bundan əlavə, bütün üçüncü tərəf podratçıları və təchizatçıları təhlükəsizlik brifinqlərindən keçməki və AZAL-ın daxili prosedurlarına riayət etməli, bütün işçi qüvvəsi daxilində vahid təhlükəsizlik standartlarını təmin etməlidirlər.

AZAL-da sağlamlıq və təhlükəsizlik fiziki risklərdən kənara çıxaraq daha geniş işçi rifahını da əhatə edir. İllik tibbi müayinələr, mövsümi qrip peyvəndləri və yerində tibbi xidmətlər pulsuz təmin edilir. Ruhi sağlamlığın vacibliyini qəbul edən AZAL, həmçinin işçilərə stressi idarə etməyə və emosional tarazlığı qorumağa kömək etmək üçün məxfi məsləhət xidmətləri və dayanıqlılıq artırma seminarları təklif edir. Aviasiya sənayesində vacib bir problem olan yorğunluq növbələrin fərqli təşkili, məcburi istirahət müddətləri və rəhbərliyin nəzarəti vasitəsilə diqqətlə izlənilir. İşçilər tərəfindən ifadə olunan narahatlıqların dərhal və həssaslıqla həll edilməsini təmin etmək üçün SƏTƏMM platforması vasitəsilə yorğunluq barədə anonim məlumat verməyə təşviq olunurlar.

Gələcəyə baxdıqda, AZAL sağlamlıq və təhlükəsizlik təcrübələrində davamlı təkmilləşdirməyə sadiqdir. Planlaşdırılan təşəbbüslərə proqnozlaşdırıla bilən risklərin idarə edilməsini təmin etmək üçün məlumatların təhlilinin təhlükəsizlik monitorinq sistemlərinə daha dərin inteqrasiyası daxildir. Aviaşirkət həmçinin həm fiziki, həm də psixoloji sağlamlıq proqramlarını genişləndirməyi və davranış təhlükəsizliyi təlimi təşəbbüslərini genişləndirməyi hədəfləyir.

Bu davamlı səylər vasitəsilə AZAL işçilərinin dəyərli, qorunan və səlahiyyətli olduqlarını hiss etdikləri təhlükəsiz, sağlam və davamlı bir iş yeri yaratmaq öhdəliyini bir daha təsdiqləyir. Təhlükəsizliyə bu sarsılmaz yalnız sədaqət işçi məmnuniyyətini artırmır. Eyni zamanda o, AZAL-ın etibarlı, dünya səviyyəli aviasiya xidmətləri göstərmək qabiliyyətini də gücləndirir. Bu davamlı səylər vasitəsilə AZAL, əməkdaşların dəyərli, qorunan və səlahiyyətli olduqlarını hiss etdikləri təhlükəsiz, sağlam və sağlam iş mühitinin yaradılmasına olan öhdəliyini bir daha təsdiqləyir.

Təhlükəsizliyə göstərilən bu ardıcıl diqqət təkcə işçi məmnuniyyətini artırmır, həm də AZAL-ın etibarlı və dünya səviyyəli aviasiya xidmətləri göstərmək qabiliyyətini gücləndirir.



İCMANIN İŞTİRAKI VƏ KSM TƏŞƏBBÜSLƏRİ

Dayanıqlılıq sadəcə əməliyyatların optimallaşdırılması ilə bağlı deyil — eyni zamanda şirkət tərəfindən həyatına və yaşayışına təsir edən insanları və icmaları dəstəkləməklə bağlıdır. Əməliyyatımız müxtəlif bölgələri və mədəniyyətləri əhatə edir. Buna görə də, əməliyyatlarımız, təsirimiz və əməkdaşlığımız daxilində icmaları dəstəkləmək bizim məsuliyyətimizdir.

KSM-ə əsas yanaşma əməliyyatlarımızın uzunmüddətli dayanıqlığının ətrafımızdakı icmaların rifahından ayrılmaz olmadığı prinsipi üzərində qurulub. Təşəbbüslərimiz bu qarşılıqlı əlaqəni qoruyub saxlamaq, sosial və ekoloji ehtiyacları əməliyyatımızın təhlükəsizliyi və fəaliyyətinə tətbiq etdiyimiz eyni məsuliyyət hissi ilə həll etmək üçün hazırlanıb.

KSM fəaliyyətlərinin hər biri həqiqi ehtiyacları və təşkilati dəyərlərimizi əks etdirən beş əsas diqqət sahəsi ətrafında qurulub *(Şəkil 14)*. Onlar sağlamlığın yaxşılaşdırılmasına, keyfiyyətli təhsilin təmin edilməsinə, iqtisadi artımın təşviqinə və iqlim dəyişikliyi ilə bağlı tədbirlər görülməsinə yönəlmiş müvafiq DİM-lərə müsbət töhfə verir.



Şəkil 14. 2024-cü ildə AZAL-ın KSM fəaliyyətinin istiqamətləri

KSM-ə yanaşmamız, kim olduğumuzu və icmaların rifahındakı rolumuza baxışımızı əks etdirən hərəkətlər toplusudur. Bir aviaşirkət olaraq böyüməyə davam etdikcə, sosial və ətraf mühit səylərimizi məqsədyönlü, məsuliyyətli və inkişafımızı təmin edən icmalara hörmətlə irəliləməyə sadiq qalırıq.



2024-CÜ İLDƏ AZAL-IN KSM FƏALİYYƏTİNİN İSTİQAMƏTLƏRİ



Sağlamlıq və Rifah

Biz könüllü qanvermə kampaniyaları və sağlamlıqla bağlı maarifləndirmə təşəbbüsləri vasitəsilə ictimai səhiyyə səylərinə fəal şəkildə töhfə veririk. Bu proqramlar tibbi ehtiyacı olan şəxsləri dəstəkləmək, işçilər arasında könüllülük ruhunu inkişaf etdirmək və insan ləyaqətinə və qayğısına olan sədaqətimizi əks etdirmək üçün nəzərdə tutulub.



Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Dayanıqlılıq

Biz ağac əkmə kampaniyalarından və batareyaların təkrar emalından tutmuş ekoloji cəhətdən həssas ərazilərdə sahilboyu təmizləmə işlərinə qədər praktiki ətraf mühit tədbirlərində iştirak edirik. 2024-cü ildə tərəfimizdən 600-dən çox ağac əkolib. Bu proqramlar ətraf mühit məsuliyyətinin görünən və hiss olunmalı olduğuna inancımızı əks etdirir. Onlar həmçinin işçilərin cəlb olunması və ictimaiyyətin məlumatlandırılması üçün platforma rolunu oynayır.



Həssas Qruplara Dəstək və İnklüzivlik

Biz şəhid övladları üçün ekskursiyalar və yay proqramları kimi məqsədyönlü təşəbbüslər, o cümlədən bu yaxınlarda Sosial Xidmətlər Agentliyi ilə birgə təşkil olunmuş Pilot Tədris Mərkəzinə səfər etməklə həssas qrupları dəstəkləyirik. Biz həmçinin autizm spektrində olan şəxslər üçün fəaliyyətlər, məsələn, “Birgə və Sağlam” İctimai Birliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Dünya Autizm Maarifləndirmə Günündə keçirilən xüsusi tur vasitəsilə inklüzivliyi təşviq edirik. Bundan əlavə, autizmli insanlar üçün məşğulluq imkanlarını asanlaşdırmaq üçün anlaşma memorandumu imzalanıb. Bu səylərlə yanaşı, veteranların ailələrini yad etmək və kollektiv yaddaşı qorumaq üçün xatirə və mədəni proqramlarda iştirak edirik.



Təhsil və Maarifləndirmə

Biz, xüsusən də az təminatlı təbəqədən olan gənclərin marağını artırmaq və gələcək potensiallarını inkişaf etdirmək üçün qapılarımızı onlara açırıq. Komandamız təhsil düşərgələrində və gənclər tədbirlərində, o cümlədən həlak olan əsgərlərin uşaqları və AZAL işçiləri üçün proqramlarda iştirak edir. Təlim mərkəzlərinə turlar və maarifləndirmə təşəbbüsləri vasitəsilə öyrənmə, məsuliyyət və təhlükəsizlik mədəniyyətini təbliğ edirik. Maarifləndirmə təşəbbüslərindən biri də uçuş təhlükəsizliyinin vacibliyini vurğulayan uçuş təhlükəsizliyi videosudur.

ƏMƏLİYYAT KOMPASIMIZ

Uçuşlar
34,034

Sərnişinlər
+4 MİLYON

İstiqamətlər
63

Təyyarələr
28

Yerli uçuşlar
21%

Beynəlxalq uçuşlar
79%

Aviaşirkət təhlükəsizlik və xidmət keyfiyyətinə qoruyub saxlamaqla ölkədə aviasiyanı inkişaf etdirməyə və qlobal əlaqələri gücləndirməyə davam edir. Davamlı səylərimiz nəticəsində 2024-cü ildə əməliyyatlarımız rekord sayda sərnişin, uçuş və istiqamətlə tarixi bir mərhələyə çatıb *(Şəkil 15)*.

Şəkil 15. 2024-cü ildə AZAL-ın əməliyyat göstəriciləri

AZAL Şərq və Qərb arasında əlaqə yaratmaqla regional aviasiya sektorunda mühüm rol oynayır. Regionun aparıcı aviaşirkətlərindən biri olaraq, biz Azərbaycanı əsas beynəlxalq istiqamətlərə bağlayır, turizm, ticarət və biznesin inkişafını dəstəkləyirik.



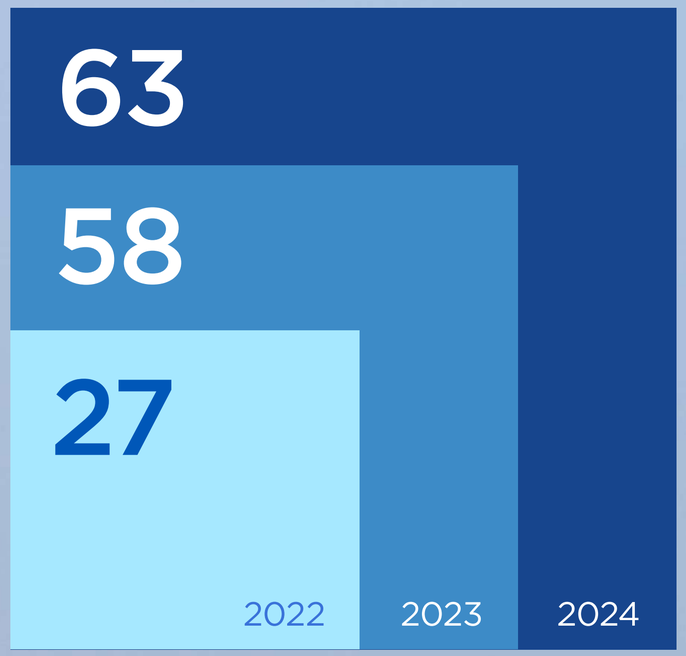
İSTİQAMƏTLƏRİN SAYI, 2022-2024

Son bir neçə ildə AZAL əməliyyat göstəricilərində əhəmiyyətli irəliləyişlər əldə edərək, bu müddət ərzində bir sıra əsas mərhələlərə imza atıb.

Bir tərəfdən marşrut şəbəkəmizi genişləndirdik *(Şəkil 16)*, digər tərəfdən isə donanmamızı davamlı olaraq təkmilləşdirdik və təyyarə sayını artırdıq. Bu səylər AZAL-ı daha əlaqəli, müasir və gələcəyə hazır aviaşirkətə çevirməkdə mühüm rol oynayıb. Nəticədə, Aviaşirkət xidmət keyfiyyətini artıra, təkliflərini genişləndirə və hava səyahətlərinə artan tələbatı ödəyə bilib. Bu irəliləyiş AZAL-ın 4 milyondan çox sərnişinə xidmət göstərməsi kimi tarixi bir nailiyyətlə nəticələnib. Bu göstərici 2019-cu illə müqayisədə 50% daha çoxdur. Bu rekord göstərici Aviaşirkətin pandemiyadan sonrakı effektiv bərpasının və əhəmiyyətli artımının bariz göstəricisidir.

Bu uğura töhfə verən əsas amil uçuş şəbəkəmizin genişlənməsidir. 2024-cü ildə Aviaşirkət beş yeni marşrut əlavə edərək, istiqamətlərini 63-ə çatdırdı *(Cədvəl 4)*. Bağlantılar gücləndirmək və maneəsiz səyahəti asanlaşdırmaq məqsədindən irəli gələrək, AZAL 2030-cu ilə qədər istiqamətlər sayını 80-ə çatdırmağı və bununla da Azərbaycanın regional aviasiya mərkəzi kimi mövqeyini gücləndirməyi hədəfləyir.





Şəkil 16. İstiqamətlərin sayı, 2022–2024

UÇUŞ ƏMƏLİYYATLARI VƏ ŞƏBƏKƏNİN ƏHATƏ DAİRƏSİ

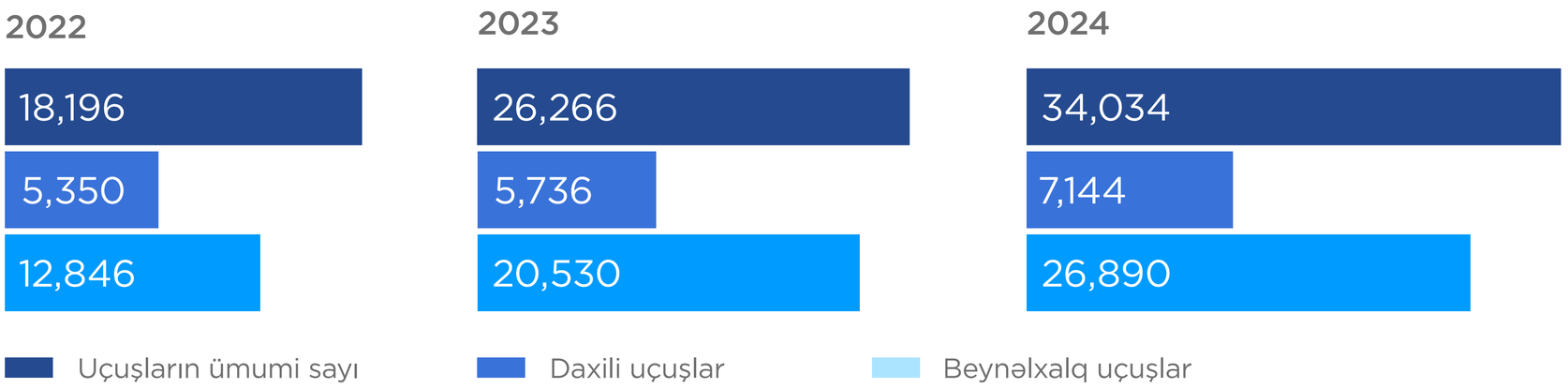
Təqdim edilən beş yeni istiqamət Maldiv adaları, Düşənbə, Füzuli, Sofiya və Buxarestdir. Bundan əlavə, London Heathrow-dakı mövcud əməliyyatlarımızın davamı olaraq biz həmçinin London Gatwick Hava Limanına uçuşlar açmaqla Böyük Britaniya bazarındakı iştirakımızı genişləndirdik. Marşrut seçimimiz bir neçə əsas amilə əsaslanır. Bu səylərə tələbat modellərinin və bağlantının təhlili, eləcə də 2024-cü ildə ümumi sərnişin axınının 19%-ni təşkil edən Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu vasitəsilə transfer axınların potensialının qiymətləndirilməsi daxildir. Eyni zamanda, biz bazar imkanlarını fəal şəkildə müəyyən edir, regional prioritetlərlə uyğunlaşır və digər aviaşirkətlər və turizm qurumları ilə tərəfdaşlıqdan istifadə edirik. Bu yanaşma bizə müştəri seçimlərini daha yaxşı başa düşməyə və ümumi səyahət təcrübəsini artıran təsirli əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə imkan verir.

Bu strateji səyləri əks etdirən əməliyyat göstəricilərimiz son üç ildə ardıcıl artım göstərib *(Şəkil 17)*. Ümumi uçuşların sayı 2022-ci ildəki 18,196-dan 2024-cü ildə 34,034-ə, beynəlxalq uçuşların sayı isə eyni dövrdə 12,846-dan 26,890-a yüksəlib. Daxili uçuşlar da davamlı olaraq artaraq 2024-cü ildə 7.144-ə çatıb. Əməliyyat miqyasındakı artım, həmçinin ümumi uçuş məsafəsinin 2022-ci ildəki 27,8 milyon km-dən 2024-cü ildə 57,4 milyon km-ə qədər artması ilə də əlaqədardır. Bu davamlı artım marşrut planlaşdırma yanaşmamızın effektivliyini və Bakının regional transfer mərkəzi kimi rolunun güclənməsini vurğulayır.

Əməliyyat göstəriciləri

	Uçuşların sayı	Beynəlxalq uçuşlar	Daxili uçuşlar	Gedən uçuşların sayı	Təyinatların sayı	Ümumi uçuş məsafəsi	Ümumi uçuş saatları
2022	18,196	12,846	5,350	9,098	27	27,833,000	35,558
2023	26,266	20,530	5,736	13,133	58	42,425,000	54,063
2024	34,034	26,890	7,144	17,017	63	57,354,000	72,745

Cədvəl 4. Uçuş əməliyyatları və şəbəkənin əhatə dairəsi



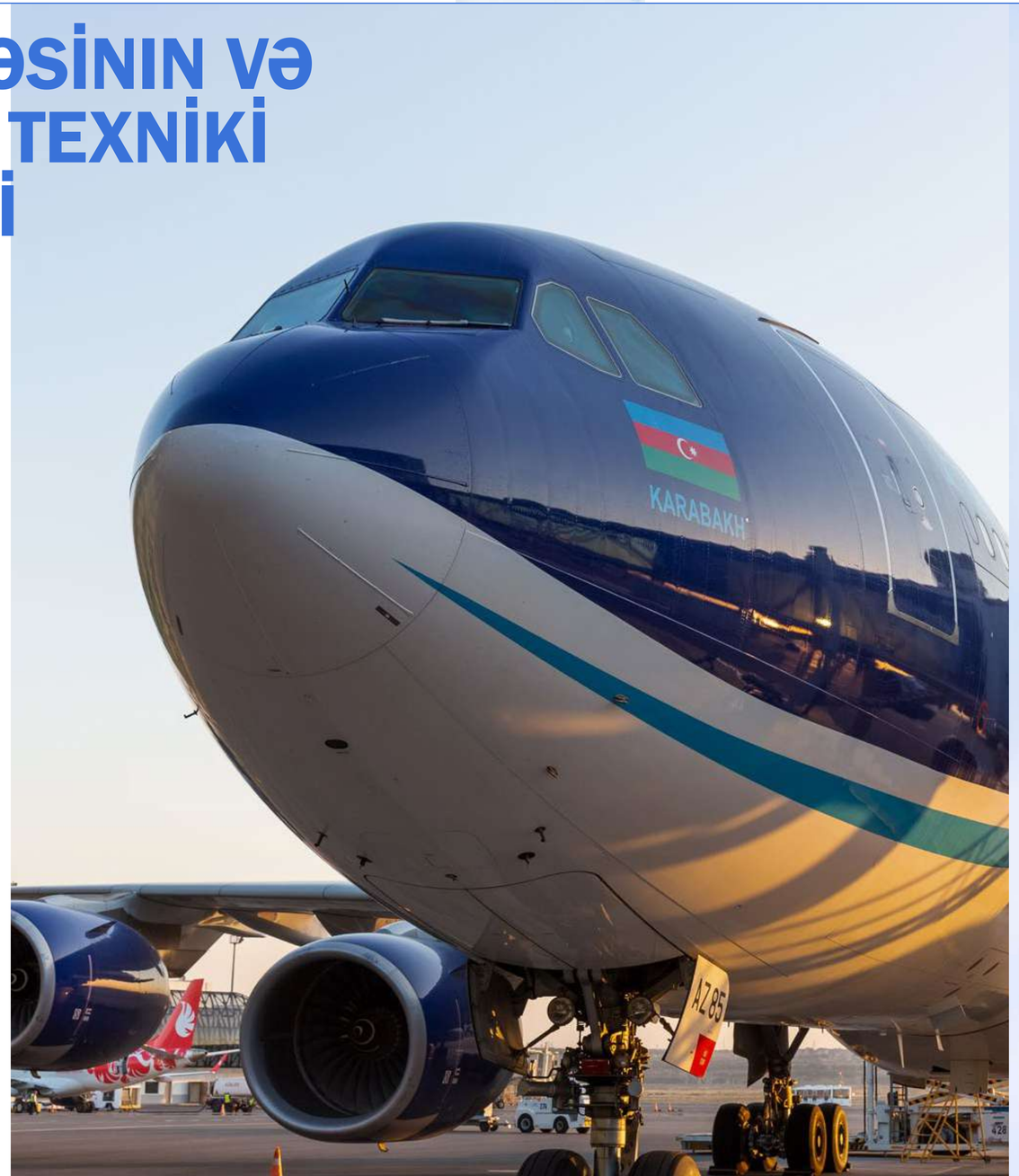
Şəkil 17. 2022–2024-cü illərdə uçuş sayı

AIRBUS 320 AİLƏSİNİN VƏ BOEING 787-NİN TEXNİKİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Təyyarı donanmasının əməliyyatlarımızdakı mühüm rolunu nəzərə alaraq, 2023-2030-cu illər üçün strateji planımızın əsas elementi olaraq təyyarələrimizin təkmilləşdirilməsininə üstünlük veririk.

Hazırda orta yaşı 13 olan iyirmi səkkiz təyyarədən ibarət donanmamız var. Modernləşdirmə məqsədlərimizə uyğun olaraq, xüsusilə Airbus A320 ailəsi və Boeing 787 Dreamliner kimi qabaqcıl və səmərəli təyyarə modellərinin əldə edilməsinə diqqət yetirilir. Airbus A320, xüsusən də A320neo, qısa və orta məsafəli marşrutlar üçün ən məqbul seçimdir və səmərəli əməliyyatlar və daha üstün çeviklik təklif edir.

Daha təkmil aerodinamika və yanacaq qənaət edən mühərriklərlə A320neo yanacaq sərfiyyatını əhəmiyyətli dərəcədə azaldır və uçuş məsafəsini artırır. O, həmçinin daha sakit, daha geniş kabinə, təhlükəsizliyi yaxşılaşdıran və pilotun iş yükünü azaldan qabaqcıl texnologiyaya malikdir *(Şəkil 18)*.



Boeing 787 Dreamliner uzun məsafəli səyahətlər üçün nəzərdə tutulub və yanacaq sərfiyyatı 20% azalıb. Daha böyük pəncərələr və kabindaxili təzyiqin daha məqbul səviyyəsi ilə sərnişinlərin rahatlığını artırır. Kompozit gövdəsi texniki xidmət xərclərini azaldır və daha təkmil qurulmuş qanadları daha hamar uçuşlar təmin edir, eyni zamanda daha yüksək yanacaq səmərəliliyinə malikdir və bu da oturacaq başına daha az emissiyaya səbəb olur *(Şəkil 18)*.

Bu təyyarələrin son əsas xüsusiyyəti olaraq, onların mühərrikləri SAF qarışığı ilə uyğundur. Hər iki təyyarə 50%-ə qədər SAF qarışığı üçün uyğundur. Bu amil, bu modellərin seçilməsini yalnız əməliyyat baxımından səmərəli deyil, həm də daha çox ətraf mühitin dayanıqlılığı baxımından doğru addım edir.

AIRBUS 320 AİLƏSİNİN VƏ BOEING 787-NİN TEXNİKİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Şəkil 18. Airbus 320 ailəsinin və Boeing 787-nin texniki xüsusiyyətləri

AIRBUS 320

Qısa və orta məsafəli marşrutlar üçün optimal-laşdırılmış dar gövdəli dizayn.



150-186 SƏRNİŞİN

MAKSİMAL UÇUŞ ÇƏKİSİ
79,000 KQ-A QƏDƏR

TƏKMİLLƏŞDİRİLMİŞ YANACAQ SƏMƏRƏLİLİYİ, KÖHNƏ MODELLƏRLƏ MÜQAYİSƏDƏ ~ 15%

BOEING 787

Orta və uzun məsafəli marşrutlar üçün geniş gövdəli dizaynı.



210-248 SƏRNİŞİN

MAKSİMAL UÇUŞ ÇƏKİSİ
227,930 KQ-A QƏDƏR

TƏKMİLLƏŞDİRİLMİŞ YANACAQ SƏMƏRƏLİLİYİ, KÖHNƏ MODELLƏRLƏ MÜQAYİSƏDƏ ~ 20%

AZAL-IN DONANMASININ PROFİLİ, 2022-2024

Keçid dövründə donanmamızın yenilənməsi strategiyasını dəstəkləmək və əməliyyat potensialımızı genişləndirmək üçün Heston Airlines ilə dörd təyyarə üçün uzunmüddətli yaş lizinq müqavilələri də imzaladıq. Donanmamıza səkkiz yeni Airbus təyyarəsi daxil etmək üçün AerCap və CDB ilə quru lizinq müqavilələri bağladıq.

Airbus 320 ailə təyyarələri bu tərəfdaşlıqlar çərçivəsində lizinqə veriləcək. Onlardan Dubay, Paris, Milan, İstanbul və İzmirə yüksək tezlikli marşrutlarımızda istifadə olunacaq. Bu tərəfdaşlıqlar bizə yeni nəsil təyyarələrin inteqrasiyasını sürətləndirərkən əməliyyat davamlılığını qorumağa imkan verir və dayanıqlı böyümə və əməliyyat mükəmməlliyi üçün uzunmüddətli baxışımıza daha ciddi uyğunluğu təmin edir.

2024-cü il etibarilə donanmamızda orta yaşı 12,2 olan iyirmi səkkiz təyyarə var *(Cədvəl 5)*. Bu rəqəm sənaye standartından bir qədər yüksək olsa da, donanmamızın modernləşdirilməsini əsas strateji prioritet kimi təyin olunub. Sərnişinlərimizə ən rahat və müasir uçuş təcrübəsini təqdim etməyi təmin edərək, zamanla orta yaşı azaltmaq üçün fəal şəkildə çalışırıq. Donanmanın səmərəliliyini artırmaq prosesinə Heston Airlines ilə dörd təyyarə üçün uzunmüddətli yaş icarə müqavilələri və AerCap və CDB ilə quru icarə müqavilələri dəstək olur ki, bu da səkkiz yeni Airbus təyyarəsi əlavə etməyə imkan verir. Bu yanaşma təyyarələrin istismar müddətini artırır, hər bir təyyarə üçün gündə orta hesabla 10,8 uçuş saatı təşkil edir və hazırda 84% bərabər olan vaxtında uçuş göstəricilərini yaxşılaşdırır.

Modernləşdirilmiş təyyarələr və yüksək səviyyəli bort xidmətləri vasitəsilə sərnişin təcrübəsini artırmağa davam edərkən, eyni zamanda ən yüksək təhlükəsizlik standartlarına uyğunlaşırıq. Bu, əməliyyat mükəmməlliyimizin təməlidir. Təhlükəsiz və etibarlı səyahət mühiti yalnız sərnişinlərin inamı üçün deyil, həm də genişlənən şəbəkədə gündəlik əməliyyatların fasiləsiz davam etdirilməsi üçün vacibdir. Bu məqsədlə, tərəfimizdən beynəlxalq ən yaxşı təcrübələrlə dəstəklənən güclü təhlükəsizlik idarəetmə sistemi qurulub. Aviaşirkət müntəzəm olaraq ICAO və IATA da daxil olmaqla, qlobal aviasiya orqanları tərəfindən auditlərdən keçir və ardıcıl olaraq yüksək nəticələr əldə edir. Xüsusilə Xarici Təyyarələrin Təhlükəsizliyinin Qiymətləndirilməsi (SAFA) göstəricilərinə diqqət yetirilir ki, bu göstərici üzrə AZAL-ın təhlükəsizlik balı 0,96-dan aşağıdır və bu da normativ tədbirlərə səbəb ola biləcək 2,0 həddindən xeyli aşağıdır. Bu nailiyyət, Aviaşirkətin prosedurları optimallaşdırmaq, riskləri azaltmaq və beynəlxalq aviasiyanın sürətlə dəyişən tələblərinə uyğunlaşmaq üçün davamlı səylərini əks etdirir. Əməliyyat təhlükəsizliyi və hazırlığa olan bu sadiqlik, xüsusilə AZAL-ın Azərbaycanda indiyə qədər keçirilən ən mürəkkəb və yüksək səviyyəli tədbirlərdən birini dəstəkləməkdə mərkəzi rol oynadığı COP29 zamanı özünü daha aydın şəkildə göstərdi.

SAFA GÖSTƏRİCİSİ
0.96-dan aşağı

NOA - Təyyarələrin sayı
AAA - Təyyarələrin orta yaşı

	NOA	AAA
2022	25	10.6
2023	28	11.4
2024	28	12.2

Cədvəl 5. AZAL-ın donanmasının profili, 2022–2024



COP29-A HAZIRLIQ

Bu hesabat ilində AZAL, minlərlə yüksək səviyyəli beynəlxalq nümayəndəni Azərbaycana gətirən COP29 tədbirinin əməliyyat ehtiyaclarının qarşılanmasında mühüm rol oynayıb. Qlobal sammitin miqyasını və əhəmiyyətini nəzərə alaraq, aviaşirkət tərəfdaşları ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində tədbirin yüksək tələblərinə cavab vermək üçün bütün resurslarını səfərbər edib.Bura sammitdən əvvəl 25 əsas infrastruktur və hazırlıq mərhələsinin uğurla tamamlanması da daxildir *(Şəkil 19)*.

Bu tədbirlər sırasına yeni təyyarə dayanacaqlarının və baqaj sistemlərinin quraşdırılması, yerüstü idarəetmə avadanlıqlarının təkmilləşdirilməsi və gücləndirilmiş təhlükəsizlik tədbirlərinin tətbiqi yer alır. Bu səylər, belə bir yüksək səviyyəli qlobal toplantının yaratdığı çətinliklərdən asılı olmayaraq, Aviaşirkətin əməliyyatlarının rahat və səmərəli şəkildə işləməsini təmin etmək missiyamızın bir hissəsi idi. Diqqətli planlaşdırma və dəqiq koordinasiya vasitəsilə AZAL xidmətlərinin fasiləsiz olmasını uğurla təmin etdi, nümayəndələr üçün problemsiz təcrübə təmin etdi və genişmiqyaslı beynəlxalq tədbirləri idarə etmək imkanlarını gücləndirdi.

2024-cü il ərzində, xüsusən də hava səyahətini daha əlçatan, rahat və bugünkü sərnişin ehtiyaclarına uyğunlaşdırmaqla, əməliyyat mükəmməlliyimizi qoruyub saxladıq və əhəmiyyətli dərəcədə artırdıq. Biz bu davamlı təkmilləşdirmələrə sadiq qalırıq. Bu, aviaşirkət sənayesi üçün əsas göstəricilərdən biri kimi öz əksini tapıb. Gəlirli Sərnişin Kilometrlərimiz (RPK) təxminən 7,29 milyarda çatıb. Bu rəqəm 2022-ci ildəki 3,36 milyarddan diqqətəlayiq və ardıcıl artımı təmsil edir ki, bu da həm dirçəlişimizin gücünü, həm də sərnişinlərin xidmətlərimizə olan davamlı etibarını vurğulayır.
İrsimizi inkişaf etdirərək və müasir həlləri tətbiq edərək, səyahət təcrübəsini artırmağa və Azərbaycanın dünya ilə qlobal bağlantılarını gücləndirməyə sadiq qalırıq. dayanıqlı inkişafa dair uzunmüddətli öhdəliyimizin bir hissəsi olaraq marşrut şəbəkəmizi genişləndirməyə və xidmət keyfiyyətinə investisiya qoymağa davam edəcək və sərnişinlərimizə ardıcıl dəyər təqdim edəcəyik.

Yeni Təyyarə Dayanacaqları və Baqaj Sistemləri

Təkmilləşdirilmiş Yerüstü İdarəetmə Avadanlığı

Gücləndirilmiş təhlükəsizlik tədbirləri



Şəkil 19. COP29-a hazırlıq

MÜŞTƏRİYÖNÜMLÜ YANAŞMA

Son illərdə strateji diqqətimiz müştəri təcrübəsinin təkmilləşdirilməsinə yönəlib. Buraya xidmətlərin rəqəmsallaşdırılması, aktiv elektron ticarət və innovativ texnologiyaların uyğunlaşdırılması daxildir. 2024-cü ildə AZAL onlayn platformalarını təkmilləşdirmək və müştəri səyahətini sadələşdirmək məqsədi ilə rəqəmsal xidmətlərinin hərtərəfli yenidən qurulmasına başladı. Buraya Aviaşirkətin veb saytının və mobil tətbiqinin modernləşdirilməsi, eləcə də meta-axtarış seçimləri daxildir.

Son üç ildə AZAL sərnişin seçimində əhəmiyyətli dərəcədə artımla mövqeyini möhkəmləndirib. 2022-ci ildə təxminən 2,2 milyon sərnişini qəbul etdik və 2024-cü ilə qədər bu rəqəm demək olar ki, ikiqat artaraq 4 milyonu keçib. Səyahətçilərimizin əksəriyyəti ekonom sinifdə uçub, lakin 2024-cü ildə biznes sinifdə səyahət edənlərin sayı da artıb.

SƏRNİŞİN AXININ ARTIMININ DƏSTƏKLƏNMƏSİ: BAZARA STRATEJİ YANAŞMALAR

Artan sərnişin sayı ilə yanaşı, uçuşlarımızı nə qədər səmərəli şəkildə yerinə yetirdiyimizi də yaxşılaşdırdıq — təyyarələrimizin nə qədər dolu olduğunu ölçən Sərnişin Yük Faktorumuz 2022-ci ildəki 79%-dən 2024-cü ildə təsirli 82%-ə yüksəlib *(Cədvəl 6)*. Bu nəticələr yalnız bizimlə uçan insanların sayının artdığını deyil, həm də təklif etdiyimiz xidmət keyfiyyətinə artan inamın olduğunu göstərir.

Xüsusilə vurğulamaq vacibdir ki, əməliyyatlarımız genişlənməyə davam etdikcə və hava səyahətlərinə tələbat hər il artdıqca, təklif olunan oturacaq kilometrləri üzrə xərc (CASK) həm azalma, həm də sabitliyə nail olmuşuq. Bu göstərici 2022-ci ildəki 13,6-dan 2023-cü ildə 12,6-ya düşmüş və 2024-cü ildə 12,8 səviyyəsində sabit qalmışdır. Əməliyyatları genişləndirərkən sabit CASK-ı qorumaq, xərclərin effektiv idarə olunmasını, davamlı artımı təmin etməyi və gəlirliliyi qorumağı nümayiş etdirir. Bu nəticələr əməliyyat mükəmməlliyi və müştəri mərkəzli yanaşmanın kombinasiyası ilə əldə edilmişdir ki, bunlar birlikdə bu müsbət nəticələrə töhfə verib.

İLLİK SƏRNİŞİN DİNAMİKASI VƏ DOLULUQ ÜZRƏ GÖSTƏRİCİLƏR

	2022	2023	2024
Sərnişinlərin ümumi sayı	2,243,569	2,905,457	4,040,335
Ekonom Sinif Müştəriləri	2,156,300	2,823,732	3,915,781
Biznes Sinif Müştəriləri	87,269	81,725	124,554
Sərnişin Doluluq Əmsalı	79%	74%	82%

Cədvəl 6. İllik Sərnişin Dinamikası və Yüklər üzrə Göstəricilər

XİDMƏTLƏRİN RƏQƏMSALLAŞDIRILMASI: MÜŞTƏRİ MƏMNUNİYYƏTİNİN ƏSAS AMİLİDİR

Rəqəmsal transformasiyamız sifariş və ödəniş sistemlərinin təkmilləşdirilməsi ilə bitmir. Asan, təhlükəsiz və səmərəli səyahət xidmətlərinə artan tələbata cavab olaraq, Aviaşirkət bir neçə müştəri mərkəzli yeniliklər təqdim edib.

Bu il veb-saytımızı və mobil tətbiqimizi yeniləyən e-ticarət şöbəsi yaratdıq. Biz promo kodları, bilet dəyişiklikləri və pulun geri qaytarılması kimi yeni əsas və əlavə funksiyaları təqdim etdik. Müştərilərlə Əlaqələrin İdarəedilməsi (MƏİ) komandamızın dəstəyi ilə müştərilərimizə bütün əlaqə nöqtələrində qüsursuz və fərdiləşdirilmiş təcrübə təqdim etmək üçün davamlı olaraq müştəri məlumatlarını təhlil edirik. Bu səylər Net Promoter Score-un (NPS) 42 bal olması ilə nəticələndi. Bu göstərici qlobal istinad balından yüksəkdir və müştərilərimizin dinamik tələblərinə effektiv cavabımızı əks etdirir. Əsas təkmilləşdirmələrdən biri biletin onlayn qaytarılması xidmətləridir. Bu, sərnişinlərə birbaşa veb-sayt və ya mobil proqram vasitəsilə pulun geri qaytarılmasını tələb etməyə imkan verir ki, bu da bilet kassasını ziyarət etmək ehtiyacını aradan qaldırır. Bu xüsusiyyət həmçinin sərnişinlər üçün daha çox çeviklik təklif edərək, seçilmiş uçuş seqmentləri üçün qismən geri ödəmələri dəstəkləyir. Bununla yanaşı, Naxçıvana bilet alışı üçün SİMA rəqəmsal imzanın tətbiqi təhlükəsizlik və rahatlığın əlavə səviyyəsini təmin edir.

O, sərnişinlərə SIMA proqramı vasitəsilə öz şəxsiyyətlərini təsdiq etməyə imkan verir *(Şəkil 20)*. Bu, xüsusən də Azərbaycan vətəndaşları üçün məlumat təhlükəsizliyinin artırılması və bilet satışı prosesinin sadələşdirilməsi istiqamətində mühüm addımdır.

2024-cü ilin sentyabr ayında AZAL daha geniş rəqəmsallaşma səyləri çərçivəsində müştəri hesabı sistemini təkmilləşdirməklə irəliyə doğru mühüm addım atdı. Bu yeniləmə biletlərin alınması, bronların idarə edilməsi və AZAL Miles loyallıq proqramı ilə qarşılıqlı əlaqə də daxil olmaqla əsas onlayn prosesləri təkmilləşdirdi. Bu tədbirlər AZAL-ın xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi və beynəlxalq bazarda mövqeyinin möhkəmləndirilməsi üzrə daha geniş strategiyasına uyğundur. İnnovativ həlləri inteqrasiya, habelə AZAL sərnişinlər üçün daha rahat təcrübəni təmin etməklə, onlayn qarşılıqlı əlaqəni sadələşdirib.

Rəqəmsallaşma təşəbbüslərinin müştəri təcrübəsinə təsiri aydındır: Rəqəmsal alətlərimiz indi daha sürətli, daha səmərəli və müasir səyahətçilərin ehtiyaclarına uyğunlaşdırılıb. Sərnişinlər uçuş milinin idarə edilməsi, loyallıq proqramının xüsusiyyətləri və ətraflı səyahət məlumatı kimi xidmətlərə təkmil çıxış əldə edir. Müvəffəqiyyətimizə əsas töhfə verənlərdən biri müştərilərin cəlb edilməsini artırmaq üçün rəqəmsal kanallardan istifadə etməkdir, xüsusən rəy toplamaqda. Veb saytımızda və mobil tətbiqimizdə son təkmilləşdirmələr bu prosesi xeyli asanlaşdırıb.

- Uçuşdan 48 saat əvvəldən onlayn qeydiyyatdan keçmək imkanı yaradıb; bu, əvvəlki 24 saatlıq müddətdən daha uzundur.
- Bakı ilə Naxçıvan arasında uçan sərnişinlər artıq SİMA rəqəmsal imza sistemindən istifadə edə bilərlər.
- Sərnişinlər indi mobil proqramda daha detallı AZAL Miles bölməsinə daxil ola bilərlər ki, bu da onlara öz millərini izləməyə, statuslarına nəzarət etməyə və pulsuz oturacaq seçimi və class upgrade kimi imtiyazlardan istifadə etməyə imkan verir.
- Sərnişinlər birbaşa proqram vasitəsilə uçuşlar bron edə, rezervasiyaları idarə edə, əlavə baqaj ala, təyyarədə yemək və oturacaqları seçə bilərlər.

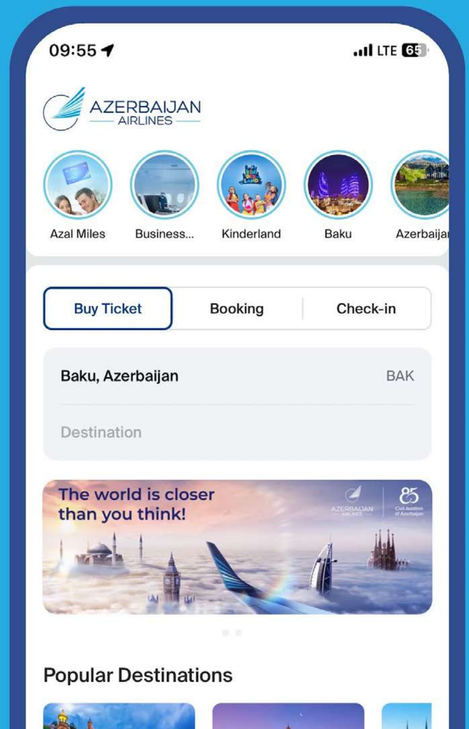
Şəkil 20. AZAL-ın mobil tətbiqi üçün əsas təkmilləşdirmələr, 2024

VEB SAYTIMIZ VƏ MOBİL TƏTBİQLƏRİMİZ İNDİ

SÜRƏTLİ, SƏMƏRƏLİ VƏ EHTİYACLARA UYĞUNLAŞDIRILMIŞ

Net Promoter Score (NPS) göstəricisi 42 olmaqla qlobal göstərici 28-dən daha çox

★★★★★



SƏRNİŞİN ŞİKAYƏTLƏRİNİN DİNAMİKASI

Nəticədə daxil olan şikayətlərin sayında artım müşahidə etdik. Bununla belə, bu yüksəliş məmnunluğun azalmasının göstəricisi deyil - bu, ilk növbədə müştərilərin bu rəqəmsal platformalar vasitəsilə narahatlıqlarını paylaşmasının nə qədər asanlaşdığını əks etdirir. Bu daha çox əlçatanlıq daha effektiv ünsiyyətə və müştəri daxiletmələrinin daha dəqiq təhlilinə imkan verir *(Cədvəl 7)*.

TBu il biz hava səyahətini daha geniş müştəri bazası üçün daha əlçatan etmək məqsədi yeni imkanlar təqdim etmək məqsədilə əsas yerli banklardan biri olan ABB ilə əməkdaşlığa başladıq. Sərnişinlər artıq TamKart kredit kartı ilə bilet ala və faizsiz hissə-hissə ödəniş edə bilərlər. Bu seçim AZAL-ın bütün istiqamətləri üçün mövcuddur və sərnişinlərə bilet alış xərclərini iki və ya üç ay ərzində bölüşdürməyə imkan verir. Bu seçimdən yararlanmaq üçün sərnişinlər sadəcə biletlərini seçib ödəniş mərhələsinə keçərək TamKart-ı üstünlük verdikləri ödəniş üsulu kimi seçməlidirlər. Bu təşəbbüs AZAL-ın rəqəmsal təcrübəni artırmaq və sərnişinlər üçün daha məqbul həlləri təmin etmək üçün çevik ödəniş həlləri təqdim edən daha geniş səylərinin bir hissəsidir. TamKart kredit kartını inteqrasiya etməklə, AZAL müştərilərə həm Aviaşirkətin veb saytı, həm də mobil tətbiqi vasitəsilə uçuşlar sifariş etmək



Sərnişin şikayətlərinin ümumi sayı	
2022	2,418
2023	2,654
2024	5,857

Cədvəl 7. Sərnişinlərdən gələn şikayətlərin dinamikası

üçün daha rahat və əlçatan bir yol təqdim edir. 2025-ci ildə irəliyə doğru əhəmiyyətli bir addım kim əməliyyatlar üçün vahid platforma təmin etmək məqsədilə birdən çox bank arasında sistemli ödəniş həllərinin tətbiqi olacaq. Sərnişinlər tərəfindən rəqəmsal xidmətlərdən istifadəni daha rahat emək üçün veb saytda və mobil tətbiqdə təlimat videoları yayımlamağı planlaşdırırıq. Süni zəka ilə işləyən çatbotun və reysin ləğv olunması və ya cədvəl dəyişiklikləri barədə uçuş məlumatlarının tətbiqi Aviaşirkətin müştəri ilə qarşılıqlı əlaqəsini və xidmət etibarlılığını daha da artırır.

Məlumatların məxfiliyində heç vaxt güzəştə getməməyimiz müştəri etibarının təməl daşıdır. Şəxsi məlumatların daim mübadilə edildiyi bugünkü qarşılıqlı əlaqəli rəqəmsal dünyada bu mövzuya diqqət əvvəlkindən daha ciddidir. Müştəri xidmətlərini təkmilləşdirmək və sərnişin səyahətini zənginləşdirmək öhdəliyimizə əsaslanaraq, güclü məlumatların məxfiliyi təcrübələri əsasdır.

Şəxsi məlumatların təhlükəsiz toplanması, emalı və qorunmasının sadəcə normativ öhdəliklər deyil, həm də sərnişinlərimizin rahatlığını təmin etmək üçün vacib olduğunu qəbul edirik. Şəxsiyyət və uçuş məlumatlarından başlayaraq xüsusi xidmət tələblərinə və maliyyə əməliyyatlarına qədər bütün müştəri məlumatlarının ən yüksək səviyyədə məxfilik və məsuliyyətlə idarə olunmasını təmin edərək milli qanunvericiliyə və GDPR kimi beynəlxalq standartlara ciddi şəkildə riayət edirik. Məlumatların bütövlüyünə üstünlük verməklə və fərdi məxfilik hüquqlarına hörmət etməklə, güclü müştəri münasibətlərinin əsasını təşkil edən etimadı gücləndiririk və bizimlə uçan hər kəs üçün davamlı, təhlükəsiz rəqəmsal mühitə töhfə veririk.

AZAL MILES: MÜŞTƏRİ LOYALLIĞININ ARTIRILMASI

CLASSIC

- 1 EUR = 2 Uçuş mili
- Ad günü hədiyyəsi
- Vergi və ödənişləri millərlə ödəmək imkanı
- Mükafat bileti
- Uçuşlarla əvəzləmək

SILVER

- 1 EUR = 3 Uçuş mili
- Pulsuz oturacaq seçimi
- Əlavə baqaj
- Uçuş millərini status xallarına çevirmək
- Status xalları almaq

GOLD

- 1 EUR = 4 Uçuş mili
- Pulsuz oturacaq seçimi
- Əlavə baqaj
- Növbəsiz qeydiyyat və minik
- Baqajın sürətli təhvili

PLATINUM

- 1 EUR = 5 Uçuş mili
- Pulsuz oturacaq seçimi
- Əlavə baqaj
- Növbəsiz qeydiyyat və minik
- Baqajın sürətli təhvili
- Mükafat biletinin pulsuz dəyişdirilməsi

ELITE

- 1 EUR = 6 Uçuş mili
- Pulsuz oturacaq seçimi
- Əlavə baqaj
- Növbəsiz qeydiyyat və minik
- Baqajın sürətli təhvili
- Mükafat biletinin pulsuz dəyişdirilməsi
- Üstün sinif seçimi
- Biznes salona giriş

Şəkil 21. AZAL Millərinin səviyyələri

AZAL Miles uzunmüddətli müştəri loyallığını gücləndirməklə yanaşı, səyahət təcrübəsini yüksəltmək üçün düşünülmüş şəkildə tərtib edilmiş tez-tez uçuş proqramımızdır. İstər işgüzar, istərsə də istirahət məqsədilə, habelə tez-tez və ara-sıra uçan müştərilərə proqram tərəfindən çevik sistem üzərindən mil qazanmaq və çoxlu sayda dəyərli üstünlüklər təklif olunur.

Üzvlər ödənilmiş gediş haqqına və xidmət sinfinə əsasən millər və status xalları qazanırlar ki, bu xallar AZAL və onun tərəfdaşları ilə pulsuz uçuşlar, kabin seçimləri və müxtəlif səyahət bonusları üçün istifadə edilə bilər.
AZAL Miles-in əsasını tədricən daha təkmil imtiyazlarla sərnişinlərin loyallığını mükafatlandıran səviyyəli üzvlük strukturu təşkil edir. Proqram beş fərqli səviyyəyə malikdir: Classic, Silver, Gold, Platinum və Elite *(Şəkil 21)*, hər biri səyahətçilərin inkişaf edən ehtiyaclarına uyğunlaşdırılıb. Üzvlər pillələrdə irəlilədikcə, mükafat bileti çevikliyi, salona pulsuz giriş, artan baqaj normaları və sürətləndirilmiş hava limanı xidmətləri daxil olmaqla, genişlənən üstünlüklər siyahısına çıxış əldə edirlər.

Statusun dəyişməsi müvafiq müddət ərzində status ballarının toplanması əsasında müəyyən edilir. Kvalifikasiya hədləri Klassik səviyyə üçün ilkin qeydiyyatdan 10,000 status balı və Elit səviyyə üçün iki biznes sinif uçuşuna qədər dəyişir. Millər status səviyyəsindən asılı olaraq müxtəlif dərəcələrlə qazanılır, Klassik üzvlər üçün hər 1 avro üçün 2 mildən başlayaraq, Elit üzvlər üçün hər 1 avro üçün 6 milə qədər çatır. Bu mütənasib qazanc modeli həm səyahət tezliyinin, həm də maliyyə töhfəsinin üzvlərin irəliləməsinə təsir etməsini təmin edir.

Uçuşlardan əlavə, AZAL Miles gündəlik səyahət ehtiyaclarını ad günü bonusları, ilk uçuşda qarşılanma milləri və daha sürətli ödəniş üçün Ailə Hesabları daxilində millərin yığılması seçimi kimi əlavə üstünlüklər vasitəsilə inteqrasiya edir. Üzvlər həmçinin milləri köçürə və ya satın ala və müəyyən şərtlər altında vaxtı keçmiş milləri bərpa edə bilərlər. Proqramın çevikliyi üzvlərə pulsuz dəyişikliklər etmək və müəyyən səviyyələrdə biletləri mübadilə etmək imkanı verir ki, bu da səyahətin planlaşdırılması prosesinə daha çox rahatlıq əlavə edir.

Təcrübəni daha da fərdiləşdirmək üçün üzvlər eksklüziv təkliflər və güzəştlər alırlar, daha yüksək aktivliyə malik olanlar isə avtomatik olaraq daha yüksək status səviyyələrinə yüksəlir. Comarch Sadiqlik İdarəetmə (Comarch Loyalty Management) texnologiyasının 2024-cü il inteqrasiyası istifadəçi ilə qarşılıqlı əlaqəsni və xidmət təminatı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdıran daha keyfiyyətli rəqəmsal alətlər və fərdiləşdirmə xüsusiyyətlərini təqdim edib. Buraya üzvlərə millərini, status ballarını və mükafatlarını rahatlıqla izləməyə və idarə etməyə imkan verən yenidən dizayn edilmiş onlayn interfeys daxildir. Yeni üzvlər rəsmi veb sayt və ya mobil tətbiq vasitəsilə qeydiyyatdan keçə və ilk uçuşlarından sonra dərhal iştirak etmək üçün stimul olaraq yeni üzvlər üçün nəzərdə tutulan milləri ala bilərlər. Son yeniləmələr həmçinin bir çox üzv üçün millərin etibarlılığını 2027-ci ilin avqust ayına qədər uzadıb və mükafatları daha əlçatan və uzunmüddətli edib. Qlobal loyallıq mənzərəsində strateji mövqe tutan AZAL Miles, innovasiya, müştəri mərkəzli üstünlüklər və müasir səyahətçinin dəyişən gözləntilərini qarşılamaq üçün hazırlanmış güclü rəqəmsal təməlin qarışığı ilə fərqlənir.

XİDMƏT SİNİFLƏRİ ÜZRƏ SƏRNİŞİN TƏCRÜBƏSİ

Biz hər bir səyahətçinin unikal ehtiyaclarını və üstünlüklərini təmin etmək üçün nəzərdə tutulmuş müxtəlif çeşidli xidmət sinifləri təklif etməklə müstəsna uçuş təcrübəsi təqdim etməyə sadiqik.

Rahatlığa, rahatlığa və keyfiyyətli xidmətə güclü diqqət yetirən Aviaşirkət sərnişinlərin lüks, sərfəli qiymət və ya hər ikisinin balansını axtarmalarından asılı olmayaraq fərdiləşdirilmiş və qüsursuz səyahətdən həzz almasını təmin edən dörd fərqli xidmət sinfi təqdim edir.

AZAL-ın davamlı uğurunun əsas səbəbi əməliyyatlara müştəri yönümlü yanaşmamızdır. Bu fəlsəfə xidmətimizin hər bir istiqamətinə təsir edir və onlayn bilet sifarişindən başlayaraq enişin son mərhələsinə qədər bütün müştəri səyahəti boyunca müstəsna təcrübə təqdim etməyimizi təmin edir. Bu öhdəlik, pik tələbata baxmayaraq xidmət mükəmməlliyini uğurla qoruduğumuz COP29 kimi mötəbər və gərgin dövrdə aydın şəkildə nümayiş etdirilib. Bu dəyərli təcrübə, müştərilərimizin gözləntilərini qarşılamağa və üstələməyə davam edərkən, artan tələbatı təkcə səmərəli deyil, həm də dayanıqlı şəkildə idarə etmək qabiliyyətimizi gücləndirdi.



UÇUŞ TƏCRÜBƏSİ

Bütün siniflərdə yüksək səviyyədə rahatlıq

Şəkil 22. Xidmət Sinifləri üzrə Sərnişin Təcrübəsi

Biznes Sinif:

Müstəsna Xidmət və Lüks

Biznes Sinif Premium Ekonom Sinifin bütün üstünlüklərini və daha artığını təqdim etməklə rahatlıq anlayışını yenidən müəyyənləşdirir.

Daha Üstün Rahatlıq
Əlavə ayaq yeri ilə daha geniş oturacaqlar

Qurme qida seçimi
Alkoqollu içkilər də daxil olmaqla içkilər təqdim olunur. Xüsusi yeməklər üçün 24 saat əvvəlcədən sifariş tələb olunur

Exclusive Lounge-a giriş
Əlavə rahatlıq üçün Exclusive Lounge-a giriş

Uçuşdaxili əyləncə
10,6 düym ölçüdə ekranlar

Premium Ekonom Sinif:

Rahatlıqdan bir addım yuxarı

Sərfəli qiymətə əlavə rahatlıq və daha premium təcrübə istəyənlər üçün Azərbaycan Hava Yolları Premium Ekonom Sinif təklif edir. Bu sinif uçuş boyu daha çox şəxsi məkan və daha üstün xidmət təmin etmək üçün nəzərdə tutulub.

Üstün Rahatlıq
Əlavə ayaq yeri və geniş oturacaqlar

Qidalanma
Yeməkdən əvvəl isti dəsmallar təklif olunur. Xüsusi yeməklər üçün 24 saat əvvəl xəbərdarlıq tələb olunur.

Uzun uçuşlar üçün Eksklüziv Dəst
Səyahət dəstləri və aksesuarları

Uçuşdaxili əyləncə
Fərqli əyləncə proqramları üçün şəxsi ekranlar

Ekonom Sinif:

Rahatlıq və qiymətə uyğun dəyər

Sərfəli, eyni zamanda rahat səyahət seçimi axtaran sərnişinlər üçün Azerbaijan Airlines-in Ekonom sinfi yüksək dəyər təqdim edir.

Üstün Rahatlıq
Rahat səyahət üçün tənzimlənən baş dayaqları olan erqonomik oturacaqlar.

Qidalanma
Uçuşdan ən azı 24 saat əvvəl xüsusi yeməklər sifariş edin.

Exclusive Lounge-a giriş
Tarifdən asılı olaraq əlavə baqaj götürmək icazəsi

Uçuşdaxili əyləncə
Digər təyyarələrdə Wi-Fi axını və ya yerüstü ekranlar.

Class Upgrade Xidməti:

Bütün Sərnişinlər üçün seçim İmkanı

Ekonom sərnişinlər, həmçinin Business Lounge-a giriş və əlavə pulsuz baqaj icazəsi daxil olmaqla, daha üstün xidmətlə yanaşı, Premium Ekonom və ya Biznes Sinifə keçməyə imkan verən Class Upgrade xidmətindən də yararlana bilərlər.



İDARƏETMƏ PRİNSİPLƏRİMİZ

TƏŞKİLATİ İDARƏETMƏ SİSTEMİ

"Azərbaycan Hava Yolları" QSC-də bütün hərəkətlərin korporativ dəyərlərimizə və uzunmüddətli strateji məqsədlərimizə uyğun olmasını təmin etmək üçün nəzarət, qərar qəbuletmə və hesabatlılıq üzrə aydın bir struktur yaratmaqla idarəetmə təcrübəsini gücləndirib.

İdarəetmə sistemimiz aviasiya sənayesində mövcud olan təcrübələrə uyğun olaraq effektiv liderliyi və əməliyyatları maneəsiz dəstəkləmək üçün qurulub. Əməliyyatlarımızın məsuliyyətli və şəffaf olmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının qanunlarına, beynəlxalq aviasiya qaydalarına (ICAO standartları daxil olmaqla) və müvafiq korporativ idarəetmə və sənayenin ən yaxşı təcrübələrinə riayət edirik.

"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin idarəetmə strukturu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə müəyyən edilir və Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi Nizamnamə ilə təsdiq olnur (2024-cü ilin noyabr ayında AZCON publik hüquqi şəxsin təsis olunması səbəbindən sərəncam artıq qüvvədən düşüb).

İdarəetmə modelimiz maraqlı tərəflər, sərnişinlər və işçilər arasında dayanıqlı artım və etimadı gücləndirməklə yanaşı, Müəssisənin uzunmüddətli məqsəd və dəyərlərinə uyğunlaşaraq yüksək səviyyəli qərarların məsuliyyətlə və hesabatlılıqla qəbul edilməsini təmin edir. Yüksək səviyyəli idarəetmə və idarəetmə komitələrinin üzvlərini seçərkən AZAL qanuni tələblərə, daxili siyasətə və Şirkətin Nizamnaməsinə əsaslanan strukturlaşdırılmış namizədlik və seçim prosesinə əməl edir *(Şəkil 23)*. Bu prosedurlar şəffaflığı, dürüstlüyü və rəhbərliyimizə ictimai etimadı qorumaq üçün nəzərdə tutulub.

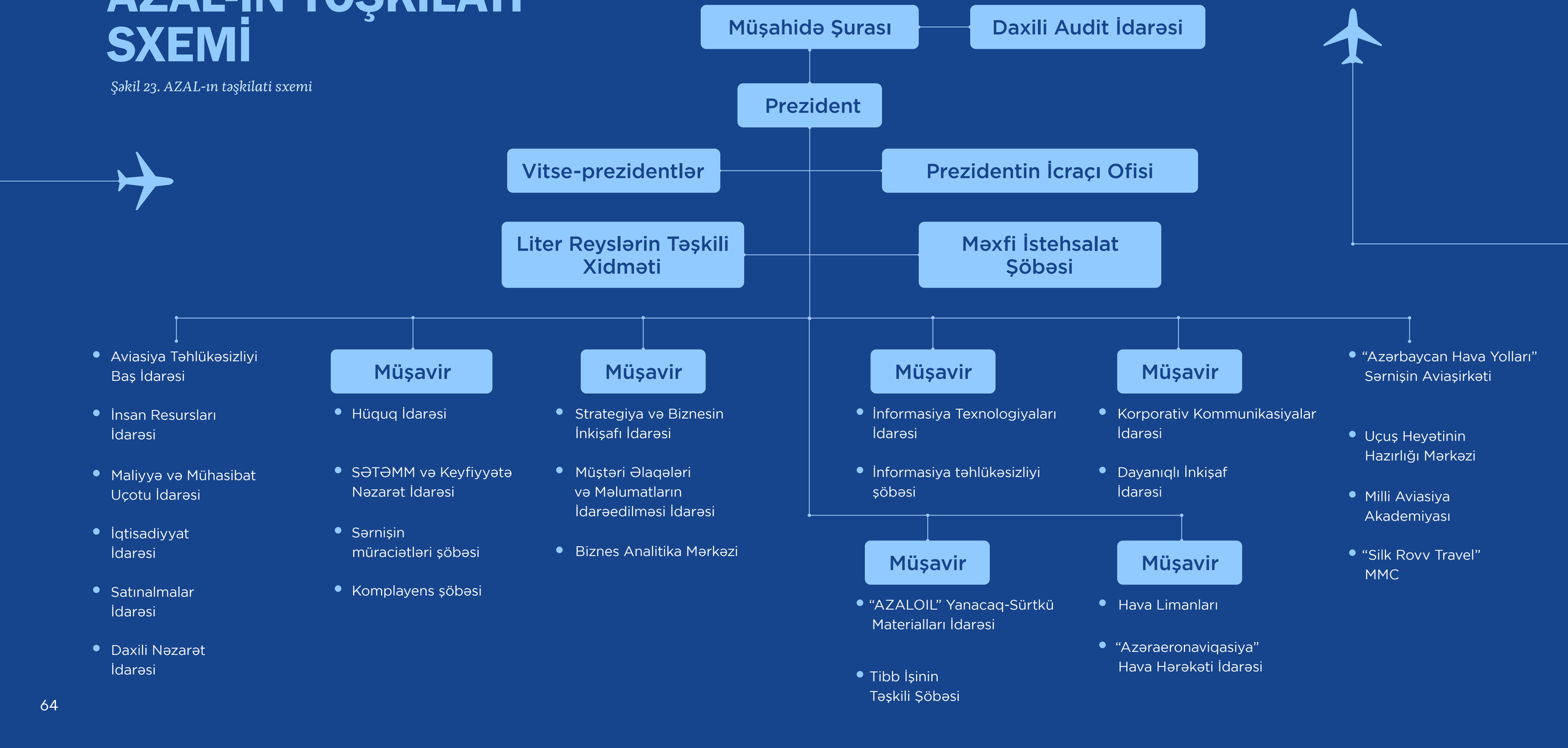
Əsas odur ki, ali idarəetmə orqanının sədri eyni vaxtda icraedici vəzifə tutmur, rolların aydın şəkildə bölünməsini dəstəkləyir və maraqların toqquşmasının qarşısını almağa kömək edir.

Bu güclü idarəetmə təməli uzunmüddətli strateji istiqamətimizin dəstəklənməsində mühüm rol oynayır. 2022-2030-cu illər üçün Strateji İnkişaf Planına əsasən, AZAL hərtərəfli transformasiya mərhələsindən keçir. Strategiya aviasiya təhlükəsizliyinin artırılması, donanmanın yenilənməsi, marşrut şəbəkəsinin genişləndirilməsi, müştəri məmnuniyyətinin artırılması və rəqəmsallaşmanın sürətləndirilməsi kimi əsas prioritetlərə yönəlib. Strateji məqsədlərə həmçinin yeni təyarələrə, hava limanı infrastrukturuna və qabaqcıl hava naviqasiya sistemlərinə investisiyalar qoymaqla dayanıqlı və rəqabətli aviaşirkətin qurulması daxildir. Bu inteqrasiya olunmuş yanaşma AZAL-ın intizamlı idarəetməyə, maraqlı tərəflər qarşısında hesabatlılığa və uzunmüddətli dəyər yaratmağa sadiqliyini gücləndirir.



AZAL-IN TƏŞKİLATİ SXEMİ

Şəkil 23. AZAL-ın təşkilati sxemi



MÜŞAHİDƏ ŞURASI

Müşahidə Şurası “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin strateji istiqamətinin müəyyənləşdirilməsində və şirkətin fəaliyyətinin uzunmüddətli məqsədlərə, etik standartlara və hüquqi öhdəliklərə uyğunluğunun təmin edilməsində mühüm rol oynayır. Şura AZAL-ın fəaliyyətinin ümumi idarə olunması və nəzarəti üçün cavabdeh olan kollegial idarəetmə orqanıdır. Bundan əlavə, hazırda şirkətin Prezidenti ilə bərabər AZAL-ın cari idarəçiliyini həyata keçirən İdarə Heyəti fəaliyyət göstərir. Şuranın strukturu və səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə müəyyən edilir və Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş Şirkətin Nizamnaməsində (2024-cü ilin noyabr ayından etibarən qüvvədən düşmüş AZCON) təsbit olunub.

AZCON-un Nizamnaməsinə uyğun olaraq, AZAL-ın Müşahidə Şurasının üzvləri AZCON-un Müşahidə Şurası tərəfindən təyin olunur. Üzvlər aviasiya, maliyyə, hüquq və dövlət idarəçiliyi kimi sahələrdə dərin təcrübələri əsasında etibarlı məlumatlardan istifadə edərək balanslı qərar qəbuletməni yanaşmasını tətbiq edirlər. Strukturlaşdırılmış nəzarəti və aydın idarəetmə təcrübələrini saxlamaqla Müşahidə Şurası maraqlı tərəflər arasında etimadın artırılmasına kömək edir və Şirkətin etibarlı və beynəlxalq səviyyədə uyğunlaşdırılmış aviaşirkət kimi Dayanıqlı inkişafını dəstəkləyir *(Şəkil 24)*.

Şəkil 24. Şuranın vəzifələri

Müşahidə

AZAL-ın strateji planlarına, maliyyə göstəricilərinə və investisiya prioritetlərinə yüksək səviyyədə nəzarətin təmin edilməsi

Monitorinq

Milli qanunlara və beynəlxalq aviasiya standartlarına riayət olunmasına nəzarət

Siyasətlər

Əsas siyasətlərin və uzunmüddətli məqsədlərin nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsi

Etika

Təşkilat daxilində etik liderliyi və güclü uyğunluq mədəniyyətini təşviq etmək

KOMİTƏLƏR

AZAL bütün fəaliyyət sahələrində şəffaflıq, hesabatlılıq və strateji nəzarəti təmin edən güclü korporativ idarəetmə çərçivəsinə malikdir. Bu çərçivənin əsas elementi olan Audit Komitəsi birbaşa Müşahidə Şurasına hesabat verir.

Audit Komitəsi maliyyə hesabatlarının, daxili nəzarət sistemlərinin, normativlərə riayət olunmasının və risklərin idarə edilməsi təcrübələrinin monitorinqində mühüm rol oynayır. Onun qiymətləndirmələri və tövsiyələri Müşahidə Şurası tərəfindən qəbul edilən əsas strateji qərarların formalaşmasına kömək edir.

ESG prioritetlərinin artan əhəmiyyətini dərk edərək, şirkət Müşahidə Şurasının nəzdində xüsusi Dayanıqlı İnkişaf Komitəsinin yaradılmasını fəal şəkildə araşdırır. Bu potensial komitəyə Dayanıqlılıqla bağlı təşəbbüslərə diqqətli nəzarət və strateji təlimat vermək, ESG mülahizələrinin şirkətin uzunmüddətli planlaşdırma və fəaliyyət monitorinqinə inteqrasiyasını təmin etmək tapşırılacaq.



RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ VƏ HESABATLILIQ

Biz risklərin idarə edilməsi üzrə müfəssəl çərçivə vasitəsilə möhkəm idarəetməni davam etdirməyə sadiqik. 2023-cü ilin sonlarında yaradılmış Daxili Nəzarət İdarəsi bütün biznes bölmələri üzrə riskləri müəyyən etmək, qiymətləndirmək və azaltmaq üçün strukturlaşdırılmış proseslər hazırlayıb. Şura risklərin idarə edilməsi fəaliyyətlərinin Şirkətin ümumi strateji prioritetlərinə uyğun olmasını təmin etmək və məlumatlı qərarların qəbulunu dəstəkləmək üçün ümumi nəzarəti təmin edir.

2024-cü ildə idarə bazar, maliyyə, əməliyyat və kiber risklər kimi sahələrə bölünən 176 risk müəyyən edib. Bunların arasında əsas risklərə kibertəhlükəsizlik, təhlükəsizlik, bazar dəyişkənliyi daxildir və valyuta dəyişkənliyi onların potensial təsirini və ehtimalını qiymətləndirən ətraflı risk xəritəsi vasitəsilə yaxından izlənilir.

Biz risklərin idarə edilməsi təcrübələrimizi istiqamətləndirmək üçün ISO 31000 və Sponsor Təşkilatlar Komitəsi (COSO) standartları daxil olmaqla beynəlxalq səviyyədə tanınmış çərçivələrə riayət edirik *(Şəkil 25)*. Risk reyestri, risk siyasəti və risk yol xəritəsi kimi əsas sənədlər hazırlanıb və mövcud risk mənzərələrinə uyğunluğu təmin etmək üçün mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir.

Hər bir biznes bölməsində risk koordinatorları aylıq riskin müəyyən edilməsi və hesabatın verilməsinə cavabdehdirlər. Təcili və ya gözlənilməz risklərə cavab olaraq, operativ qiymətləndirmə və tədbirləri asanlaşdırmaq üçün əlavə görüşlər çağırılır. Risk reyestri inkişaf edən biznes mühitini əks etdirmək üçün daim yenilənir

Dayanıqlıq və iqlimlə əlaqəli risklər ümumi risk mənzərəmizin vacib bir hissəsi kimi qəbul edilir və daha geniş risk idarəetmə yanaşmamız çərçivəsində digər əməliyyat və strateji risklərlə yanaşı nəzərə alınır. Müntəzəm monitorinqə əlavə olaraq, risk koordinatorları həmçinin iqlim dəyişikliklərin təsiri nəticəsində uçuş gecikmələri, cədvəldəki pozuntular və on-time rejimində yaranan problemləri əməliyyatları pozmaq və emissiyaları artırmaq potensialına görə qiymətləndirirlər. Bu risklər müəssisə səviyyəli hesabatlara daxil edilir və aylıq olaraq nəzərdən keçirilir. Karbon tullantıları AZAL üçün əsas ekoloji problemdir. Buna cavab olaraq, yanacağa qənaət edən Airbus A320 ailə təyyarələrinin alınması bu problemi həll etmək, ətraf mühitə təsirini azaltmaq və eyni zamanda əməliyyatlarımızın dayanıqlığını və səmərəliliyini artırmaq üçün proaktiv öhdəliyimizi əks etdirir.

Paralel olaraq maliyyə riskləri, o cümlədən likvidliyin idarə edilməsi və borcların ödənilməsi əmsalları yaxından izlənilir. COP29 kimi böyük tədbirlər zamanı Daxili Nəzarət İdarəsi terminal tıxacları, dayanacaqların sıxlığı və texniki avadanlıqların müvəqqəti çatışmazlıqları kimi çətinlikləri azaldaraq tez cavab vermək qabiliyyətini nümayiş etdirdi. Bunlar Fövqəladə Hallar Nazirliyi ilə əməkdaşlıq və daxili ehtiyat tədbirləri də daxil olmaqla, əlaqələndirilmiş tədbirlər vasitəsilə həll edilib.

Daxili Nəzarət İdarəsi Dayanıqlı təkmilləşdirməyə, daxili prosedurların gücləndirilməsinə, qabaqcıl alətlərin qəbuluna və təşkilat daxilində açıq ünsiyyətin saxlanmasına sadiq qalır. Bizim səylərimiz həm əməliyyat göstəricilərini, həm də dayanıqlılıq məqsədlərini dəstəkləyir, dinamik mühitdə Dayanıqlılığı təmin edir.

Şəkil 25. Risklərin idarə edilməsinə rəhbərlik edən çərçivələr

ISO 31000
ERM Standartları

COSO ERM
Çərçivəsi



ETİK BİZNES TƏCRÜBƏLƏRİ

AZAL-da biz etik biznes davranışının və güclü uyğunluq təcrübələrinin məsuliyyətli idarəetmə üçün əsas olduğunu qəbul edirik. Uyğunluq çərçivəmiz AZAL-ın Davranış Kodeksi, Rüşvətxorluq və Korrupsiyaya Qarşı Təlimatları, Maraqların Toqquşması Təlimatları və Hədiyyə və Qonaqpərvərlik Təlimatları da daxil olmaqla əsas siyasətlərin təməli üzərində qurulub.

Bu sənədlərin hər biri 2024-cü ilin sonlarında hazırlanıb. Bunlar işçilərin davranışına rəhbərlik etmək, qanunsuz davranışların qarşısını almaq və Aviaşirkət daxilində şəffaf qərar qəbuletməni dəstəkləmək üçün nəzərdə tutulub. Etik ekosistemimizi daha da gücləndirmək və xarici tərəfdaşlıqlarla əlaqəli riskləri azaltmaq üçün 2024-cü ildən qüvvəyə minən üçüncü tərəf yoxlama prosedurlarını tətbiq etdik. İnsan Hüquqları Prosedurumuz və Təchizatçı Davranış Məcəlləsi kimi yeni və qarşıdan gələn siyasətlər daxili kampaniyalar və təlim proqramları vasitəsilə sistematik şəkildə çatdırılacaq. Bundan əlavə, hesabat dövründə tamamlanan və yenidən qiymətləndirilən uyğunluq risk qiymətləndirməmiz əməliyyatlarımız və tərəfdaşlıqlarımızda dürüstlük risklərini müəyyən etmək və idarə etmək üçün proaktiv yanaşmanı dəstəkləyir.

Fəal daxili əlaqə vasitəsilə güclü etik mədəniyyətin yetişdirilməsi əsas prioritetdir. Keçən il əsas diqqəti rüşvətxorluğa qarşı biliklərə və fırıldaqçılıq riskləri üzrə maarifləndirmə sorğusunda şirkətin 3000-dən çox işçisi iştirak edib. Paralel olaraq, biz həm adlandırılmış, həm də anonim hesabat kanalları təklif edərək, “Fikrini bildir” prosedurumuz vasitəsilə açıq hesabat mühitini qoruyuruq. Bunlar müntəzəm daxili kommunikasiyalar və qarşıdan gələn Maraqların Toqquşması (MQ) açıqlanması prosesi də daxil olmaqla işçilərin təlimi və maarifləndirilməsi təşəbbüslərinin genişləndirilməsi üzrə Dayanıqlı səylərlə dəstəklənir. AZAL 2024-cü ildə İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (İƏİT) dürüstlük və antikorrupsiya təcrübələri üzrə sorğusunda nəzərdən keçirilən beş dövlət müəssisəsindən biri kimi tanınıb və bu, bizim beynəlxalq standartlara artan öhdəliyimizi əks etdirir.

Təşkilatımızın bütün səviyyələrində etik davranışa və möhkəm uyğunluğa riayət etmək həm də xarici əlaqələri və əməliyyat asılılıqlarını necə idarə etdiyimizə aiddir. Daxili idarəetmə strukturlarımızı gücləndirməyə davam etdikcə, biz bütün dəyər zəncirimizdə, xüsusən də satınalma və təchizatçıların cəlb edilməsi proseslərində şəffaflığa, hesabatlılığa və risk nəzarətinə eyni dərəcədə diqqət yetiririk.



İQTİSADİ TƏSİRİMİZ VƏ MALİYYƏ FƏALİYYƏTİMİZ

Şəkil 26. 2024-cü ildə AZAL-ın maliyyə göstəriciləri

Ümumi Gəlir
1,201 MLN MANAT

Ümumi aktivlər
1,622 MLN MANAT

Bölüşdürülməmiş mənfəət
24.8 MLN MANAT

Kapital qoyuluşları
1,038 MLN MANAT

Paylanmış iqtisadi dəyər
1,193 MLN MANAT

İşçilərin Əmək haqqı və imtiyazları
111 MLN MANAT

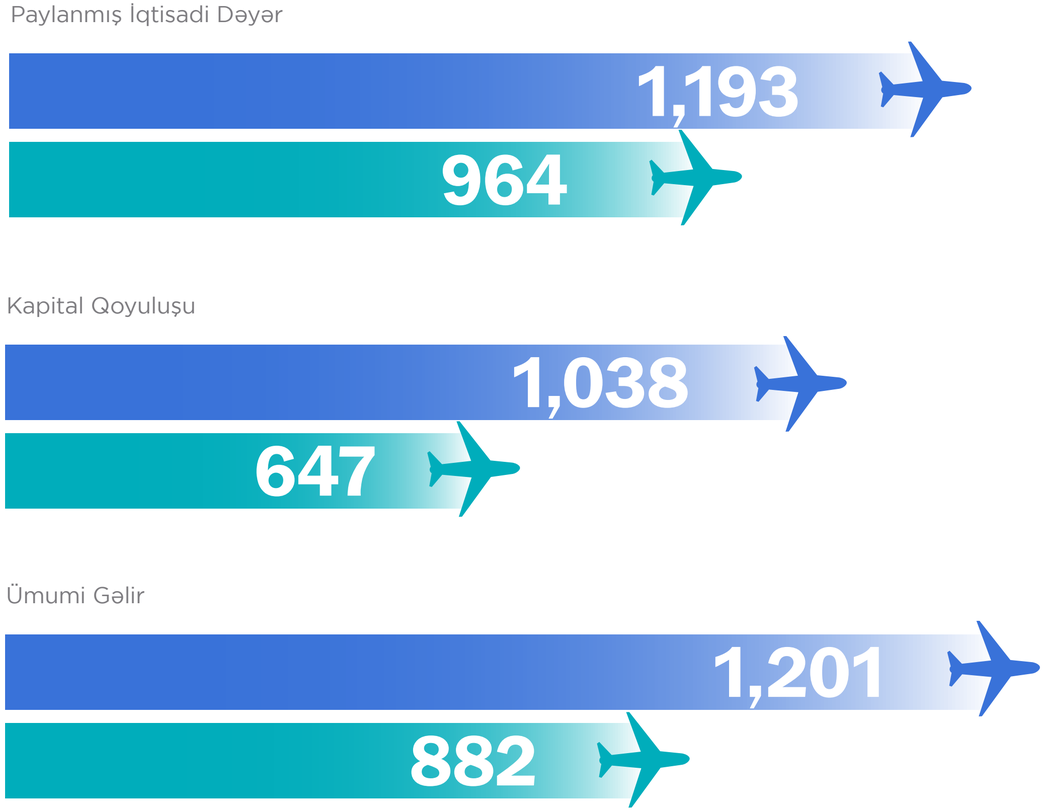
Aviaşirkətdə son iki il güclü maliyyə nəticələrimizə və davamlı artımımıza əhəmiyyətli töhfə verən xidmət keyfiyyəti və əməliyyat mükəmməlliyində fəal təkmilləşdirmələrlə yadda qaldı. Yenilikçi strateji təşəbbüslərə əsasən biz dayanıqlı aviasiyada davamlı uğur üçün ciddi mövqeyə və möhkəm maliyyə göstəricilərinə nail olduq.

Güclü maliyyə nəticələrimiz, donanmanın modernləşdirilməsinə, texnoloji təkmilləşdirmələrə və rasionallaşdırılmış əməliyyat proseslərinə kapitalın strateji ayrılması yolu ilə əldə edilən əhəmiyyətli investisiyaları və effektiv resursların idarə edilməsini əks etdirir və maraqlı tərəflərimiz üçün Dayanıqlı artım və dəyər yaratmağa sadiqliyimizi vurğulayır. Bu nəticələr Dayanıqlı innovasiya və əməliyyat mükəmməlliyini dəstəkləmək üçün qurduğumuz möhkəm təməli vurğulayır. 1 milyard manatdan çox böyük kapital qoyuluşları bunu göstərir. Daha geniş aktiv bazası və artan saxlanılmış mənfəət əsas sahələrə: rəqəmsal transformasiyaya, donanmamızın modernləşdirilməsinə və əməliyyat proseslərinin təkmilləşdirilməsinə hədəflənmiş investisiyalar qoymaq qabiliyyətimizi daha da dəstəkləyir *(Şəkil 26)*.

Bu təməl üzərində sərnişin tələbatının artması, marşrutların genişləndirilməsi və əməliyyat səmərəliliyinin artırılması sayəsində 2024-cü ildə gəlirimiz 1,2 milyard manatı keçib. Bu, 2023-cü ildəki təxminən 882 milyon manatlıq gəlirimizlə müqayisədə əhəmiyyətli artım deməkdir. Ümumi aktivlərimiz də oxşar şəkildə 2023-cü ildəki 1,45 milyard manatdan 2024-cü ilin sonuna qədər 1,62 milyard manata yüksəlib. Bu artım donanmanın modernləşdirilməsinə, beynəlxalq əlaqələrimizin genişləndirilməsinə və texnoloji imkanlarımızın inkişaf etdirilməsinə qoyduğumuz əhəmiyyətli investisiyaları əks etdirir *(Şəkil 27)*.

İQTISADİ TƏSİRİMİZ VƏ MALİYYƏ FƏALİYYƏTİMİZ

Şəkil 27. 2023 və 2024-cü illərin maliyyə nəticələrinin müqayisəsi, milyon manatla



Bu təsirli maliyyə artımı Azərbaycan iqtisadiyyatına töhfə vermək qabiliyyətimizi əhəmiyyətli dərəcədə artırıb. Birbaşa iqtisadi təsir baxımından, Azərbaycan iqtisadiyyatında paylanmış iqtisadi dəyər 2024-cü ildə 1,19 milyard manata çatıb və 2023-cü ildəki 964 milyon manatdan əhəmiyyətli dərəcədə artaraq təxminən 23% artım təşkil edib *(Şəkil 27)*.

Buraya əməliyyat xərcləri, yerli və beynəlxalq təchizatçılara ödənişlər, işçilərimizə əmək haqqı və imtiyazları daxildir. Xüsusilə, Aviaşirkət əməkdaşlar üçün sosial təminatları və əmək-haqlarını ardıcıl şəkildə artırıb, işçi heyətini genişləndirmişdir ki, bu da işçilərin əməkhaqqı və sosial təminatlarına ayrılan xərclərin 2023-cü ildə 77.4 milyon AZN-dən 2024-cü ildə 110.7 milyon AZN-dən çox səviyyəyə yüksəlməsi ilə nəticələnib. Bu, istedadların yetişdirilməsinə və işçilərin inkişafına və rifahına investisiya qoyuluşuna sadiqliyimizi vurğulayır. İnsan kapitalına investisiyalarımızın əhəmiyyətli dərəcədə artması təkcə maliyyə gücümüzü deyil, həm də davamlı və gələcəyə hazır bir təşkilat qurmaq kimi strateji prioritetimizi əks etdirir.

Bu maliyyə bazası bizə əhəmiyyətli resursları transformativ kapitalın təkmilləşdirilməsinə yönəltməyə imkan verdi və maliyyə dayanıqlığını texnoloji innovasiya və ətraf mühit məsuliyyəti ilə sıx uyğunlaşdırdı. AZAL-da maliyyə dayanıqlığı innovasiya ilə kökündən bağlıdır. Bunu nəzərə alaraq, 2023 və 2024-cü illər ərzində əsaslı təmir işlərinə 1 milyard manatdan çox investisiya qoyduq.

Bu strateji sərmayələr bilavasitə modernləşmə və ekoloji dayanıqlığa dair daha geniş baxışımızı əks etdirir. Maliyyə göstəriciləri yenidən investisiya etməyimizlə bağlıdır. 2024-cü ildə AZAL mühüm təyyarə sifarişləri verib: 8 Boeing 787-8 Dreamliner və 12 Airbus A320neo ailəsi parkımızı yeniləmək üçün təyyarələr. Bu sövdələşmələr dayanıqlılıq və müştəri təcrübəsinə əhəmiyyətli investisiyaları təmsil edir.

Boeing 787-lər səmərəli şəkildə yeni uzun məsafəli marşrutlar açacaq və ölkəyə daxil olan turizmi artıracaq, Airbus-a görə isə Airbus A320neos yanacaq sərfiyyatını əvvəlki nəsil təyyarələrlə müqayisədə təxminən 15% azaldacaq. Yanacağın istifadəsinin nəzərəçarpacaq dərəcədə azalması nəinki əməliyyat xərclərini əhəmiyyətli dərəcədə azaldır, həm də ümumi xərclərin səmərəliliyini artırmaq və inkişafımızı dayanıqlı aviasiya məqsədləri ilə uyğunlaşdırmaqla maliyyə strategiyamızı dəstəkləyir. Bu müasir təyyarələr strateji maliyyə investisiyalarının üstünlüklərini nümayiş etdirərək həm ekoloji faydalar, həm də daha üstün iqtisadi səmərəlilik təmin edir. Donanmanın modernləşdirilməsi ilə yanaşı, daxili proseslərin təkmilləşdirilməsi də mühüm diqqət mərkəzində qaldı. Bizim üçün maliyyə dayanıqlılığı təkcə təyyarələrə aid deyil, həm də səmərəli prosesləri əhatə edir.

İQTISADİ TƏSİRİMİZ VƏ MALİYYƏ FƏALİYYƏTİMİZ

Biz yeni ERP sistemini, maliyyə üçün Microsoft Dynamics 365-i işə salmaqla, məlumatların birləşdirilməsi və hesabatların avtomatlaşdırılması ilə gəlirləri texnologiyaya yenidən investisiya etdik.

Bu, səmərəliliyimizi əhəmiyyətli dərəcədə artırdı, aylıq maliyyə hesabat prosesini 15 gündən 8 günə endirdi və daha əvvəllər dəqiqləşdirmələr üçün ayrılmış kifayət qədər resursları strateji fəaliyyətlərə yönəltməyə imkan açdı. Bundan əlavə, məlumatların emalı ilə əlaqədar daha təkmil imkanlar Aviaşirkətə real vaxt rejimində yanacaq sərfiyyatına və xərclərinə nəzarət etməyə imkan verir ki, bu da səmərəsizliyin müəyyən edilməsinə və tullantıların azaldılmasını təşviq edir. Maliyyə rəhbərliyimizin vurğuladığı kimi, bu irəliləyişlər təkcə gəlir əldə etmək məqsədi daşımır, həm də ətraf mühitə təsir izimizi minimuma endirmək məqsədilə mərkəzimizin yerləşdiyi məkandan strateji cəhətdən faydalanmağa dəstək olur.

Daha güclü maliyyə sağlamlığımızı 2024-cü ildən etibarən əsas iqtisadi göstəricilər, o cümlədən ümumi gəlirdə, ümumi aktivlərdə, bölüşdürülməmiş mənfəətdə, kapital qoyuluşlarında və paylanmış iqtisadi dəyərdə əhəmiyyətli artım aydın şəkildə nümayiş etdirir. Bu möhkəm maliyyə bazası bizə daxili idarəetmə və uyğunluq çərçivələrimizi, xüsusən də vergi idarəçiliyində daha da təkmilləşdirməyə imkan verdi. Bu tərəqqini tamamlayan şəffaflıq, uyğunluq və dürüstlük prinsiplərini rəhbər tutan ciddi vergi siyasətimiz maliyyə sabitliyimizə əhəmiyyətli dərəcədə töhfə verib. Biz müfəssəl vergi strategiyaları və idarəetmə çərçivələrini, o cümlədən ciddi vergi uyğunluğu siyasətləri və proseduralarını, Baş Maliyyə Direktorumuz və Vergi üzrə rəhbər tərəfindən nəzarət edilən aydın hesabatlılığı, habelə dəqiq və vaxtında hesabat verməyi təmin etmək üçün müntəzəm daxili yoxlamaların keçirilməsini təmin edirik. Strukturlaşdırılmış çərçivələr, davamlı qiymətləndirmələr və maraqlı tərəflərlərlə qarşılıqlı əlaqə vasitəsilə vergi risklərini proaktiv şəkildə idarə etməklə biz vergi təcrübələrimizin təkcə biznes məqsədlərimizi deyil, həm də məsuliyyətli korporativ vətəndaşlıq üzrə daha geniş öhdəliyimizi dəstəkləməsini təmin edirik.

Maliyyə idarəetməsi və dayanıqlılığın inteqrasiyasındakı bu irəliləyişlər potensial iqtisadi qeyri-müəyyənliklərdə irəliləmək üçün bizə yaxşı şərait yaratdı. Dayanıqlılığı maliyyə strategiyamıza proaktiv şəkildə inteqrasiya etməklə, potensial iqtisadi çətinliklərə qarşı daha aydınlıq və cavabdehlik inkişaf etdirdik. Məsələn, CarbonClick ilə tərəfdaşlığımız kimi təşəbbüslər təkcə ətraf mühit məsuliyyətinə sadiqliyimizi nümayiş etdirmir, həm də ətraf mühitə həssas müştərilər və maraqlı tərəflər üçün nüfuzumuzu və cəlbediciliyimizi artırır. Bu strateji üstünlük, hətta iqtisadi dalğalanmalar arasında belə, müştəri tələbatını və gəlir axınlarını sabitləşdirməyə kömək edir.

Üstəlik, qabaqcıl texnologiyalara sərmayəmiz statistik məlumatlara dair real vaxt rejimində anlayışı təmin etməklə daxili maliyyə proseslərimizi gücləndirir. Bu kimi daha təkmil mənzərə səmərəsizliyi tez aşkar etməyə, israfı azaltmağa və valyuta dəyişkənliyi və qeyri-sabit bazar dinamikası kimi xarici maliyyə risklərinə proaktiv reaksiya verməyə imkan verir. Dayanıqlılığı əməliyyatlarımıza dərindən inteqrasiya etməklə, biz potensial iqtisadi riskləri idarə etmək və təsirini azaltmaq üçün daha yaxşı mövqeyə malik oluruq. Bununla biz uzun müddət üçün dayanıqlı maliyyə sağlamlığını və davamlılığı təmin edirik. Maliyyə risklərini başa düşmək və idarə etmək strategiyamızın mühüm istiqamətləri olaraq qalmaqdadır.

Nəticə etibarı ilə, maliyyə dayanıqlılığına strateji yanaşmamız daha geniş Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün əhəmiyyətli faydalara çevrilir. Töhfələrimiz vergilər və rüsumlar vasitəsilə dövlət büdcəsinə ödənişlər və əhəmiyyətli sayda iş yerlərinin yaradılması kimi bilavasitə əməliyyat təsirlərindən daha böyük olub.

Aviaşirkət Azərbaycan iqtisadiyyatının uzunmüddətli artımına sadiqliyini vurğulayaraq, milli infrastruktur layihələrində də mühüm rol oynayır.

Bundan əlavə, fəaliyyətimiz turizm sektorunu əhəmiyyətli dərəcədə stimullaşdırır, artan turizm xərcləri və genişlənən beynəlxalq şəbəkəmiz sayəsində mədəni mübadilə imkanları vasitəsilə iqtisadi faydalar yaradır. 2030-cu ilə qədər AZAL sərnişin dövriyyəsini ikiqat artırmaq və fəaliyyət istiqamətlərimizi 80-ə çatdırmaq hədəfləri ilə bərabər maliyyə intizamını və strateji artımı davam etdirməyə sadiqdir. Biz həmçinin yerli işçi qüvvəsinin bacarıqlarının artırılmasına fəal şəkildə töhfə verir və bununla daxili rəqabət qabiliyyətini və iqtisadi dayanıqlılığı gücləndiririk. Aviaşirkət öz struktur və biznes bölmələri daxilində 5000-dən çox iş yeri və turizm, ticarət və yerli təchizat zəncirlərində dolayı yolla çoxsaylı əlavə iş yerlərini təmin edir. Bu töhfələr AZAL-ı Azərbaycanda sosial-iqtisadi tərəqqinin və əhalinin imkanlarının artırılmasında aparıcı qüvvə kimi ciddi mövqeyə malik olmağa vüsət açır. Seçilən yolu davam etdikcə, baxışımızda sadıq qaldığımız maliyyə dayanıqlılığı əməkdaşlarımıza daha çox sərmayə yatırmaq, əməliyyat səmərəliliyini artırmaq üçün innovasiyalar tətbiq etmək və Azərbaycanın iqtisadi rifahına töhfəmizin artması üçün ciddi təkan verir.

DATA-NIN İDARƏ EDİLMƏSİ

Müştəri və uçuş məlumatlarının qorunması aviasiya sənayesində vacib prioritetdir. Sərnişinlərin etibarını və fasiləsiz əməliyyatları təmin etmək üçün təhlükəsiz rəqəmsal mühitin qorunmasının vacibliyini qəbul edirik. Həssas məlumatları qoruyan, tənzimləyici uyğunluğu dəstəkləyən və ümumi dayanıqlığı gücləndirən kibertəhlükəsizlik çərçivəsi yaratmışıq. Kibertəhlükəsizlik funksiyamız, aydın şəkildə müəyyən edilmiş məsuliyyətlər və rəqəmsal risklərin əsas sahələrini idarə edən təcrübəli işçi heyəti ilə xüsusi bir struktur altında təşkil edilmişdir.

İnformasiya Təhlükəsizliyi və GRC (İdarəetmə, Risk və Uyğunluq) qrupları risklərin qiymətləndirilməsi, uyğunluq monitorinqi, insidentlərə cavab və üçüncü tərəf provayderlərinə nəzarət kimi fəaliyyətlərə rəhbərlik edir.
Əsas vəzifələr funksional komandalar arasında bölüşdürülüb. Riskin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi İnformasiya Təhlükəsizliyi Şöbəsinin rəhbəri, İRU Şöbəsinin rəhbəri və köməkçi mütəxəssislər tərəfindən həyata keçirilir. Təhlükələrin aşkarlanması və cavablandırılmasına bizim Təhlükəsizlik Əməliyyatları Mərkəzinin (TƏM) mütəxəssisləri rəhbərlik edir, məlumatların təhlükəsizliyi, sistemə girişə nəzarət və zəncirdə son qoşulmanın (laptop, kompüterlər) mühafizəsi isə xüsusi kibertəhlükəsizlik və informasiya təhlükəsizliyi mütəxəssisləri tərəfindən idarə olunur. Bundan əlavə, qırmızı komanda, penetrasiya testi, bulud təhlükəsizliyi və vendor risklərinin idarə edilməsi müvafiq bölmələr üzrə ixtisaslı mütəxəssislər tərəfindən fəal şəkildə təmin olunur.

Bu əməliyyatları istiqamətləndirmək üçün biz əsas kibertəhlükəsizlik siyasətlərini, o cümlədən İT İnsidentlərinin İdarə Edilməsi Siyasətini və Kiber Təhdidlərin İdarə Edilməsi Prosedurunu qəbul etdik. Bu sənədlər ən azı ildə bir dəfə və ya dəyişən riskləri və əməliyyat dəyişikliklərini əks etdirmək üçün ehtiyac yarandıqda nəzərdən keçirilir və yenilənir. Kibertəhlükəsizlik təcrübələrimiz ISO/IEC 27001, ISO/IEC 27002, ISO 31000 və COBIT 2019 kimi beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılıb. Uyğunluq dəqiq müəyyən edilmiş nəzarət mexanizmləri, daxili auditlər və İT risklərin idarə edilməsi komandası tərəfindən idarə olunan davamlı risk qiymətləndirmələri vasitəsilə təmin edilir.

Potensial təhlükəsizlik pozuntularının idarə edilməsində hazırlığımızı artırmaq məqsədilə insidentlərə cavab üzrə müfəssəl planı fəal şəkildə sənədləşdiririk. Bu iş davam edərkən, DDoS hücumları kimi ani təhdidlər Cloudflare, Veb Tətbiqləri Təhlükəsizlik Çəpərləri (WAFs), Intrusion Detection System (IDS)/ Intrusion Prevention System (IPS) sistemləri və firewall qorunması kimi alətlər vasitəsilə azaldılır. Yanaşmamızın effektivliyi onun çoxpilləli təbiətindədir – real vaxt rejimində monitorinq, qabaqcıl şifrələmə (Transport Layer Security (TLS), Çoxfaktorlu autentifikasiya (ÇFA) və açıq açar infrastrukturu (PKI) daxil olmaqla), sistemə girişə ciddi nəzarəti, davamlı yeniləmələr və işçilərin məlumatlılığının birləşməsini əks etdirir.

Dayanıqlılıq öhdəliyimizə məlumatlarımızın güclü idarə edilməsi və qorunması daxildir. Riskin müəyyənləşdirilməsi, məlumatların ehtiyatlı təsnifatı və fərdi məlumatların mühafizəsi tələblərinə riayət edilməsi üçün strukturlaşdırılmış yanaşma təmin edən İnformasiya Təhlükəsizliyi İdarəetmə Sistemi (ISMS) mövcuddur. Bu sistem həm müştərilərə, həm də işçilərə aid məlumatlarına icazəsiz girişdən qorumaq üçün nəzərdə tutulmuş müntəzəm auditlər, güclü şifrələmə protokolları və ciddi şəkildə tətbiq edilən giriş məhdudiyyətləri və kibertəhlükəsizlik üzrə maarifləndirmə təlimi kimi proaktiv tədbirlərlə dəstəklənir.

Rəqəmsal mühitimizin bir-birinə bağlı təbiətiniolmasını dərk edərək, İT kibertəhlükəsizlik strategiyamız proaktiv şəkildə üçüncü tərəf əlaqələrindən yaranan potensial zəifliklər aradan qaldırır. Kibertəhlükəsizlik və GRC komandalarımız müvafiq öhdəliklərin müqavilələrdə aydın şəkildə müəyyən edilməsini təmin edərək, təchizatçılarımızın təhlükəsizlik nəzarətlərini fəal şəkildə qiymətləndirirlər. Bundan əlavə, biz risk reyestrləri və İT Risklərin İdarə Edilməsi Siyasətimizdəki standartlara riayət etməklə təchizatçıların fəaliyyətinə davamlı olaraq nəzarət edirik. Bu proaktiv yanaşma bütün məlumat mənzərəmizin təhlükəsizliyini gücləndirir.

Kibertəhlükəsizlik komandamız yalnız risklərin qarşısının alınması istiqamətində deyil, həmçinin böhran idarəçiliyi çərçivəmizdə də mühüm yer tutur. Təhlükəsizlik hadisəsi baş verdikdə, onlar təhdidlərin aşkarlanmasına rəhbərlik edir, cavab tədbirlərini koordinasiya edir, işin davamlılığını prioritetləşdirir və dərin rəqəmsal araşdırmalar aparır. Keçmiş hadisələrdən əldə edilən dəyərli fikirlər sistematik şəkildə sənədləşdirilir və siyasətlərimizə və təlim təşəbbüslərimizə daxil edilir ki, bu da davamlı təkmilləşdirmələrə və daha dayanıqlı vəziyyəti təmin edir.

TƏCHİZAT ZƏNCİRİ

Etibarlı satınalma və təchizat zənciri təcrübələri hava yolu əməliyyatlarının təhlükəsiz, səmərəli və fasiləsiz gedişatı üçün çox vacibdir. AZAL-da biz əməliyyat risklərini azaltmaq, təyyarələrin hazırlığını yaxşılaşdırmaq və uzunmüddətli dayanıqlılığı artırmaq üçün təchizat zəncirinin strategiyasını gücləndirməyə sadiq qalırıq. Bu öhdəlik təchizatçılarla münasibətlərdə, ehtiyat hissələrinin mövcudluğunda və təcili texniki xidmət ehtiyacları üçün cavab müddətlərində əsas təkmilləşdirmələrə səbəb olub.

Təchizat zəncirinin idarə edilməsi Aviaşirkətdə fasiləsiz və yüksək göstəricilər əsaslı əməliyyatların dəstəklənməsində mühüm rol oynayır. İnteqrasiya edilmiş və mərkəzləşdirilmiş struktur vasitəsilə biz strateji planlaşdırmanı, logistika koordinasiyasını, inventar nəzarətini və başa çatan satınalmanı idarə edirik. Bu yanaşma bizə aviasiya texnologiyası, İT sistemləri və yerüstü infrastrukturun müxtəlif ehtiyaclarını qarşılayarkən əməliyyat təhlükəsizliyini, etibarlılığı və Dayanıqlılığı qorumağa imkan verir.

Təchizat Zəncirinin İdarəedilməsi komandası kritik təyyarə komponentlərinin və ehtiyat hissələrinin tədarükündən tutmuş təchizatçı seçiminə nəzarət etmək və gömrük rəsmiləşdirilməsinin asanlaşdırılmasına qədər mal və xidmətlərin mənbədən sona qədər axınının idarə edilməsinə cavabdehdir. Komanda həmçinin logistikanı koordinasiya edir, anbar əməliyyatlarını idarə edir, inventar səviyyələrinə nəzarəti həyata keçirir, satınalmaların planlaşdırılmasına və büdcəsinə dəstək göstərir və proses boyu texniki standartlara və normativ tələblərə uyğunluğu təmin edir. Aviasiya sənayesinin yüksək səviyyədə tənzimlənən mahiyyətini nəzərə alaraq, təchizatçılarla əlaqə saxlayarkən biz ciddi beynəlxalq standartlara, o cümlədən ISO, CAMO və aviasiyaya aid sertifikatlara riayət edirik. Hər bir təchizatçı təsdiq edilmiş təchizatçılar siyahısına əlavə edilməzdən əvvəl Komplayens Şöbəsilə koordinasiyalı şəkildə aparılan zəruri yoxlama prosesindən keçir.

2024-cü ildə biz satınalma yanaşmamıza bir sıra təkmilləşdirmələr təqdim etdik. Minimum ehtiyat səviyyələrini yeniləmək üçün əvvəlki istehlak göstəricilərinin, təmir tarixlərinin və kritik ehtiyat hissələrin istifadəsinin ətraflı təhlili aparılıb. Bu, tez-tez istifadə olunan və kritik ehtiyat hissələrin mövcudluğunu təmin edib. Hesabat dövründə 71-i beynəlxalq və 1-i yerli olmaqla, ümumilikdə 72 təchizatçı cəlb edilib ki, bu da bizim sertifikatlaşdırılmış Orijinal Avadanlıq İstehsalçılarına (OEM), anbar satıcılarına və distribyutorlara çıxışımızı gücləndirib. Satınalma fəaliyyətlərində əsas diqqət vaxtında çatdırılma, optimallaşdırılmış istehsal müddətləri və strateji təchizatçılarla çoxillik müqavilələrə yönəlib. Kotirovka sorğuları (RFQ) AOG tələblərinə operativ reaksiya və müvafiq hallarda təchizatçının inventar idarəetmə imkanlarına dair aydın tələblərlə verilib. Ehtiyat hissələrinin etibarlılığını daha da artırmaq üçün müntəzəm auditlər və inventar təhlili ilə müşaiət olunan ehtiyatları sistemli şəkildə doldurulması dövrü həyata keçirilib. Cari istehlak məlumatları əsasında düzəlişlər edilməklə yüksək prioritet hissələrin ehtiyat sayı artırılıb.



TƏCHİZAT ZƏNCİRİ

Səmərəliliyi və şəffaflığı artırmaq üçün ERP sistemi kimi Microsoft Dynamics 365 tətbiq edilib. Bu platforma satınalma, logistika və inventar proseslərini vahid rəqəmsal mühitə inteqrasiya edib.

O, sifarişlərin, anbarda ehtiyat səviyyəsinin, müqavilələrin icrasının və maliyyə hesablaşmalarının real vaxt rejimində izlənilməsinə imkan verir, əməliyyat gecikmələrini minimuma endirir və məlumatlara əsaslanan planlaşdırmanı dəstəkləyir. Təchizat zənciri funksiyasının əsas fəaliyyəti Uçuşa Yararlılığın İdarə Edilməsi Təşkilatı (CAMO) ilə sıx koordinasiyadır. Texniki qiymətləndirmələrə və planlaşdırılmış texniki xidmət planlarına əsasən, CAMO dəyişdirilmə və ya əsaslı təmir tələb olunan hissələri müəyyən edir. Buna cavab olaraq, təchizat zənciri komandamız təchizat prosedurlarına başlayır, tenderlər keçirir və donanmamızın təhlükəsizliyini və uçuşa yararlılığını qorumaq üçün vaxtında çatdırılmanı təmin edir.

Dayanıqlılıq resurs səmərəliliyinə, komponentlərin həyat dövrünün uzadılmasına və tullantıların minimuma endirilməsinə diqqət yetirməklə təchizat zənciri fəaliyyətlərimizə inteqrasiya olunur. Mümkün olduğu hallarda, biz təyyarə hissələrinin və sistemlərinin təmirinə və təkrar istifadəsinə üstünlük veririk.

Həyat dövrünün sonuna çatmış komponentlər üçün yerli və beynəlxalq qaydalara uyğun şəkildə ekoloji baxımından məsuliyyətli utilizasiyanı təmin etmək üçün lisenziyalı təkrar emal tərəfdaşları ilə əməkdaşlıq edirik. Bütün təchizatçılardan bizim daxili SƏTƏMM və KN protokollarımıza, o cümlədən yüksək təsirə malik mal və xidmətlər üçün müvafiq sənədlər təqdim etmələri və risk qiymətləndirmə prosedurlarına əməl etmələri tələb olunur.

Risklərin idarə edilməsi təchizat zənciri strategiyamızın mərkəzi elementi olaraq qalır. Potensial kənarlaşmaları proaktiv şəkildə azaltmaq üçün geosiyasi dinamikanı, bazar dəyişkənliyini və təchizatçı göstəricilərini davamlı əsasda izləyirik. Biz həmçinin xərclərə strukturlaşdırılmış nəzarət prosedurlarını həyata keçiririk – məsələn, əvvəlcədən müəyyən edilmiş hədləri aşan satınalmalar daxili komitələr tərəfindən nəzərdən keçirilir və büdcənin rəsmi təsdiqi prosesi zamanı yoxlanılır.

Təchizat zəncirimiz əməliyyat davamlılığı, rəqəmsal inteqrasiya və dayanıqlılıq yönümlü təcrübələri birləşdirərək, təhlükəsizlik, səmərəlilik və ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlı öhdəliyimizi dəstəkləyən missiya baxımından kritik mal və xidmətlərin etibarlı və məsuliyyətli çatdırılmasını təmin edir.




ƏTRAF MÜHİT ÜZRƏ
ÖHDƏLİYİMİZ

ƏTRAF MÜHİT ÜZRƏ ÖHDƏLİYİMİZ

Ətraf mühitə qarşı məsuliyyətimiz sadəcə bir tələb deyil; işimizi və gələcəyə baxışımızı müəyyən edən prinsipdir. O, investisiya qərarlarına təsir edir, daha təmiz texnologiyaların tətbiqinə təkan verir, siyasətin inkişafı üçün məlumat təqdim edir və məqsədlərimizi irəliyə aparan tərəfdaşlığı gücləndirir.

İqlim dayanıqlılığının qlobal səviyyədə imperativə çevrildiyi bir dövrdə aviasiya sənayesi kritik yol ayrıcındadır. Növbəti iki onillikdə sərnişin axınının iki dəfə artacağı gözlənildiyini nəzərə alaraq, fəaliyyətlər üzrə ortaq məsuliyyətimiz həmişəkindən daha da böyükdür. Biz hər bir qərara ekoloji amilləri inteqrasiya etməklə və davamlı ölçülər aparmaq və təkmilləşdirmələr həyata keçirmək üzrə məsuliyyət götürməklə uzunmüddətli dəyər yaradırıq.

Unikal çağırışları dərk etmək

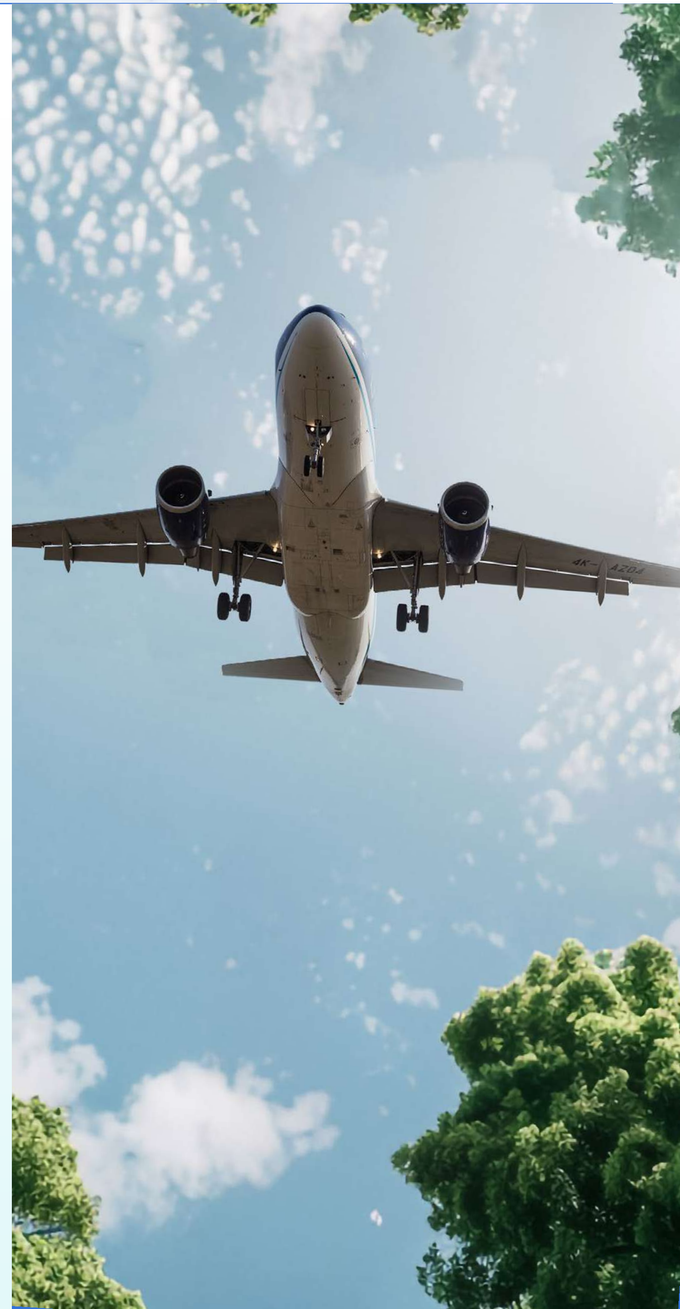
Aviasiyanın ətraf mühitə təsiri unikal şəkildə mürəkkəbdir, yüksək hündürlükdə emissiyalar təkcə CO_c səviyyələrinə deyil, həm də tıxaclar və süni buludlar kimi istiləşmə effektlərinə səbəb olur. Aviyasiya sektoru qlobal CO_2 emissiyalarının təxminən 2,5%-ni təşkil etsə də, onun həqiqi karbon izi daha böyükdür. AZAL üçün bu o deməkdir ki, ənənəvi karbon əvəzləşdirilməsi kimi əməliyyətlar artıq kifayət deyil. Dayanıqlılıq daha təmiz texnologiyalar, daha ağıllı əməliyyatlar və daha yaxşı resurs istifadəsi vasitəsilə uçuşa yanaşmamızı dəyişdirməyi tələb edir. Daha təmiz texnologiyalar və daha ağıllı əməliyyatları tətbiq etməklə biz dayanıqlılığı hər uçuşa və hər bir qərara inteqrasiya edirik, aviasiya üçün daha məsuliyyətli gələcəyi formalaşdırırıq.

Strategiyanı təsirə çevirmək

2024-cü ildə ekoloji məqsədlərimizi bütün əməliyyatlar üzrə real təkmilləşdirmələrə çevirdik. Uçuşları daha səmərəli planlaşdırmağa, yanacağa qənaət etməyə və tullantıları azaltmağa kömək etmək üçün yeni sistemlər təqdim edilib. Yer üstündə biz köməkçi enerjidən istifadəni məhdudlaşdırmaq üçün prosedurları yenilədik və bununla da təyyarələr park edilərkən onların yanacaq istehlakını azaltmağa nail olduq. Biz həmçinin hərəkət sensoru işıqları və ağıllı isitmə və soyutma sistemləri əlavə etməklə binalarımızı daha enerjiyə qənaətli binalara çevirdik. Bununla yanaşı, ən uğurlu qlobal təcrübələrə uyğun olaraq, Elmi Əsaslı Hədəflər təşəbbüsünü (SBTi) nəzərə alırıq və qarşıdakı illərdəki tətbiqini fəaliyyətlərimiz üzrə daha da genişləndirməyi planlaşdırırıq.

Səylərimizin bir hissəsi kimi tullantıların azaldılması çərçivəsində biz təkrar emal edilə bilən və təhlükəli materialların ayrılmasını və izlənilməsini gücləndirdik. Bu təkmilləşdirmələr, birdəfəlik qablaşdırmanın minimuma endirilməsi və istifadə olunmamış məhsulların anbara qaytarılması yolu ilə qida tullantılarının azaldılması tədbirləri ilə yanaşı, uyğunluq və effektivliyi daimi təmin etmək üçün işçilərin təlimi və müntəzəm monitorinqlər keçirilib. Edilən dəyişikliklər göstərir ki, dayanıqlılıq fəaliyyətimizin gündəlik bir hissəsinə çevrilir və bu, sadəcə bir məqsəd deyil, həm də işin yeni üsuludur.

Bu təkmilləşdirmələr əhəmiyyətli inkişafı göstərib və gələcək ekoloji məqsədlərimiz üçün möhkəm təməl kimi çıxış edib. 2024-cü ildə əldə edilən əməliyyat səmərəliliyi növbəti illərdə yanacaq istehlakını 10% azaltmaq, bir uçuş üçün elektrik enerjisini və su istehlakını 5% azaltmaq və təkrar emal həcmini 50% artırmaqla dayanıqlılıqhədəflərimizə birbaşa töhfə verir. Kollektiv olaraq, bu təşəbbüslər 2030-cu il üçün Sıfır və ya Sıfıra Yaxın Emissiya Planında qeyd olunan uzunmüddətli baxışımıza uyğun gəlir.





2024-cü ildə öhdəliyimiz ISO 14001:2015 sertifikatının əldə edilməsi ilə rəsmi olaraq tanındı - ekoloji sistemlərimizi gücləndirməyə yönəlmiş və aviasiyada məsuliyyətli əməliyyatlara və Dayanıqlı artıma Dayanıqlı öhdəliyimizi əks etdirən ətraf mühitin idarə edilməsi üzrə beynəlxalq səviyyədə tanınmış standart.

ƏTRAF MÜHİTİN İDARƏ EDİLMƏSİNİN GÜCLƏNDİRİLMƏSİ

AZAL-da ətraf mühitə nəzarət strateji baxışımızın və əməliyyat mükəmməlliyimizin əsas sütunudur. Biz başa düşürük ki, dayanıqlılıq statik məqsəd deyil, dayanıqlı innovasiya, məlumatlara əsaslanan qərar qəbulu və təşkilatın hər səviyyəsində ortaq öhdəlik tələb edən inkişaf edən məsuliyyətdir. Biz sənayemizin ətraf mühitə təsirlərini tanıyır və fəaliyyətimizin bütün sahələrində təsirimizi minimuma endirmək üçün nümunə olmağa qərarlıyıq.

Bu missiyanı dəstəkləmək üçün tərəfimizdən ciddi Ətraf Mühitin İdarəetmə Sistemini (EMS) tətbiq edilib. Sistem, göstəriciləri artırmaq, uyğunluğu təmin etmək və dayanıqlı təkmilləşmə mədəniyyətini inkişaf etdirmək üçün lazım olan strukturu və nəzarətə təminat yaradır. EMS-imiz səmərəliliyin artırılması, resursların qorunmasının təşviqi və əməliyyatlarımız boyunca emissiyalara nəzarət, Tullantıların idarə olunması və enerji istehlakında ən yaxşı təcrübələrin tətbiqi kimi ekoloji öhdəliklərimizi idarə etmək üçün praktiki və strateji çərçivə rolunu oynayır.

Ətraf mühitə təsirin başa düşülməsi onun məsuliyyətlə və effektiv şəkildə idarə olunması üçün əhəmiyyətlidir. Bu istiqamətə dəstək olmaq üçün fəaliyyətimizin 13 əsas əməliyyat aspekti üzrə Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) apardıq. Bu qiymətləndirmələr əməliyyatlarımızın ətraf mühitlə necə qarşılıqlı əlaqədə olduğuna dair tənqidi fikirlər təklif edib və məlumatlara əsaslanan, strateji qərarların qəbulu üçün əsas rolunu oynayıb.

Aşkarlanan fikirlər risklərin azaldılmasını, dayanıqlılıq və resurs səmərəliliyinin artırılmasının fəaliyyətimizin əsasında qalmasını təmin edir. Araşdırmalar arasında dörd əsas təsir sahəsi prioritet olaraq ortaya çıxıb: xammaldan istifadə, enerji istehlakı, hava emissiyaları və Tullantıların idarə olunması. Hər biri göstəriciləri yaxşılaşdırmaq, karbon izimizi azaltmaq və daha dayanıqlı aviasiya sənayesinə mənalı töhfə vermək üçün fövqəl imkanları təmsil edir *(Şəkil 28)*.

Şəkil 28. Ətraf mühitə əsas təsir sahələri

Hava Emissiyaları

Elektrikli nəqliyyat vasitələrinin istifadəsi, donanmanın səmərəliliyinin artırılması və uçuş əməliyyatlarının sadələşdirilməsi yolu ilə istixana qazlarının və hava çirkləndiricinin emissiyaların azaldılması.

Proseslərin Təkmilləşdirilməsi və Tullantıların Azaldılması

Tullantıların əmələ gəlməsini minimuma endirmək və resurs bərpasını maksimum dərəcədə artırmaq üçün tullantıların strukturlaşdırılmış çeşidlənməsi, təkrar emal proqramları və enerjinin bərpası təşəbbüslərinin tətbiqi.

Enerji istehlakı

Bütün əməliyyatlar üzrə ümumi istehlakı azaltmaq üçün qabaqcıl enerji səmərəliliyi tədbirlərinin və texnologiya təkmilləşdirmələrinin həyata keçirilməsi.

Xammaldan istifadə

Dayanıqlı alternativlərin təşviqi və optimallaşdırılmış satınalma və proses dizaynı vasitəsilə bərpa olunmayan materiallardan asılılığın azaldılması.

ƏTRAF MÜHİTİN İDARƏ EDİLMƏSİNİN GÜCLƏNDİRİLMƏSİ

Bundan əlavə, ətraf mühitə yanaşmamız əməliyyatlarımızın bütün sahələrində ardıcıllıq, uyğunluq və davamlı təkmilləşdirməni təmin edən güclü idarəetmə çərçivəsi üzərində qurulub.

Əsas daxili siyasətlərimiz və istinad sənədlərimiz hesabatlılığı və yaranan çağırışlara uyğunlaşmağı təşviq etməklə ardıcıl icra, göstəricilərin monitorinqi və davamlı təkmilləşdirməni dəstəkləyir. Bu çərçivəyə uyğun olaraq, strukturlaşdırılmış və proaktiv ekoloji idarəetmə sistemi vasitəsilə torpağın çirklənməsi və təhlükəli tullantıların utilizasiyası ilə bağlı milli ekoloji qaydalara tam riayət edirik *(Şəkil 29)*.



Şəkil 29. Ətraf mühitin idarə olunması üçün əsas daxili siyasət və prosedurlar

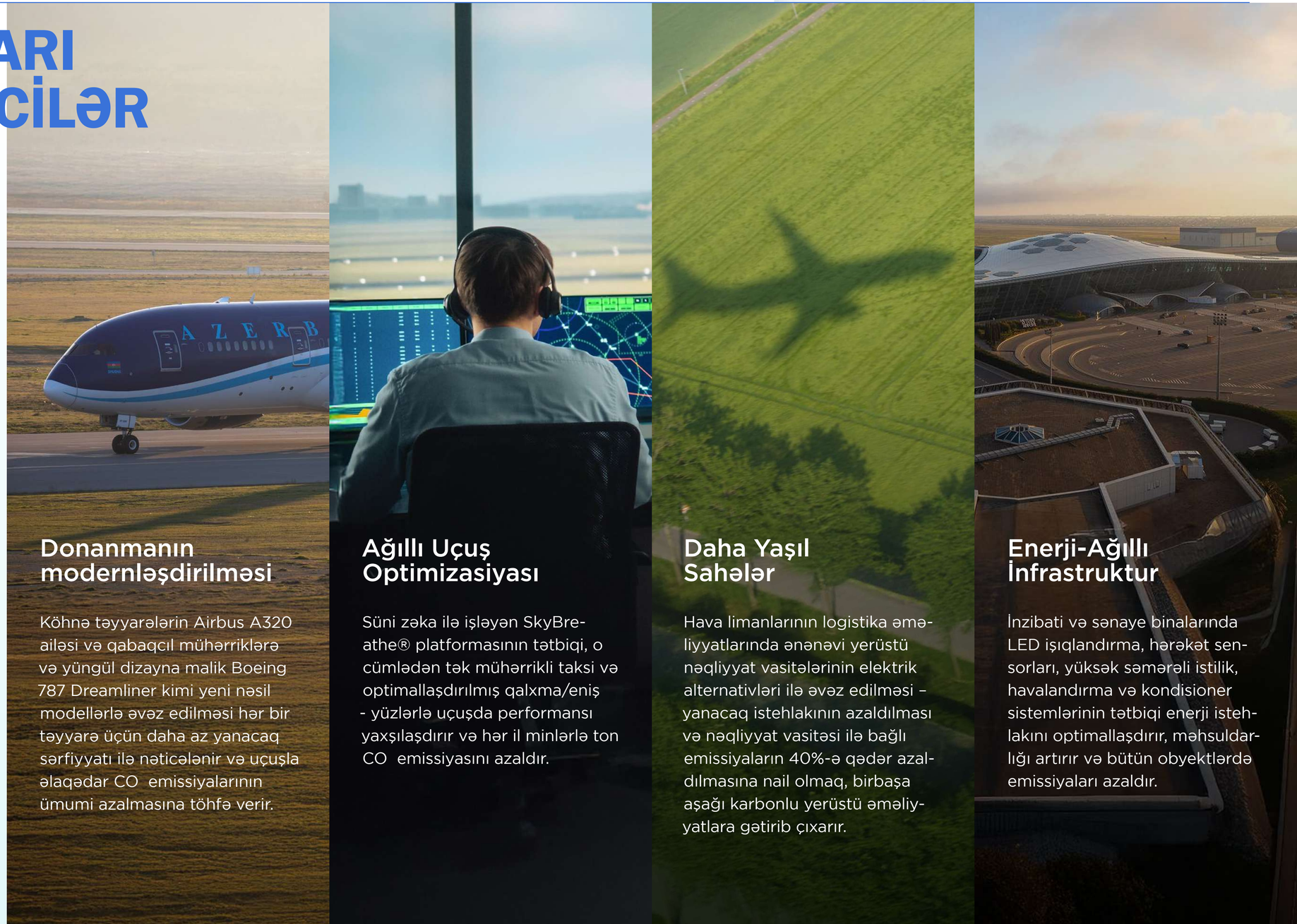
İXQ EMİSSİYALARI ÜZRƏ GÖSTƏRİCİLƏR

Biz aviasiya sənayesi üçün əsas çağırışlardan biri olan və daha dayanıqlı gələcəyin qurulmasında mühüm rol oynayan istixana qazı (İXQ) emissiyaları ilə mübarizə öhdəliyimizi gücləndiririk. İqlim dəyişikliklərinin artan aktuallığını və aviasiya sektorunun xüsusi dekarbonizasiya tələblərini nəzərə alaraq, dəyər zəncirimizin bütün mərhələlərində sistemli və ölçülə bilən tədbirlər həyata keçirməyə davam edirik.

Yanaşmamız, 2050-ci ilə qədər Xalis Sıfır Karbon Emissiyalarına nail olmaq məqsədini dəstəkləyən IATA-nın strategiyasına uyğundur. Bu strategiya texnoloji innovasiyalar, dayanıqlı yanacaqlar, əməliyyat səmərəliliyi və etibarlı kompensasiya mexanizmlərinin birgə tətbiqini nəzərdə tutur.

Bu qlobal hədəflərə uyğun olaraq, AZAL pandemiyadan sonrakı bərpa mərhələsi və dayanıqlı marşrut şəbəkəsinin genişlənməsi kontekstində, uzunmüddətli emissiyaların azaldılmasına yönəlmiş əsaslı tədbirlər üçün zəmin yaradır *(Şəkil 30)*.

Şəkil 30. 2024-cü ildə emissiyaların azaldılması üzrə əsas təşəbbüslər



Donanmanın modernləşdirilməsi

Köhnə təyyarələrin Airbus A320 ailəsi və qabaqcıl mühərriklərə və yüngül dizayna malik Boeing 787 Dreamliner kimi yeni nəsil modellərlə əvəz edilməsi hər bir təyyarə üçün daha az yanacaq sərfiyyatı ilə nəticələnir və uçuşla əlaqədar CO emissiyalarının ümumi azalmasına töhfə verir.

Ağıllı Uçuş Optimizasiyası

Süni zəka ilə işləyən SkyBreathe® platformasının tətbiqi, o cümlədən tək mühərrikli taksi və optimallaşdırılmış qalxma/eniş - yüzlərlə uçuşda performansı yaxşılaşdırır və hər il minlərlə ton CO emissiyasını azaldır.

Daha Yaşıl Sahələr

Hava limanlarının logistika əməliyyatlarında ənənəvi yerüstü nəqliyyat vasitələrinin elektrik alternativləri ilə əvəz edilməsi – yanacaq istehlakının azaldılması və nəqliyyat vasitəsi ilə bağlı emissiyaların 40%-ə qədər azaldılmasına nail olmaq, birbaşa aşağı karbonlu yerüstü əməliyyatlara gətirib çıxarır.

Enerji-Ağıllı İnfrastruktur

İnzibati və sənaye binalarında LED işıqlandırma, hərəkət sensorları, yüksək səmərəli istilik, havalandırma və kondisioner sistemlərinin tətbiqi enerji istehlakını optimallaşdırır, məhsuldarlığı artırır və bütün obyektlərdə emissiyaları azaldır.

ƏSAS GÖSTƏRİCİLƏRİN MONİTORİNQİ

AZAL-da biz emissiyaların monitorinqinə hərtərəfli yanaşma tətbiq edirik və fəaliyyətimizi əsasən Əhatə Dairəsi 1 və Əhatə Dairəsi 2 emissiyalarının azaldılmasına yönəltmişik *(Şəkil 31)*. Əhatə Dairəsi 1 – uçuşlar zamanı reaktiv yanacağın yanmasından və hava limanı nəqliyyat vasitələrinin yanacaq istifadəsindən yaranan birbaşa emissiyaları.
Əhatə Dairəsi 2 isə hava limanı binalarında və infrastrukturunda istifadə olunan alınmış elektrik və istilik enerjisindən qaynaqlanan dolayı emissiyaları əhatə edir.

AZAL-da əsas emissiya mənbələri

Yerüstü əməliyyatların emissiyaları Əhatə Dairəsi 1 və 2

Binalarda və hava limanında nəqliyyat vasitələrində və dəstək infrastrukturunda yanacaq və enerji istehlakı

Təyyarə emissiyaları Əhatə Dairəsi 1

Uçuş əməliyyatları zamanı reaktiv yanacağın yanması

Şəkil 31. AZAL-da əsas emissiya mənbələri

	Əhatə Dairəsi 1			Əhatə Dairəsi 2	Ümumi emissiyalar
	Benzin	Dizel	Aviasiya yanacağı	Elektrik enerjisi	
2022	1,668	4.10	324,936	879	327,487
2023	1,140	2.00	465,361	903	467,405
2024	592	1.96	537,200	1033	538,827

Cədvəl 9. AZAL-da emissiyaların göstəricilərinin snapshot[1]

Şəffaflığı və tənzimləyici tələblərə tam uyğunluğu təmin etmək məqsədilə, biz Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə, eləcə də Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə emissiyalarla bağlı ətraflı hesabatlar təqdim edirik.

Monitorinq təcrübələrimiz, ICAO, IATA, Avropa Birliyinin Aviasiya Təhlükəsizliyi Agentliyi (EASA) və İstixana Qazları Protokolu (GHG Protokolu) tərəfindən qəbul edilmiş qlobal standartlara tam uyğundur. Son illərdə emissiya göstəricilərimizin trayektoriyası həm uçuş əməliyyatlarımızın dinamik artımını, həm də yerüstü dayanıqlılıq təşəbbüslərində əldə olunan irəliləyişi əks etdirir.

2024-cü ildə ümumi emissiyalar 538,827 tCO_2e təşkil edib ki, bu da uçuş sayının artması, aviasiya yanacağından daha çox istifadə, marşrut şəbəkəsinin genişlənməsi və sərnişin fəallığının yüksəlməsi ilə bağlı əməliyyat miqyasının böyüməsini əks etdirir *(Cədvəl 9)*.

Əhatə Dairəsi 1 emissiyaları, əməliyyatların miqyasına paralel olaraq artan aviasiya yanacağı istehlakından qaynaqlanan emissiyalar səbəbindən əsas mənbə olaraq qalır.
Elektrikli nəqliyyat vasitələrinə mərhələli keçid, yerüstü əməliyyatlarda həm yanacaq səmərəliliyini, həm də emissiya göstəricilərini yaxşılaşdıraraq ölçülə bilən ekoloji faydalar təmin edib. 2023-cü illə müqayisədə benzin və dizel yanacağına aid emissiyalar təxminən 50% azalıb. Bu nəticə strategiyamızın effektivliyini nümayiş etdirir və qlobal iqlim hədəflərinə uyğun fəaliyyətimizi gücləndirir.

Əhatə Dairəsi 2 emissiyaları isə əsasən elektrik enerjisi istehlakı ilə bağlı olub və 2024-cü ildə orta hesabla 14,3% artım göstərib. Bu artım, elektrik nəqliyyat vasitələrinin (EV) doldurma infrastrukturunun genişləndirilməsi və obyektlərdə müasir, enerjiyə qənaət edən sistemlərin tətbiqi nəticəsində yaranan artmış enerji tələbatını əks etdirir *(Cədvəl 10)*.

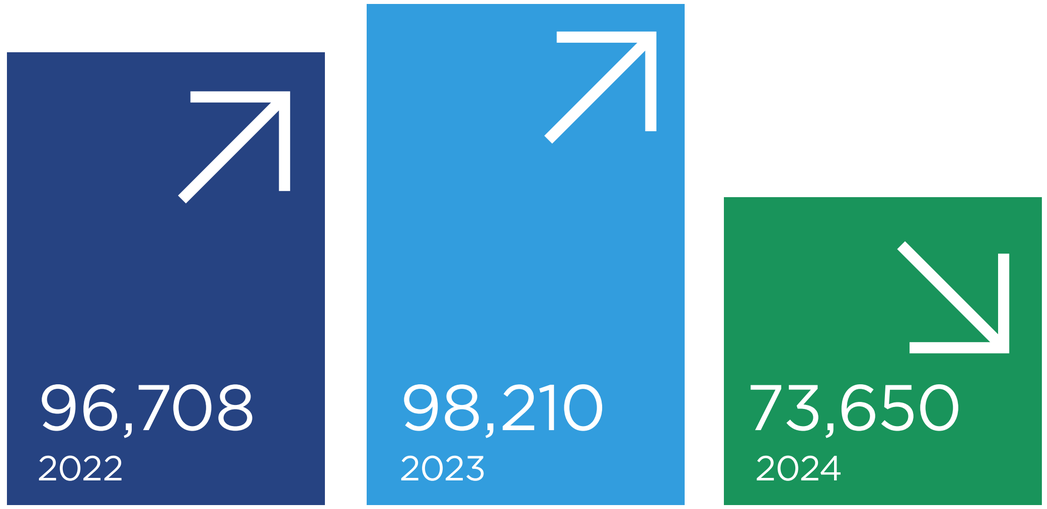
[1] *Əhatə Dairəsi 2 emissiyaları İXQ Protokoluna uyğun olaraq yerə əsaslanan metoddan istifadə etməklə hesablanıb.*

ƏSAS GÖSTƏRİCİLƏRİN MONİTORİNQİ

2022–2024-cü illər arasında ümumi emissiyaların 15,3% artmasına baxmayaraq, aviasiya yanacağı intensivliyinin 2023-cü illə müqayisədə 25% azalması, AZAL-ın dekarbonizasiya istiqamətində əldə etdiyi irəliləyişi göstərir və əməliyyatlarda daha yüksək karbon səmərəliliyinə nail olunduğunu əks etdirir.

RPK göstəricisində 117% artımla müşayiət olunan emissiya intensivliyinin azalması, AZAL-ın genişlənən əməliyyatlarına dayanıqlılıq prinsiplərini inteqrasiya etmək istiqamətindəki son səylərinin səmərəliliyini nümayiş etdirir və ekoloji məsuliyyətin uzunmüddətli inkişaf strategiyasının əsas prinsipi olaraq qaldığını vurğulayır *(Şəkil 32)*.

Şəkil 32. Aviasiya yanacağının emissiya intensivliyi (gCO2 e/RPK), 2022–2024



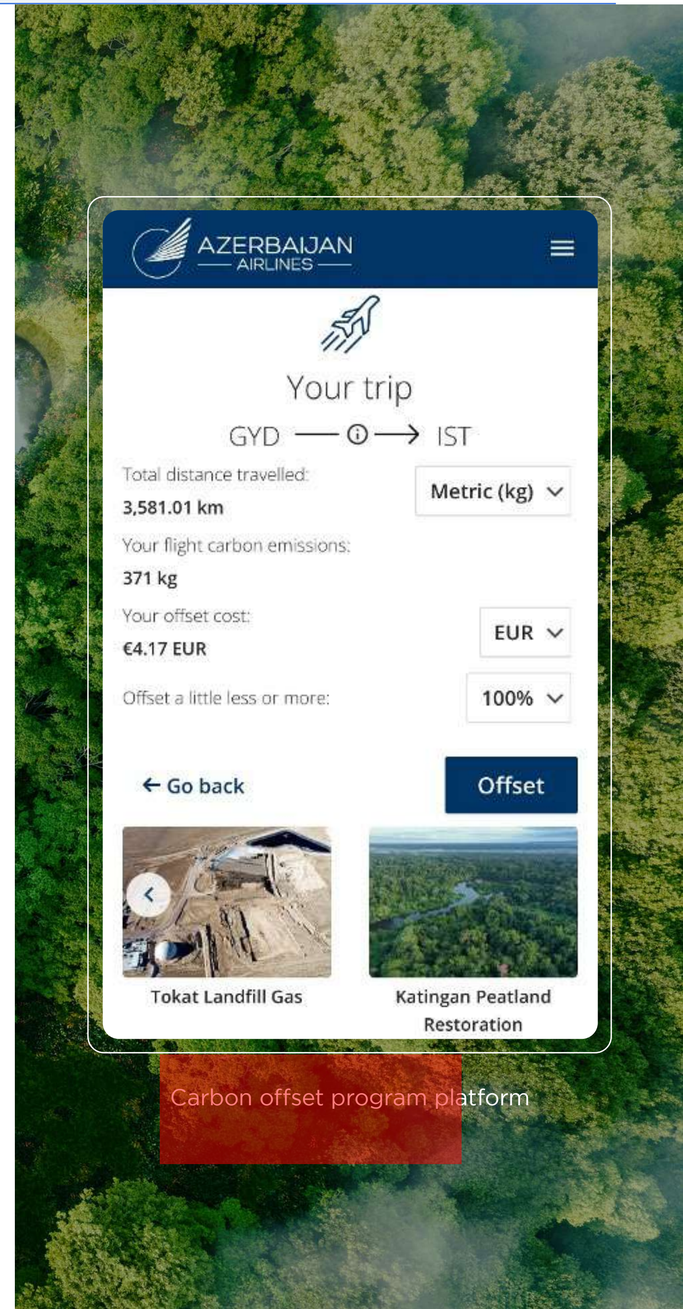
Səlahiyyətlərin Sərnişinlərlə Paylaşılması: Karbon Əvəzləşdirmə Proqramı



Dayanıqlılığın ortaq dəyər olduğuna inanır və sərnişinlərimizi bunun bir hissəsi olmağa dəvət edirik. Ətraf mühitin mühafizəsinə dair daha geniş öhdəliyimizin bir hissəsi olaraq, hava səyahətinin iqlimə təsirini azaltmağa kömək etmək üçün könüllü karbon kompensasiyası proqramını başladıq.

carbonClick

Əvəzləşdirmə həlləri üzrə dünya birincisi ilə əməkdaşlıqda hazırlanmış proqramı sayəsində sərnişinlər öz uçuş emissiyalarını asanlıqla hesablaya və bilet sifarişi zamanı və ya ondan sonra sertifikatlaşdırılmış yaşıl layihələri dəstəkləməyə qərar verə bilərlər. Bu sertifikatlaşdırılmış layihələr Gold Standard və VCS kimi təşkilatlar tərəfindən təsdiqlənmiş meşələrin bərpası, təmiz enerji və biomüxtəlifliyi dəstəkləyir. Keçən il ərzində AZAL-ın müştəriləri daha dayanıqlı hava səyahətini təşviq etmək səylərimizdə böyük nailiyyəti qeyd edərək, karbon əvəzləmə təşəbbüslərinə 9,501 manat töhfə veriblər *(Şəkil 33)*.



Carbon offset program platform

DAYANIQLI AVİASİYA GƏLƏCƏYİNƏ DOĞRU İRƏLİLƏYİŞ

COP29-da iştirakımız çərçivəsində formalaşan və IATA-nın Net Zero 2050 hədəfinə uyğunlaşdırılmış uzunmüddətli dekarbonizasiya strategiyasının inkişafı sayəsində AZAL-ın dayanıqlı aviasiyaya sadiqliyi irəliyə doğru həlledici addım atdı.

İqlim dəyişmələrinin həllində aviasiyanın oynamalı olduğu mühüm rolu dərk edərək, bu strategiya həm regional, həm də qlobal miqyasda aşağı karbonlu hava nəqliyyatına keçiddə liderlik etmək ambisiyamızı əks etdirir. O, beynəlxalq hədəflərə uyğun olaraq emissiyaları azaltmaq üçün aydın yol təyin edərək, əməliyyat artımımız və ətraf mühitlə bağlı öhdəliklərimizə əsaslanır.

Bu strategiyanın əsasını 2035-ci ilə qədər SAF-ın donanmamıza planlaşdırılan mərhələli inteqrasiyası təşkil edir. Adi təyyarə yanacağına bərpa olunan alternativ olaraq, SAF həyat dövrü istixana qazı emissiyalarının 80%-ə qədər azaldılmasını təklif edir və onu aviasiyanın ətraf mühitə təsirini azaltmaq üçün əsas həll yolu kimi yerləşdirir. Yanacaq doldurma AB Aviasiya təşəbbüsünə uyğun olaraq, AZAL 2030-cu ilə qədər minimum 5% SAF istifadəsinə nail olmaq üçün çalışır və daha geniş SAF tətbiqi yolunda mühüm aralıq hədəf kimi çıxış edir.

Uğurlu keçidi təmin etmək üçün infrastrukturun tam hazırlığını təmin etməyə, etibarlı yerli və beynəlxalq təchizat zəncirlərinin inkişafına, xərclərin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsinə və qlobal sertifikatlaşdırma standartlarına uyğunluğa xüsusi diqqət yetirilib.
Yeni icarəyə götürülmüş təyyarələrimiz yalnız yüksək performans göstəricilərinə görə deyil, həm də dayanıqlı yanacaq növlərinə keçidi dəstəkləməyə hazır olmaları ilə seçilib.

Bu, əməliyyat dəyişikliklərinin hüdudlarını aşan uzunmüddətli bir öhdəlikdir.
O, dayanıqlı aviasiya sahəsində regional tərəqqiyə liderlik etmək və qlobal iqlim məqsədləri ilə yerli fəaliyyət arasında körpü yaratmaq istiqamətindəki hədəfimizi əks etdirir. Atdığımız hər addımda, biz ümumi ətraf mühitin qorunmasına töhfə verərək və gələcəyin tələblərinə hazırlaşaraq, məsuliyyətli hava yolu şirkəti kimi mövqeyimizi daha da gücləndiririk.



ENERJİNİN EFFEKTİV İDARƏ EDİLMƏSİ

AZAL-da enerji istehlakı inzibati ofislərdə və operativ idarəetmə mərkəzlərində istehlak olunan elektrik enerjisindən tutmuş, təyyarəmizi təchiz edən aviasiya yanacağına, yerüstü idarəetmə avadanlıqları və hava limanının logistikasında istifadə olunan adi yanacağa qədər bir çox əməliyyat sahələrini əhatə edir. Bu enerji axınlarının hər biri xidmətlərimizin təhlükəsiz, səmərəli və vaxtında çatdırılmasında mühüm rol oynayır. Eyni zamanda, onlar ətraf mühitin yaxşılaşdırılması və iqlim göstəricilərinin artırılması üçün əsas imkan sahələrini təmsil edirlər.

Bu öhdəlik ölçüləbilən hədəflərin müəyyən edilməsi, səmərəlilik tədbirlərinin həyata keçirilməsi və strukturlaşdırılmış təhlillər və davamlı təkmilləşdirmə dövrləri vasitəsilə fəaliyyətin izlənilməsi üçün çərçivə təmin edən sertifikatlaşdırılmış EMS tərəfindən dəstəklənir. Bu sistem vasitəsilə biz enerji səmərəliliyinin həm uzunmüddətli planlaşdırmada, həm də gündəlik əməliyyatlarda, donanmanın yenilənməsindən və ağıllı infrastrukturun təkmilləşdirilməsindən tutmuş süni intellektlə işləyən yanacaq istehlakına dair təhlil və yerüstü nəqliyyatın elektrikləşdirilməsinə qədər daxil olmasını təmin edirik.

Enerji istehlakı və onun emissiyalara təsirini hərtərəfli nəzərdən keçirərək, AZAL aviasiya sənayesində gözlənilən yüksək etibarlılıq və göstəricilərin standartlarını qoruyaraq daha az karbonlu gələcəyə doğru irəliləməyə davam edir.

Yanacaq səmərəliliyi AZAL-ın enerji idarəçiliyi səylərinin təməl daşını təşkil edir, xüsusən də aviasiya yanacağının bizim əməliyyat enerjisindən istifadəmizin və Əhatə Dairəsi 1 emissiyalarının böyük hissəsinin payına düşdüyünü nəzərə alsaq. Ona görə də yanacağın idarə edilməsi və istehlakı üsulumuzu təkmilləşdirmək təkcə iqtisadi səmərəlilik və rəqabətqabiliyyətlilik üçün deyil, həm də uzunmüddətli iqlim məqsədlərinə nail olmaq və hava səyahətləri üçün daha dayanıqlı gələcəyə dəstək olmaq üçün çox vacibdir.

Bunu həll etmək üçün AZAL həm hava, həm də yerüstü əməliyyatlarda bir sıra səmərəlilik tədbirlərinə üstünlük verib. Donanmanın modernləşdirilməsi proqramımız bu keçiddə mərkəzi rol oynayıb. Köhnə təyyarələr Airbus A320 ailəsi və qabaqcıl aerodinamika, daha yüngül kompozit materiallar və yüksək səmərəli mühərrikləri özündə birləşdirən Boeing 787 Dreamliner kimi yeni nəsil modellərlə əvəz olunur. Bu dizayn təkmilləşdirmələri əməliyyat göstəricilərini ətraf mühitlə bağlı hədəflərimizə uyğunlaşdıraraq, yanacaq yanmasının və əlaqədar CO_2 emissiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə azalmasına gətirib çıxarır.

	2022	2023	2023
Elektrik enerjisi	7,589.36	7,792.84	8,918.52
Benzin	23,607.32	16,131.72	8,379.80
Dizel	59.15	28.66	28.21
Aviasiya yanacağı	4,430,947	6,346,145	7,327,000
Total	**3,609,652.83**	**5,148,755.22**	**5,933,326.53**

Cədvəl 10. Ümumi enerji istehlakı (QC)

Paralel olaraq, biz yanacağın istehlakını daha da optimallaşdırmaq üçün rəqəmsal texnologiyalardan istifadə edirik. Süni intellektlə təchiz edilmiş SkyBreathe® yanacaq optimallaşdırma platforması uçuş yollarının optimallaşdırılması, köməkçi enerjidən istifadənin azaldılması və yerüstü əməliyyatlar zamanı bir mühərriklə yönəltməni təşviq etmək kimi dəqiq qənaət imkanlarını müəyyən etmək üçün uçuş məlumatlarını təhlil edir. Bu məlumatlar birbaşa pilot brifinqlərinə və uçuş planlaşdırma prosedurlarına inteqrasiya olunur və məlumatları hərəkətə keçə bilən gündəlik qənaətə çevirir. Yerüstü də AZAL eyni dərəcədə təsirli tədbirlər həyata keçirib. Biz elektrik nəqliyyat vasitələrini hava limanlarının logistika parklarına daxil edib, enerjiyə qənaət edən sistemlərlə dəstəkləyici qurğuları təkmilləşdirdirib, daha az yanacaq sərfiyyatına və nəqliyyat vasitəsi ilə bağlı emissiyaların 40% azalmasına imkanlar açmışıq *(Cədvəl 10)*. Bu keçid təkcə ekoloji izimizi azaltmır, həm də təşkilat boyu dayanıqlı enerji istehlakı mədəniyyətini gücləndirir.



AVİASİYA YANACAĞININ İNTENSİVLİYİ

2024-cü ildə benzin və dizel sərfiyyatının əhəmiyyətli dərəcədə azalmasına nail olduq ki, bu da yerüstü əməliyyatlarda elektrik həllərin uğurlu tətbiqi və səmərəliliyin yüksəldilməsini əks etdirir. Artırdığımız uçuşlar sayəsində bu hesabat dövründə aviasiya yanacağının istehlakı təqribən 15% artsa da, 2023-2024-cü illər arasında bir milyard RPK üçün yanacaq intensivliyi 26% yaxşılaşaraq 0,031-dən 0,023-ə düşüb.

Bu nəticələr həm uçuş, həm də yerüstü əməliyyatlarda AZAL-ın enerjiyə qənaət təşəbbüslərinin effektivliyini nümayiş etdirir və qlobal aviasiya dayanıqlılığı standartlarına uyğun olaraq emissiyaların azaldılmasına dair öhdəliyimizi təsdiqləyir *(Cədvəl 11, Cədvəl 12)*.

Aviasiya və yerüstü yanacaqdan səmərəli istifadə üzrə səylərin davamı olaraq AZAL, həmçinin elektrik enerjisi istehlakının optimallaşdırılması və xüsusilə Əhatə Dairəsi 2 emissiyalarının idarə olunması sahəsində də əldə olunan əhəmiyyətli irəliləyişlərlə fərqlənir.
Ağıllı enerji idarəetmə sistemlərinə keçidin bir hissəsi kimi, müəssisələrimiz artıq işıqlandırma, isitmə və soyutma üçün avtomatlaşdırılmış texnologiyalarla təchiz olunub ki, bu da enerjinin yalnız tələb olunduğu vaxtda və yerdə istifadə olunmasını təmin edir.

Hərəkət sensorları, LED işıqlandırma və yüksək effektivlikli İHK (isitmə, havalandırma və kondisioner) sistemləri indi bütün inzibati və əməliyyat zonalarında — o cümlədən korporativ ofislər, idarəetmə mərkəzləri və işçi heyətin yerləşdiyi digər obyektlərdə — qəbul edilmiş standart halına gəlib. Bu texnologiyalar xidmət keyfiyyətini və əməliyyat dayanıqlılığını qorumaqla yanaşı, ümumi enerji səmərəliliyimizi də əhəmiyyətli dərəcədə artırıb.

Elektrik enerjisinin istehlakı əməliyyatların və infrastrukturun təbii genişlənməsini əks etdirən 2023-cü ildəki 7,792 QC-dən 2024-cü ildə 8,918 QC-ə qədər tədricən artıb. Bu tendensiya enerji səmərəliliyi tədbirlərinin daha da artırılmasına və ağıllı texnologiyaların istifadəsinin genişləndirilməsinə tələbatı əks etdirir. Elektrik enerjisi istehlakının AZAL-ın uzunmüddətli dayanıqlılıq məqsədlərinə uyğun olaraq qalmasını təmin etmək məqsədilə sistemin təkmilləşdirilməsinə və optimallaşdırılmasına davamlı investisiyalar vacib olacaqdır *(Cədvəl 11)*.

Bu tədbirlər birlikdə yanacaq və elektrik enerjisi, hava və yerüstü əməliyyatları əhatə edən enerji idarəçiliyinə hərtərəfli və perspektivli yanaşma nümayiş etdirir. Emissiyaları hər səviyyədə azaldaraq, AZAL beynəlxalq aviasiya dayanıqlılığı standartlarına uyğun şəkildə məsuliyyətli artım və iqlimlə əlaqədar uzunmüddətli fəaliyyətimizə dair öhdəliyini irəli sürməyə davam edir.

Aviasiya yanacağının intensivliyi (kq/km)

2022	3.69
2023	3.47
2024	2.96

Aviasiya yanacağı intensivliyi (kq/milyard RPK)

2022	0.030
2023	0.031
2024	0.023

Cədvəl 11. Aviasiya yanacağının intensivliyi, 2022-2024

MƏSULİYYƏTLİ SU İSTEHLAKI

Məsuliyyətli su istehlakı AZAL-ın daha geniş dayanıqlılıq gündəliyinin ayrılmaz hissəsidir və bizim əməliyyat səmərəliliyi və ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlı öhdəliyimizi əks etdirir. Aviasiyanın sudan birbaşa asılılığı digər sektorlarla müqayisədə məhdud olsa da, dəstək obyektləri, ofislər və yaşıl infrastruktur vasitəsilə suyun idarə edilməsi ümumi resurs izimizin azaldılmasında mühüm rol oynayır.

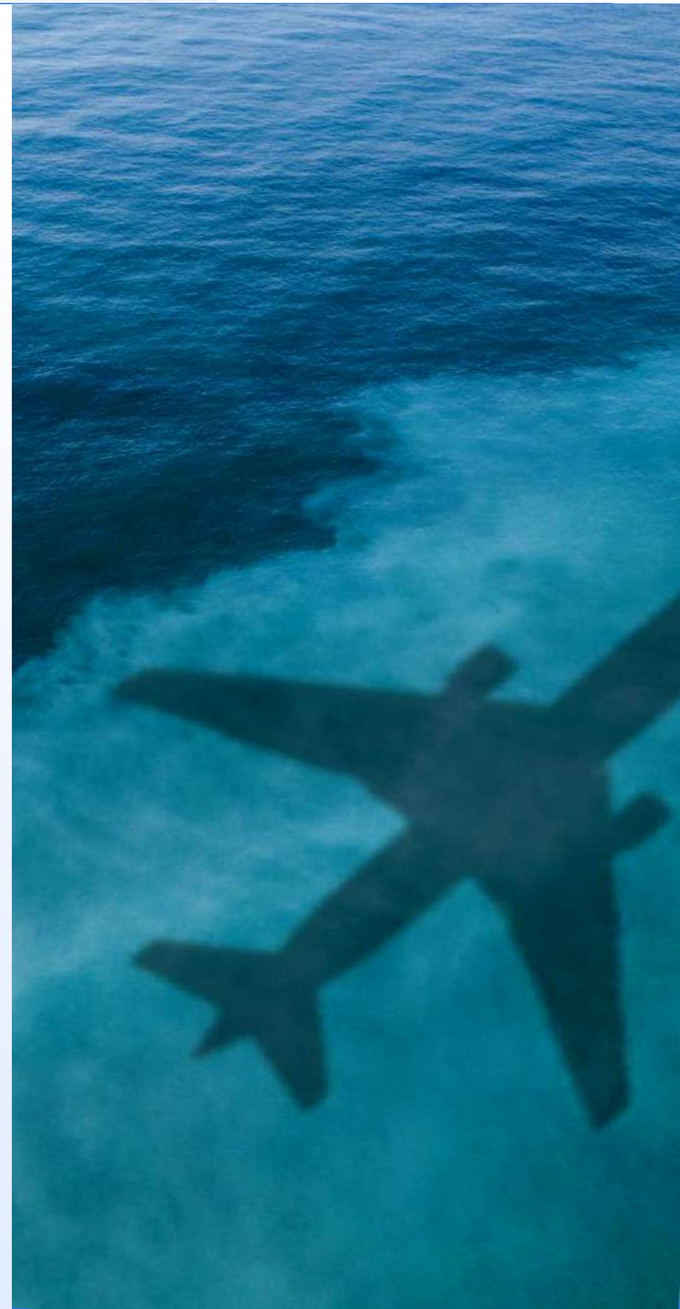
AZAL-ın suya qənaət yanaşması xidmət keyfiyyətini qoruyarkən istehlakı azaltmaq üçün həm ən yaxşı əməliyyat təcrübələrini, həm də smart texnologiyaları birləşdirir. Hazırda bütün korporativ, inzibati və istehsalat obyektləri funksionallığı pozmadan su sərfinin davamlı şəkildə azaldılmasını təmin edən aşağı axınlı su təchizatı sistemləri ilə təchiz edilib. Bu tədbirlər bütün təşkilatda əməliyyat səmərəliliyinin uzunmüddətli yaxşılaşdırılmasına kömək edir. Suyun məqsədli şəkildə paylanması və daha təkmil planlaşdırma vasitəsilə istehlakı əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaqla suyun maksimum səmərəliliklə çatdırılması üçün damcı və ağıllı çiləyici texnologiyaları da daxil olmaqla avtomatlaşdırılmış dəqiq suvarma sistemlərini tətbiq etdik.

Beynəlxalq su təsnifat çərçivələrinə uyğun olaraq, AZAL-ın su istifadəsi tamamilə bələdiyyə şəbəkələrindən və ya yeraltı su sistemlərindən alındığı üçün tam olaraq Mavi Su kimi təsnif edilir. İstifadə nümunələrimizin təhlili göstərir ki, bu suyun təxminən 70-75%-i təmizlənməmiş çirkab sular kimi Boz Su kimi təsnif edilir, əsasən obyektlərimizdə sanitariya və məişət məqsədləri üçün istifadə olunur. Qalan 25-30% çirkab su olmayan, məsələn, yaşıllaşdırma və təmizləmə əməliyyatlarının suvarılmasında istehlak olunur, istifadə mövsümi olaraq dəyişir, adətən isti aylarda artır. Ümumi su istehlakı və çirkab suların həcmləri arasındakı sıx uyğunluq bu təsnifatın düzgünlüyünü bir daha sübut edir. Eyni zamanda, bu göstərici istifadə olunan demək olar ki, bütün suyun son nəticədə kanalizasiya sistemləri və yerüstü qatlar vasitəsilə ətraf mühitə qaytarılır.

Son üç hesabat ilində tendensiyalar bu səylərin effektivliyini nümayiş etdirir. 2023-cü ildə su istehlakı, ilk növbədə, əməliyyat genişləndirilməsi və tikinti fəaliyyətləri səbəbindən müvəqqəti olaraq artsa da, 2024-cü ildə yenidən azalıb və bu hal, ekoloji təşəbbüslərimizin daha geniş təsirini və suya qənaət edən xüsusiyyətlərin inteqrasiyasını, eləcə də istismar obyektləri arasında məlumatlılığın artırılmasını əks etdirib *(Şəkil 34)*.



Şəkil 34. Su ehtiyatlarının idarə edilməsi (m^3)



TULLANTILARIN İDARƏ OLUNMASI

AZAL-da biz tullantıların idarə olunmasında bütün proses boyu diqqəti erkən planlaşdırmağa və ağıllı seçimlərə yönəltməklə yanaşırıq. Gündəlik əməliyyatlardan tutmuş təyyarədaxili xidmətlərə qədər biz tullantıları azaldan, çeşidlənməni yaxşılaşdıran və düzgün utilizasiyanı təmin edən praktik həllər tətbiq edir və dairəvi iqtisadiyyata daha geniş keçidimizi dəstəkləyirik.

Tullantıların idarə olunması sistemimiz aydın bir çeşidləmə prosesi ətrafında qurulub. Bütün yerlərdə tullantılar ümumi, təkrar istifadə edilə bilən və təhlükəli kateqoriyalara bölünür. Əməkdaşların sözügedən yanaşmanı ardıcıl və davamlı tətbiq etməsi üçün müvafiq təlimlər təşkil olunub. Müntəzəm auditlər fəaliyyətə nəzarət etməyə və təkmilləşdirilməli sahələri müəyyən etməyə kömək edir.

Tərəfimizdən mənbədə tullantıların əmələ gəlməsini azaltmaq üçün tədbirlər görülüb. Buraya qablaşdırmanın istifadəsini azaltmaq və təkrar istifadə oluna və ya təkrar emal edilə bilən materialların istifadəsini təşviq etmək üçün təchizatçılarla işləmək daxildir. Bizim iaşə xidmətlərimizdə açılmamış qida və içkilər atılmaq əvəzinə anbara qaytarılır, bu da tullantıların azaldılmasına və resurs səmərəliliyinin artırılmasına kömək edir. Qablaşdırma materialları həmçinin ölçü və həcm baxımından optimallaşdırılıb, nəticədə daha az ümumi tullantı və daha səmərəli logistika təmin edilib. Qaçılmaz olaraq əmələ gələn tullantılar üçün biz düzgün çeşidləmə və utilizasiya vasitəsilə məsuliyyətli rəftar təmin edirik. İstifadə olunmuş yağ, batareyalar və kimyəvi maddələr kimi təhlükəli materiallar ayrıca toplanır və təhlükəsiz rəftar, utilizasiya və ya təkrar emal üçün lisenziyalı obyektlərə göndərilir. Kağız, plastik və qablaşdırma da daxil olmaqla təkrar emal edilə bilən materiallar müvafiq emal və təkrar istifadə üçün sertifikatlı təkrar emal şirkətlərinə göndərilir *(Şəkil 35)*.

AZAL-da Tullantıların İdarə Olunması Sistemi

Tullantıların Mənbədə Qarşısının Alınması

- Təchizatçılarla əməkdaşlıq Qablaşdırmanı azaltmaq və təkrar emal və ya istifadə edilə bilinən materiallardan istifadəni təşviq etmək üçün təchizatçıları cəlb etmək.
- Qida Təminatı Tullantılarının minimuma endirilməsi Tullantıları azaltmaq və istifadəni optimallaşdırmaq üçün açılmamış qida və içkilərin anbara qaytarılması.
- Qablaşdırmanın optimallaşdırılması Material istifadəsini azaltmaq və logistikanı yaxşılaşdırmaq üçün qablaşdırma ölçüsünü və həcmini azaltmaq.

Tullantıların Çeşidlənməsi və Utilizasiyası

- Ümumi Tullantıların Cari əməliyyat tullantılarının yığılması və bələdiyyə tullantılarının utilizasiyası xidmətlərinə təhvil verilməsi.
- Təkrar emal edilə bilən tullantılar Sertifikatlı təkrar emal tərəfdaşları tərəfindən emal üçün kağız, plastik və qablaşdırma çeşidlənməsi.
- Təhlükəli Tullantılar Təhlükəli materialların etibarlı şəkildə saxlanması və lisenziyalı təmizləyici obyektlərə daşınması.

Məsuliyyətli Tərəfdaşlıq və Uyğunluq

- Təkrar emal üzrə tərəfdaşlar Materialın səmərəli bərpası üçün təsdiq edilmiş şirkətlərlə əməkdaşlıq.
- Təhlükəli Tullantıların Utilizasiyası Təhlükəsiz tullantıların təhlükəsizlik və tənzimləyici standartlara uyğun idarə edilməsi.
- Sənədləşdirmə və Şəffaflıq Auditlərə, hesabatlara və fəaliyyətin monitorinqinə dəstək olmaq üçün uçotun qeydlərin aparılması

Şəkil 35. Tullantıların idarə olunması sistemi

TULLANTILARIN İDARƏ OLUNMASI

Məlumata əsaslanan qərarların qəbulunu dəstəkləmək üçün tullantıların həcminin müntəzəm monitorinqi həyata keçirilir.
Son illərdə əməliyyat miqyasının genişlənməsi, xüsusilə təhlükəli olmayan tullantı kateqoriyalarında artıma səbəb olub. Buna cavab olaraq, biz daxili sistemlərin təkmilləşdirilməsi, işçi heyətin məqsədyönlü təşəbbüslər vasitəsilə prosesə cəlb olunması və tullantıların effektiv və uyğun şəkildə idarə edilməsi istiqamətində tərəfdaşlarla əməkdaşlığı gücləndirmişik.
Son illərdə tətbiq edilən daha təkmil izləmə və çeşidləmə təcrübələri nəticəsində təkrar emal həcmləri dayanıqlı şəkildə artıb. Bununla yanaşı, qeyri-təhlükəli tullantıların ümumi artımı, AZAL-ın fəaliyyət miqyasının genişlənməsini əks etdirir.

Həyata keçirilən bu inkişaflar, mövcud tədbirlərin effektivliyini artırmaq və əməliyyatların genişlənməsi fonunda bərpa və azalma səylərini daha da gücləndirmək baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır *(Cədvəl 13)*.

Təkrar emal edilən təhlükəli tullantılar (ton)

2022	yoxdur
2023	4.32
2024	9.86

Poliqona göndərilən təhlükəsiz tullantılar (m^3)

2022	648
2023	912
2024	2,118

Poliqona göndərilən təhlükəli tullantılar (batareyalar) (m^3)

2022	yoxdur
2023	yoxdur
2024	0.06

Cədvəl 13. Kateqoriyalar üzrə Tullantıların Emalı, 2022–2024





DAYANIQLI GƏLƏCƏYƏ BAXIŞIMIZ

DAYANIQLI GƏLƏCƏYƏ BAXIŞIMIZ

AZAL-ın gələcək inkişaf istiqaməti, dayanıqlı inkişafın həm məqsədyönlü, həm də inteqrasiyalı yanaşma tələb etdiyini aydın şəkildə dərk etmə üzərində formalaşır. Qlobal prioritetlər dəyişməyə davam etdikcə, bizim əsas məqsədimiz biznes fəaliyyətimizi ətraf mühitin qorunması, sosial məsuliyyət və şəffaf idarəetmə prinsipləri ilə uyğunlaşdırmaqdır.

Qarşıdakı illərdə biz ekoloji amilləri planlaşdırma və qərar qəbuletmə proseslərinin hər bir mərhələsinə daxil etməklə, strateji istiqamətimizi qlobal dayanıqlılıq məqsədlərinə uyğunlaşdırmağa davam edəcəyik.

Bu istiqamətə az karbonlu gələcəyə hazırlıq, təmiz texnologiyaların tətbiqi, eləcə də uzunmüddətli innovasiyalar və investisiyalar vasitəsilə milli və beynəlxalq iqlim məqsədlərinin dəstəklənməsi daxildir.

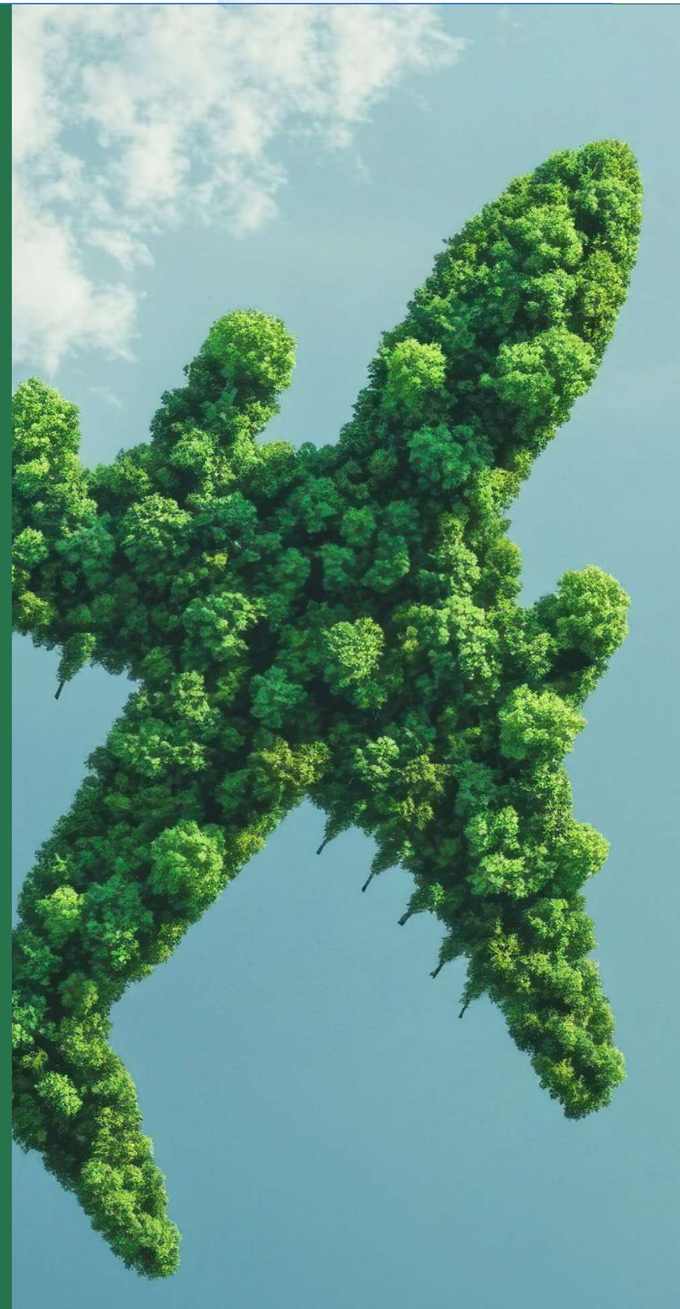
Bu vizyonun bir hissəsi olaraq, növbəti onillikdə mərhələli şəkildə həyata keçirilməsi planlaşdırılan Dayanıqlı Aviasiya Yanacağı (SAF) üzrə texniki-iqtisadi əsaslandırma aparılacaq. Bundan əlavə, biz xüsusilə sağlamlıq və təhlükəsizlik, ətraf mühitin idarə edilməsi və əməliyyat mükəmməlliyi sahələrində rəsmi sertifikatlar portfelimizi genişləndirməyi hədəfləyirik.

Eyni şəkildə, sosial məsuliyyətin uzunmüddətli dayanıqlılığımızın ayrılmaz bir hissəsi olduğunu qəbul edirik. Biz yerli icmalara dəstək rolunu genişləndirməklə yanaşı, təhlükəsiz, əhatəli və gələcəyə hazır işçi qüvvəsini inkişaf etdirməyi hədəfləyirik. Buraya iş şəraitinin yaxşılaşdırılması, işçilərin əmək haqqlarının artırılması və iş yerində təhlükəsizlik standartlarının davamlı olaraq gücləndirilməsinin təmin edilməsi daxildir. AZAL həmçinin, qadınların aviasiya sektorunun rəhbərliyində təmsil olunmasını artırmaq məqsədilə IATA-nın “25by2025” təşəbbüsünü dəstəkləmək kimi gender bərabərliyinin inkişafına xüsusi diqqət yetirməklə, təşkilatın bütün səviyyələrində inklüziv mədəniyyətin daha da təşviq edilməsinə sadiqdir.

İnsanlara yönəlmiş bu yanaşma daha geniş sayda sərnişin və maraqlı tərəflərlə əlaqələrin qurulması prosesini də idarə edəcək. Əməliyyatların daha da inkişaf etməsi, habelə veb-saytımızın və mobil tətbiqin təkmilləşdirilməsi daha az qüsurlu, əlçatan və istifadəçi yönümlü səyahət imkanları üçün zəmin yaradacaq. Bu yeniliklər təkcə məmnunluq və sədaqəti deyil, həm də AZAL-ın xidmətlər üzrə innovasiyalarda liderlik etmək üçün daha geniş hədəflərini dəstəkləyəcək. Xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi marşrut şəbəkəmizi genişləndirmək, regional əlaqəni gücləndirmək və səyahət edənlər üçün əlçatanlığı yaxşılaşdırmaq planları ilə paralel gedir.

Bu istiqamətdə əhatəli fəaliyyətimizi dəstəkləmək və davam etdirmək məqsədilə, biz hesabatlılığı gücləndirən, məlumat sistemlərini təkmilləşdirən və idarəetmə təcrübələrimizi beynəlxalq hesabat standartlarına uyğunlaşdıran sistemli ESG çərçivəsi tətbiq edirik.
Şəffaflığı və ölçülə bilən meyarlar əsasında fəaliyyətin idarə olunmasını yanaşmamıza inteqrasiya etməklə, məqsədlərimizin həm etibarlı, həm də praktik olaraq həyata keçirilə bilən olmasını təmin edirik.

Aydın strateji istiqaməti və ölçülə bilən dayanıqlı inkişafa olan dərin öhdəliyi ilə AZAL, inkişafın innovasiya, ədalətlilik və iqlim dəyişmələrinə uzunmüddətli davamlılıq prinsipləri üzərində qurulacağı məsuliyyətli aviasiyanın növbəti mərhələsinə rəhbərlik etməyə hazırlaşır.





ESG GÖSTƏRİCİLƏRİ VƏ QOŞMALAR

EMİSSİYALARIN HESABLANMASI METODOLOGİYASI



Emissiyaların hesablanmasının ümumi metodologiyası aşağıda göstərilən yanaşmaya əsaslanır.

FƏALİYYAT MƏLUMATLARI × **EMİSSİYA FAKTORU** = **EMİSSİYA**

Əməliyyatlarımızdan yaranan İXQ emissiyalarının hesablanması metodologiyamız Iqlim dəyişmələri üzrə Hökumətlərarası Panel (IPCC) və IATA tərəfindən təqdim olunan xüsusi təlimatlarla yanaşı, İXQ Protokolunun qlobal səviyyədə tanınmış standartlarına uyğundur. Bu yanaşma metodologiyamızla həm dəqiqliyi, həm də beynəlxalq müqayisəliliyi təmin edir. Bu hesabatda bildirilmiş bütün emissiyalar həm birbaşa Əhatə Dairəsi 1, həm də dolayı Əhatə Dairəsi 2 emissiyalarını əhatə edən metrik ton karbon dioksid ekvivalentində (tCO2e) ifadə edilir. Hesablama çərçivəmizin əsas prinsipi ümumi emissiyaların fəaliyyət məlumatlarını müvafiq emissiya əmsalı ilə çarparaq əldə edilməsi prinsipidir.

Əhatə Dairəsi 1 emissiyalarına uçuş əməliyyatları (təyyarə yanacağı), həmçinin benzin və dizel yanacağı ilə işləyən şirkətin nəqliyyat vasitələrinin istifadəsi daxildir. Hesablamalarda istifadə edilən emissiya amilləri beynəlxalq səviyyədə tanınmış standartlara və ən yaxşı təcrübələrə uyğun olaraq IPCC və İXQ Protokolundan əldə edilib.

Əhatə dairəsi 1 — **Uçuş əməliyyatlarından emissiyalar**

$$\text{EMISSIONS, } TCO_2E = \frac{\text{(Jet Fuel at the Beginning – Jet Fuel Refueled – Jet Fuel Remaining)} \times \text{Emission Factor}}{1000}$$

Şirkətin nəqliyyat vasitələri

$$\text{EMISSIONS, } TCO_2E = \text{Fuel Volume liters} \times \frac{\text{Emission Factor}}{1000} \; \frac{\text{ton } CO_2e}{\text{kWh}}$$

Şəkil 36. Əhatə Dairəsi 1 emissiyalarının hesablanması metodologiyası

Əhatə dairəsi 2 — **Elektrik istehlakı**

$$\text{EMISSIONS, } TCO_2E = \text{Elektrik istehlakı (kWh)} \times \text{Grid Emission Factor} \; \frac{\text{ton } CO_2e}{\text{kWh}}$$

Şəkil 37. Əhatə Dairəsi 2 emissiyalarının hesablanması metodologiyası

Emissiya faktoru	Dəyər	Vahid
Təyyarə yanacağı	3.16	Bir litrə CO_2e kq
Dizel	2.7	Bir litrə CO_2e kq
Benzin	2.3	Bir litrə CO_2e kq

Cədvəl 14. İXQ emissiyalarının hesablanması üçün istifadə olunan emissiya amilləri

Alınmış elektrik enerjisinin istehlakından dolayı istixana qazı emissiyalarını nəzərə alan Əhatə Dairəsi 2 emissiyaları İXQ Protokoluna uyğun olaraq məkana əsaslanan metoddan istifadə etməklə hesablanıb. Bu üsul istehlakın baş verdiyi regionda elektrik şəbəkəsinin orta emissiya intensivliyini əks etdirir və yerli enerji istehsalı mənbələrinə əsaslanaraq ətraf mühitə təsir haqqında aydın təsəvvür yaradır.
Biz dayanıqlı olaraq emissiyaların hesablanması metodologiyamızı inkişaf etdirmək və təkmilləşdirmək, onu beynəlxalq səviyyədə tanınmış standartlara əsaslandırmaq və onları Aviaşirkətin əməliyyat kontekstinə inteqrasiya etmək üzərində işləyirik. Bu Dayanıqlı səylərə dəqiq təşkilati və əməliyyat sərhədlərinin yaradılması, ən etibarlı və təmsilçi emissiya amillərinin seçilməsi və Əhatə 3 emissiyalarının hesablanması metodologiyasının təkmilləşdirilməsi daxildir.

GRI İNDEKSİ

	Açıqlama	Status	İstinad/Şərh
	Ümumi açıqlamalar		
GRI 2: Ümumi Açıqlamalar 2022	2-1 Təşkilati təfərrüatlar	Açıqlanıb	Şirkət haqqında
	2-2 Təşkilatın dayanıqlılıq hesabatlarına daxil olan müəssisələr	Açıqlanıb	Əhatə dairəsi və hüdudları
	2-3 Hesabat dövrü, tezliyi və əlaqə nöqtəsi	Açıqlanıb	Əhatə dairəsi və hüdudları
	2-4 Məlumatın yenidən təqdim edilməsi	Açıqlanıb	Məlumatların təkrar ifadəsi yoxdur
	2-5 Kənar təminat	Açıqlanıb	Hesabat dövrü ərzində xarici təminat yoxlaması aparılmayıb
	2-6 Fəaliyyətlər, dəyər zənciri və digər işgüzar əlaqələr	Açıqlanıb	Maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqə Təchizat Zənciri Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	2-7 Əməkdaşlar	Açıqlanıb	Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir Göstəricilər Cədvəlləri
	2-8 Əməkdaş olmayan digər işçilər üzrə məlumatlar	Qismən açıqlanıb	Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	2-9 İdarəetmə strukturu və tərkibi	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	2-10 Ali idarəetmə orqanının üzvlərinin namizədliyinin irəli sürülməsi və seçilməsi	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	2-11 Ali idarəetmə orqanının sədri	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	2-12 Təsirlərin idarə edilməsnə nəzarətdə ali idarəetmə orqanının rolu	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	2-13 Təsirlərin idarə edilməsi üçün məsuliyyətin verilməsi	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	2-14 Dayanıqlı inkişaf hesabatında ali idarəetmə orqanının rolu	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	2-15 Maraqlar toqquşması	Açıqlanıb	Etik iş təcrübələri
	2-16 Ciddi məsələlər haqqında ali idarəetmə orqanının məlumatlandırılması	Açıqlanıb	Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	2-17 Ali idarəetmə orqanının kollektiv bilikləri	Açıqlanmayıb	

	2-18 Ali idarəetmə orqanının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi	Açıqlanmayıb	
	2-19 Mükafatlandırma siyasəti	Açıqlanıb	Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	2-20 Mükafatlandırma prosesinin müəyyən edilməsi	Açıqlanmayıb	
	2-21 İllik ümumi mükafatlandırma əmsalı	Qismən açıqlanıb	Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	2-22 Dayanıqlı inkişaf strategiyası haqqında bəyanat	Açıqlanıb	Şirkət prezidentinin müraciəti
	2-23 Siyasət üzrə öhdəliklər	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	2-24 Siyasət üzrə öhdəliklərin tətbiqi	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz BMT-nin DİM-ləri ilə uyğunlaşma
	2-25 Mənfi təsirlərin aradan qaldırılması prosesləri	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	2-26 Məsləhət alma və problemləri bildirmə mexanizmləri	Açıqlanıb	Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	2-27 Qanunlara və normativ aktlara uyğunluq	Açıqlanıb	Hesabat dövründə qanun və qaydalara əməl olunmaması hallarına rast gəlinməyib.
	2-28 Assosiasiyalarda üzvlük	Açıqlanıb	Şirkət haqqında Hesabat boyu birliklərə üzvlük hallarına istinad edilir.
	2-29 Maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqə yanaşması	Açıqlanıb	Maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqə
	2-30 Kollektiv əmək müqavilələri	Açıqlanmayıb	
	Əsas mövzular		
GRI 3: Əsas mövzular 2021	3-1 Əsas mövzuların müəyyən edilməsi prosesi	Açıqlanıb	Əsas mövzuların müəyyən edilməsi
	3-2 Əsas mövzularının siyahısı	Açıqlanıb	Əsas mövzuların müəyyən edilməsi
	3-3. Əsas mövzuların idarə edilməsi	Açıqlanıb	Əsas mövzuların müəyyən edilməsi

	İqtisadi göstəricilər		
GRI 201: İqtisadi Göstəricilər 2016	201-1 Əldə edilən və paylanılan birbaşa iqtisadi dəyər	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz
	201-2 İqlim dəyişikliyi ilə əlaqəli maliyyə təsirləri və digər risklər və imkanlar	Açıqlanıb	Risklərin İdarə Edilməsi və Hesabatlılıq
	201-3 Müəyyən edilmiş pensiya planı öhdəlikləri və digər pensiya planları	Açıqlanıb	Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsi ilə tənzimlənir
	201-4 Hökumətdən alınan maliyyə yardımı	Açıqlanmayıb	
	Bazar mövqeyi		
GRI 202: Bazarda iştirak səviyyəsi 2016	202-1 Yerli minimal əmək haqqı ilə genderlər üzrə standart əmək haqqının nisbəti	Açıqlanıb	Fəaliyyət göstəriciləri
	202-2 İşə götürülən yerli rəhbər əməkdaşların nisbəti	Açıqlanıb	Fəaliyyət göstəriciləri
	Dolayı iqtisadi təsirlər		
GRI 203: Dolayı İqtisadi Təsirlər 2016	203-1 Dəstəklənən infrastruktur investisiyaları və xidmətləri	Qismən açıqlanıb	Prioritetləri Tərəqqiyə çevirmək İcmanın İştirakı və KSM Təşəbbüsləri
	203-2 Əhəmiyyətli dolayı iqtisadi təsirlər	Şamil olunmur	

	Satınalma təcrübələri		
GRI 204: Satınalma Təcrübələri 2016	204-1 Yerli təchizatçılar üzrə xərclərin nisbəti	Açıqlanmayıb	
	Korrupsiyaya qarşı mübarizə		
GRI 205: Korrupsiyaya qarşı mübarizə 2016	205-1 Korrupsiya ilə əlaqəli risklərə görə qiymətləndirilən əməliyyatlar	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz Fəaliyyət göstəriciləri
	205-2 Korrupsiyaya qarşı mübarizə siyasəti və prosedurları haqqında məlumatlandırma və təlim	Açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz Fəaliyyət göstəriciləri
	205-3 Təsdiqlənmiş korrupsiya halları və görülən tədbirlər	Açıqlanıb	Fəaliyyət göstəriciləri Hesabat dövründə heç bir insident baş verməyib
	Rəqabətə zidd davranış		
GRI 206: Rəqabətə zidd davranış 2016	206-1 Rəqabətə zidd davranış, antiinhisar və inhisarçılıq iddiaları ilə bağlı görülən hüquqi tədbirlər	Açıqlanıb	Etik Biznes Təcrübələri Fəaliyyət göstəriciləri
	Vergi		
GRI 207: Vergi 2019	207-1 Vergiyə yanaşma	Qismən açıqlanıb	İdarəetmə Prinsiplərimiz İqtisadi Təsirimiz və Maliyyə Fəaliyyətimiz

	207-2 Vergi idarəçiliyi, nəzarəti və risklərin idarə edilməsi	Qismən açıqlanıb	İqtisadi Təsirimiz və Maliyyə Fəaliyyətimiz
	207-3 Maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqə və vergi ilə bağlı problemlərin həlli	Qismən açıqlanıb	İqtisadi Təsirimiz və Maliyyə Fəaliyyətimiz
	207-4 Hər ölkə üzrə hesabat	Şamil olunmur	
	Materiallar		
GRI 301: Materiallar 2016	301-1 Çəkisi və ya həcmi üzrə istifadə olunan materiallar	Açıqlanıb	Ətraf mühitə dair öhdəliyimiz
	301-2 İstifadə olunan təkrar emal edilən resurslar	Açıqlanıb	Tullantıların idarə olunması
	301-3 Bərpa olunmuş məhsullar və onların qablaşdırma materialları	Qismən açıqlanıb	Tullantıların idarə olunması
	Enerji istehlakı		
GRI 302: Enerji istehlakı 2016	302-1 Təşkilat daxilində enerji istehlakı	Açıqlanıb	Enerjinin Effektiv İdarə edilməsi
	302-2 Təşkilat xaricində enerji istehlakı	Açıqlanmayıb	
	302-3 Enerji intensivliyi	Açıqlanıb	Enerjinin Effektiv İdarə edilməsi
	302-4 Enerji istehlakının azaldılması	Açıqlanıb	Enerjinin Effektiv İdarə edilməsi
	302-5 Məhsul və xidmətlərin enerji tələbatının azaldılması	Açıqlanıb	Enerjinin Effektiv İdarə edilməsi
	Su və çirkab sular		
GRI 303: Su və çirkab sular 2018	303-1 Sudan ortaq qaynaq kimi birgə istifadə	Açıqlanıb	Məsuliyyətli su istehlakı
	303-2 Suyun axıdılması ilə əlaqəli təsirlərin idarə edilməsi	Açıqlanmayıb	
	303-3 Su götürmə	Açıqlanıb	Məsuliyyətli su istehlakı
	303-4 Suyun axıdılması	Açıqlanmayıb	
	303-5 Su istehlakı	Açıqlanıb	Məsuliyyətli su istehlakı
	Biomüxtəliflik		
GRI 304: Biomüxtəliflik 2016	304-1 Mühafizə olunan ərazilərdə və ya onların yaxınlığında və kənarda yüksək bioloji müxtəlifliyə malik olan ərazilərdə şəxsi, icarəyə götürülmüş və ya idarə olunan işçi obyektlər	Açıqlanmayıb	
	304-2 Fəaliyyətlərin, məhsulların və xidmətlərin biomüxtəlifliyə əhəmiyyətli təsirləri	Açıqlanmayıb	
	304-3 Qorunan və ya bərpa edilmiş məskunlaşma sahələri	Açıqlanmayıb	

	304-4 IUCN Qırmızı Kitabına daxil edilmiş və əməliyyatların təsirinə məruz qalan ərazilərdə məskunlaşma sahələri olan milli qoruna siyahısına daxil edilmiş növlər	Açıqlanmayıb	
	Emissiyalar		
GRI 305: Emissiyalar 2016	305-1 Birbaşa (Əhatə Dairəsi 1) İXQ emissiyaları	Açıqlanıb	İXQ Emissiyaları üzrə göstəricilər Fəaliyyət göstəriciləri
	305-2 Enerji üzrə dolayı (Əhatə Dairəsi 2) İXQ emissiyalar	Açıqlanıb	İXQ Emissiyaları üzrə göstəricilər Fəaliyyət göstəriciləri
	305-3 Digər dolayı (Əhatə Dairəsi 3) İXQ emissiyaları	Açıqlanmayıb	
	305-4 İXQ emissiyalarının intensivliyi	Açıqlanıb	İXQ Emissiyaları üzrə göstəricilər Fəaliyyət göstəriciləri
	305-5 İXQ emissiyalarının azaldılması	Açıqlanıb	İXQ Emissiyaları üzrə göstəricilər Fəaliyyət göstəriciləri
	305-6 Ozon qatını məhv edən maddələrin emissiyaları (ODS)	Açıqlanmayıb	
	305-7 Azot oksidləri (NOx), kükürd oksidləri (SOx) və digər əhəmiyyətli atmosfer emissiyaları	Açıqlanmayıb	
	Tullantılar		
GRI 306: Tullantılar 2020	306-1 Tullantıların yaranması və tullantılarla bağlı əhəmiyyətli təsirlər	Qismən açıqlanıb	Tullantıların idarə olunması
	306-2 Tullantılarla bağlı əhəmiyyətli təsirlərin idarə edilməsi	Qismən açıqlanıb	Tullantıların idarə olunması
	306-3 Yaranan tullantılar	Açıqlanıb	Tullantıların idarə olunması Fəaliyyət göstəriciləri
	306-4 Utilizasiyadan kənarlaşdırılan tullantılar	Qismən açıqlanıb	Tullantıların idarə olunması
	306-5 Utilizasiyaya yönəldilmiş tullantılar	Açıqlanıb	Tullantıların idarə olunması Fəaliyyət göstəriciləri
	Təchizatçının ekoloji qiymətləndirilməsi		
GRI 308: Təchizatçının Ekoloji Qiymət-ləndirilməsi 2016	308-1 Ətraf mühitə təsir meyarlarından istifadə etməklə seçilən yeni təchizatçılar	Açıqlanmayıb	
	308-2 Təchizat zəncirində ətraf mühitə mənfi təsirlər və görülən tədbirlər	Açıqlanmayıb	

	Məşğulluq		
GRI 401: Məşğulluq 2016	401-1 Yeni işə götürülən işçilər və kadr dəyişikliyi	Açıqlanıb	İşçi qüvvəsinin rifahı və inklüziv mədəniyyət
	401-2 Tam ştatlı əməkdaşlara təqdim edilən, lakin müvəqqəti və ya yarımştat əməkdaşlara şamil edilməyən sosial təminatlar	Açıqlanıb	İşçi qüvvəsinin rifahı və inklüziv mədəniyyət
	401-3 Analıq/atalıq məzuniyyəti	Açıqlanıb	Fəaliyyət göstəriciləri
	İşçi/rəhbərlik münasibətləri		
GRI 402: İşçi/ rəhbərlik Münasibətləri 2016	402-1 Fəaliyyətdəki dəyişikliklər barədə minimum bildiriş müddəti	Açıqlanıb	Fəaliyyət göstəriciləri
	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi		
GRI 403: Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi 2018	403-1 Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi idarəetmə sistemi	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-2 Təhlükənin müəyyənləşdirilməsi, risklərin qiymətləndirilməsi və insidentin araşdırılması	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-3 Əməyin mühafizəsi xidmətləri	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-4 Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi ilə bağlı işçilərin iştirakı, məsləhət və məlumatlandırma	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-5 İşçilərin sağlamlıq və əməyin mühafizəsi üzrə təlimatlandırılması	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-6 İşçilərin sağlamlığının təşviqi	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-7 İşgüzar əlaqələrlə birbaşa əlaqəli peşə sağlamlığına və təhlükəsizliyinə təsirlərin qarşısının alınması və azaldılması	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-8 Peşə sağlamlığı və əməyin mühafizəsi idarəetmə sistemi ilə əhatə olunan işçilər	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-9 İstehsalat xəsarətləri	Açıqlanıb	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi
	403-10 İstehsalat xəstəlikləri	Açıqlanmayıb	

	Təlim və təhsil		
GRI 404: Təlim və Təhsil 2016	404-1 İl ərzində bir işçiyə keçirilən orta təlim saatı	Qismən açıqlanıb	İşçilərin təlim və inkişaf təşəbbüsləri Fəaliyyət göstəriciləri
	404-2 İşçilərin bacarıqlarının artırılması və keçidə yardım proqramları	Açıqlanıb	İşçilərin təlim və inkişaf təşəbbüsləri
	404-3 Mütəmadi olaraq işin səmərəliliyi və karyera yüksəlişi ilə bağlı qiymət alan alan işçilərin faizi	Açıqlanmayıb	
	Müxtəliflik və bərabər imkanlar		
GRI 405: Müxtəliflik və Bərabər İmkanlar 2016	405-1 İdarəetmə orqanlarının və işçilərin müxtəlifliyi	Açıqlanıb	Fəaliyyət göstəriciləri
	405-2 Qadınlarla kişilər arasında asas əmək haqqı nisbəti	Açıqlanıb	Fəaliyyət göstəriciləri
	Qeyri-diskriminasiya		
GRI 406: Qeyri-ayrı-seçkilik 2016	406-1 Ayrı-seçkilik halları və görülən düzəldici tədbirlər	Açıqlanıb	Hesabat dövründə ayrı-seçkilik halları qeydə alınmayıb

	Birləşmə və kollektiv müqavilə bağlama azadlığı		
GRI 407: Birləşmə və kollektiv müqavilə bağlama azadlığı 2016	407-1 Birləşmə və kollektiv müqavilə bağlama azadlığını poza biləcək fəaliyyətlər və təchizatçılar	Açıqlanıb	Hesabat ili ərzində belə əməliyyatlar müəyyən edilməyib
	Uşaq əməyindən istifadə		
GRI 408: Uşaq əməyindən istifadə 2016	408-1 Uşaq əməyindən istifadə riski yüksək olan fəaliyyətlər və təchizatçılar	Açıqlanıb	AZAL uşaq əməyinə qəti şəkildə qarşıdır və onun qarşısının alınması üçün həm qanunvericiliyin, həm də daxili qaydaların tələblərinə əməl edir.
	Məcburi və ya icbari əmək		
GRI 409: Məcburi və ya İcbari Əmək 2016	409-1 Məcburi və ya icbari əməkdən istifadə riski yüksək olan fəaliyyətlər və təchizatçılar	Açıqlanıb	Hesabat ili ərzində belə əməliyyatlar müəyyən edilməyib
	Təhlükəsizlik təcrübələri		
GRI 410: Təhlükəsizlik təcrübələri 2016	410-1 İnsan haqqları siyasəti və ya prosedurları üzrə təlim keçmiş təhlükəsizlik işçiləri	Açıqlanıb	Vəzifəsindən asılı olmayaraq bütün əməkdaşlar insan hüquqları mövzusunda təlim keçiblər
	Yerli xalqların hüquqları		
GRI 411: Yerli Xalqların Hüquqları 2016	411-1 Yerli xalqların hüquqlarının pozulması halları	Açıqlanıb	Hesabat dövründə belə hadisələr baş verməyib

	Yerli icmalar		
GRI 413: Yerli İcmalar 2016	413-1 Yerli icmanın cəlb olunması, təsirin qiymətləndirilməsi və inkişaf proqramları	Açıqlanıb	Maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqə İcmanın İştirakı və KSM Təşəbbüsləri
	413-2 Yerli icmalara əhəmiyyətli faktiki və potensial mənfi təsir göstərən fəaliyyətlər	Açıqlanmayıb	
	Təchizatçının sosial qiymətləndirilməsi		
GRI 414: Təchizatçıların Sosial Qiymət-ləndirilməsi 2016	414-1 Sosial meyarlardan istifadə edərək seçilmiş yeni təchizatçılar	Açıqlanmayıb	
	414-2 Təchizat zəncirindəki mənfi sosial təsirlər və görülən tədbirlər	Açıqlanmayıb	
	Dövlət siyasəti		
GRI 415: Dövlət Siyasəti 2016	415-1 Siyasi ianələr	Açıqlanmayıb	
	Müştəri sağlamlığı və təhlükəsizliyi		
GRI 416: Müştəri Sağlamlığı və təhlükəsizliyi 2016	416-1 Məhsul və xidmət kateqoriyalarının sağlamlığa və təhlükəsizliyə təsirlərinin qiymətləndirilməsi	Açıqlanmayıb	
	416-2 Məhsul və xidmətlərin sağlamlıq və təhlükəsizliyə təsirləri ilə bağlı uyğunsuzluq halları	Açıqlanmayıb	
	Marketinq və etiketləmə		
GRI 417: Marketinq və etiketləmə 2016	417-1 Məhsul və xidmət haqqında məlumatlar və onların etiketlənməsi üzrə tələblər	Şamil olunmur	
	417-2 Məhsul və xidmət məlumatları və onların etiketlənməsi ilə bağlı uyğunsuzluq halları	Şamil olunmur	
	417-3 Marketinq kommunikasiyaları ilə bağlı uyğunsuzluq halları	Şamil olunmur	
	Müştəri məlumatlarının məxfiliyi		
GRI 418: Müştəri məlumatlarının məxfiliyi 2016	418-1 Müştəri məlumatlarının məxfiliyinin pozulması və müştəri məlumatlarının itirilməsi ilə bağlı əsaslı şikayətlər	Açıqlanıb	Hesabat dövründə heç bir hal baş verməyib

SASB İNDEKSİ

Mövzu	Kod	SASB göstəricisi	Kateqoriya	Ölçü vahidi	Açıqlama yeri və ya cavabı
İstixana qazı emissiyaları	TR-AL-110a.1	Ümumi qlobal Əhatə Dairəsi 1 emissiyaları	Kəmiyyət	Metrik ton CO2e	Ətraf mühitə dair öhdəliyimiz
	TR-AL-110a.2	Əhatə Dairəsi 1 emissiyalarının, emissiyaların azaldılması hədəflərinin idarə edilməsi üçün uzunmüddətli və qısamüddətli strategiyanın və ya planın müzakirəsi, və həmin hədəflərə qarşı fəaliyyətin təhlili	Keyfiyyət	Şamil olunmur	Ətraf mühitə dair öhdəliyimiz
	TR-AL-110a.3	Kollektiv əmək müqavilələri üzrə işə götürülən fəal işçi qüvvəsinin faizi (1) İş dayanmalarının sayı və (2) ümumi boş günlər	Kəmiyyət	Qiqacoul (QC), Faiz (%)	Ətraf mühitə dair öhdəliyimiz Fəaliyyət göstəricilərimiz
Əmək Təcrübələri	TR-AL-310a.1	Kollektiv əmək müqavilələri üzrə işə götürülən fəal işçi qüvvəsinin faizi	Kəmiyyət	Qiqacoul (QC), Faiz (%)	Şamil olunmur
	TR-AL-310a.2	(1) İş dayanmalarının sayı və (2) ümumi boş günlər	Kəmiyyət	Sayı, boş günlər	Şamil olunmur
Rəqabət Davranışı	TR-AL-520a.1	Rəqabətə zidd davranış qaydaları ilə bağlı məhkəmə icraatı nəticəsində dəymiş pul itkilərinin ümumi məbləği	Kəmiyyət	Faiz (%)	Şamil olunmur
Qəza və Təhlükəsizlik İdarəetməsi	TR-AL-540a.1	Təhlükəsizlik İdarəetmə Sisteminin tətbiqi və nəticələrinin təsviri	Keyfiyyət	Şamil olunmur	Sosial Məsuliyyət - təməlimizdir
	TR-AL-540a.2	Aviasiya qəzalarının sayı	Kəmiyyət	Rəqəm	Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi Fəaliyyət göstəriciləri
	TR-AL-540a.3	Aviasiya təhlükəsizliyi qaydalarının hökumət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərin sayı	Kəmiyyət	Rəqəm	Şamil olunmur
Fəaliyyət Göstəriciləri	TR-AL-000.A	Təklif olunun oturacaq sayı km-lə (ASK)	Kəmiyyət	ASK	-
	TR-AL-000.B	Sərnişin Doluluq Əmsalı	Kəmiyyət	Qiymət-ləndirmə	Əməliyyat kompasımız

Fəaliyyət Göstəriciləri	TR-AL-000.C	Ödənişli oturacaq sayı km-lə	Kəmiyyət	RPK	Əməliyyat kompasımız Fəaliyyət göstəriciləri
	TR-AL-000.D	Ödənişli yükün həcmi km-lə (RTK)	Kəmiyyət	RTK	-
	TR-AL-000.E	Qalxış sayı	Kəmiyyət	Rəqəm	Əməliyyat kompasımız
	TR-AL-000.F	Donanmanın orta yaşı	Kəmiyyət	İllər	Əməliyyat kompasımız

FƏALİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİ

SOSİAL

ƏMT[2]	2022	2023	2024
İş saatlarının ümumi sayı	N/A	1,760,707	2,308,240
Ölənlərin sayı	N/A	0	3
100,000 işçiyə düşən ölüm nisbəti	N/A	0	0,7
Qeydə alınan xəsarətlərin sayı	N/A	2	4
Xəsarət alma tezliyi (200,000 saat ərzində)	N/A	N/A	N/A
Əmək qabiliyyətinin itirilməsinə səbəb olan xəsarət sayı (LTI)	N/A	2	4
LTI əmsalı (LTIFR) (200,000 saat ərzində)	N/A	1.3	1.7
Yaralanma/qəza səbəbindən itirilmiş günlərin sayı	N/A	10	38
LTI-nin şiddət dərəcəsi (200,000 ərzində)	N/A	N/A	N/A
İstehsalat xəstəliyi nəticəsində ölənlərin sayı	N/A	N/A	N/A
İstehsalat xəstəliyi hallarının sayı	N/A	N/A	N/A
Aviasiya qəzalarının sayı	N/A	N/A	1
Hökumət tərəfindən aviasiya təhlükəsizliyi qaydalarının pozulmasına dair tətbiq olunan tədbirlərin sayı	N/A	N/A	N/A

[2] ƏMT məlumatları bütövlükdə AZAL QSC-yə aiddir.

ƏMT Təlimi	2022	2023	2024
ƏMT üzrə təlim keçmiş işçilərin sayı	N/A	4	10
Keçirilən ƏMT təlimlərinin ümumi sayı	N/A	59	112
ƏMT üzrə təlim almış işçilərin faizi	N/A	5.00%	8.00%
ƏMT təlim saatları	N/A	16	40

ƏMT sahəsinə investisiya	2022	2023	2024
Əmək şəraitinin yaxşılaşdırılmasına ümumi investisiyalar, manatla	N/A	50,000	70,000
Fərdi mühafizə vasitələrinə ümumi investisiyalar, manatla	N/A	15,930	30,240

Gendərə görə işçi heyətin bölgüsü	2022		2023		2024	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
Gender və kateqoriya üzrə işçilərin ümumi sayı[3]	495	431	677	501	851	554
İcraçı	146	16	177	20	192	18
mütəxəssis	255	120	340	132	448	163
Digər	94	295	160	349	211	373
Məşğulluq növü üzrə işçilərin ümumi sayı	495	431	677	501	851	554
Daimi işçilərin ümumi sayı	451	376	448	346	405	307
Müvəqqəti işçilərin ümumi sayı	44	55	229	155	446	247
Əmək müqaviləsi üzrə işçilərin ümumi sayı	495	431	677	501	851	554
Tam ştat işçilərin ümumi sayı	484	431	666	501	840	554
Yarım ştat işçilərin ümumi sayı	11	0	11	0	11	0

[3] Hesablanmış cəmi daxili hərəkətliliyi istisna edir, bu da bildirilən cəmi ilə fərqə səbəb olur.

İşçilərin yaş bölgüsü	2022			2023			2024		
	<30	30-50	50<	<30	30-50	50<	<30	30-50	50<
Yaşa və kateqoriyalara görə işçilərin ümumi sayı	126	668	132	376	688	114	503	786	116
İcraçı	7	113	42	9	146	42	11	157	42
mütəxəssis	37	291	47	126	303	43	210	358	43
Digər	82	264	43	241	239	29	282	271	31

Minimal xəbərdarlıq müddəti	2022	2023	2024
İşçilərə və onların nümayəndələrinə onların vəziyyətinə əhəmiyyətli təsir göstərə biləcək əsas əməliyyat dəyişiklikləri tətbiq edilməzdən əvvəl adətən verilən minimum xəbərdarlıq müddəti (həftələrlə)	4	4	4

Analıq/atalıq məzuniyyəti	2022		2023		2024	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
Gendera görə analıq/atalıq məzuniyyəti hüququ olan işçilərin ümumi sayı	0	431	0	501	0	554
Gendera görə analıq/atalıq məzuniyyətinə çıxan işçilərin ümumi sayı	0	7	0	26	0	25
Hesabat dövründə analıq/atalıq məzuniyyəti başa çatdıqdan sonra işə qayıdan işçilərin ümumi sayı	0	13	0	16	0	27
Gendera görə analıq/atalıq məzuniyyətindən sonra işə qayıtmalı olan işçilərin ümumi sayı	0	13	0	16	0	27
Gendera görə analıq/atalıq məzuniyyəti başa çatdıqdan sonra işə qayıdan və işə qayıtdıqdan 12 ay sonra hələ də işləyən əməkdaşların ümumi sayı	0	13	0	15	0	25
Gendera görə analıq/atalıq məzuniyyəti almış işçilərin işə qayıtma nisbəti	N/A	100	N/A	100	N/A	100
Gendera görə analıq/atalıq məzuniyyəti almış işçilərin saxlanma nisbəti	N/A	100	N/A	93.75	N/A	92.60

Yeni işə qəbul edilən əməkdaşlar və kadr dəyişikliyi, genderə görə bölgü	2022		2023		2024	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
İşə qəbul edilən yeni işçilərin ümumi sayı	54	68	226	129	218	88
Kadr dəyişikliyinin ümumi sayı	89	34	69	63	71	53
Kadr dəyişikliyinin əmsalı	18.0%	7.9%	10.2%	12.6%	8.3%	9.6%

Yaşa görə yeni işçi qəbulu və kadr dəyişikliyi	2022			2023			2024		
	<30	30-50	50<	<30	30-50	50<	<30	30-50	50<
İşə qəbul edilən yeni işçilərin ümumi sayı	68	50	4	222	119	14	208	90	8
Kadr dəyişikliyinin ümumi sayı	63	29	31	35	73	24	63	51	10
Kadr dəyişikliyinin əmsalı, %	50.0	4.3	23.5	9.3	10.6	21.1	12.5	6.5	8.6

Yerli icmadan işə götürülən yüksək səviyyəli menecer	2022	2023	2024
Yerli icmadan cəlb olunmuş yüksək vəzifəli rəhbər heyətin faizi	100%	67%	0%
Rəhbərlik vəzifəsinə götürülən işçilərin sayı	1	9	1

İstedadların inkişafı[4]	2022	2023	2024
Təlim saatlarının ümumi sayı	10,301	14,126	62,444
İşçilərə verilən təlim saatlarının orta sayı	N/A	N/A	N/A

İşçilərin müxtəlifliyi	2022	2023	2024
Əlilliyi olan işçilərin sayı	5	5	5

Əmək haqqı nisbəti, genderlərə görə	2022		2023		2024	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
Genderlər üzrə yerli minimum əmək haqqı ilə müqayisədə standart giriş səviyyəsində əmək haqqı nisbəti	1.03	1.03	1.0	1.16	1.62	1.62
Qadınların əsas əmək haqqının kişilərin ə/h-na nisbəti	1.00		1.16		1.00	

İllik ümumi kompensasiya nisbəti	2022	2023	2024
Təşkilatın ən yüksək maaş alan şəxsi üçün illik ümumi kompensasiyanın bütün işçilər üçün orta illik ümumi kompensasiyaya nisbəti (ən yüksək maaş alan şəxs istisna olmaqla)	N/A	N/A	8.6
Təşkilatın ən yüksək maaş alan fərdləri üçün illik ümumi kompensasiyanın faiz artımının bütün işçilər üçün (ən çox maaş alan şəxs istisna olmaqla) illik ümumi kompensasiyadakı median faiz artımına nisbəti	N/A	N/A	0.46

[4] Məlumat izlənilmir.

Satınalma göstəriciləri	2022	2023	2024
Təchizatçıların ümumi sayı	0	344	72
Yerli təchizatçıların ümumi sayı	-	-	1
Xarici təchizatçıların ümumi sayı	-	-	71
Təchizatçıların yerlərə görə nisbəti, cəmi %:			
Yerli təchizatçılar	N/A	N/A	1%
Xarici təchizatçılar	N/A	N/A	99%

ƏMƏLİYYƏT

Əməliyyat göstəriciləri	2022	2023	2024
Bütün uçuşların sayı	18,196	26,266	34,034
i. Daxili Uçuşlar	5,350	5,736	7,144
ii. Beynəlxalq uçuşlar	12,846	20,530	26,890
Ümumi uçuş saatı	35,558	54,063	72,745
Ümumi uçuş məsafəsi	27,833,000	42,425,000	57,354,000
Gedən uçuşların sayı	9,098	13,133	17,017
Təyinatlar məntəqələrinin sayı	27	58	63
Təyyarələrin hərəkətlərinin sayı	18,196	26,266	34,034
Aviasiya qəzalarının sayı	0	0	1
Təyyarələrin sayı	25	28	28
Donanmanın ümumi sayı	3	3	3
Donanmanın Yaşı (Təyyarənin Orta Yaşı)	10.6	11.4	12.2
Təklif olunan oturacaq kilometrilə üzrə qiymət	13.6	12.6	12.8
Sərnişin Doluluq əmsalı (%) – Uçuşlarda dolu olan oturacaqların faizi, tutumdan istifadənin səmərəliliyini göstərir	79%	74%	82%
Daşınan sərnişin sayı	2,243,569	2,905,457	4,040,335
Sərnişin yükü əmsalı	79%	74%	82%
Ödənişli oturacaq sayı km-lə (RPK)	3,359,958,514	4,738,408,364	7,293,859,917
Enmə-qalxmaların ümümi sayı (LTO)	18,196	26,266	34,034
On-time əmsalı (%)	90%	87%	84%
Qeydə alınan quşvurma hadisələrin sayı	21	35	23

Əməliyyat göstəricisi	2022	2023	2024
Biznes sinif sərnişinləri	87,269	81,725	124,554
Ekonom sinif sərnişinləri	2,156,300	2,823,732	3,915,781
Karbon emissiyanın əvəzləşdirilməsi:			
i. Karbon emissiyasının kompensasiyasını alan müştərilərin sayı	N/A	N/A	1,884
ii. Müştərilərin Karbon emissiyasının kompensasiyasına sərf etdiyi vəsait, manatlar	N/A	N/A	9,501
Sərnişinlərdən daxil olan şikayətlərin ümumi sayı	2,418	2,654	5,857
Həll edilmiş şikayətlərin əmsalı, %	-	-	-

KORPORATİV İDARƏETMƏ

Genderlərə görə idarəetmə orqanlarının tərkibi	2022		2023		2024	
	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın	Kişi	Qadın
Genderlərə görə idarəetmə orqanlarında təmsil olunan şəxslərin ümumi sayı	2	0	3	0	2	0

Yaşa görə idarəetmə orqanlarının tərkibi	2022			2023			2024		
	<30	30-50	50<	<30	30-50	50<	<30	30-50	50<
Yaşa görə idarəetmə orqanlarında təmsil olunan şəxslərin sayı	0	2	0	0	2	1	0	1	1

İqtisadi göstəricilər	2022	2023	2024
Kapital qoyuluşu, manatla	N/A	647,325	1,038,690
Ümumi aktivlər, manatla	N/A	1,449,403,845	1,622,051,770
Ümumi kapitallaşma, manatla	N/A	(102,671,133)	396,936,086
Ümumi gəlirlər, manatla	N/A	881,853,759	1,201,236,066
Paylanmış iqtisadi dəyər	0	964,031,851	1,193,693,538
Əməliyyat xərcləri	N/A	803,517,221	1,138,389,495
İşçilərin əmək haqqı və müavinətləri	N/A	77,443,542	110,699,987
O cümlədən dövlət büdcəsinə ödənişlər	0	-	-

Gəlir vergisi	N/A	-	-
Əmlak vergisi	N/A	-	-
Gəlir mənbəyində tutulan vergi	N/A	-	-
Torpaq vergisi	N/A	-	-
DSMF ödənişləri	N/A	-	-
Faiz ödənişləri	N/A	159,699,590	42,398,930
İcma investisiyaları, o cümlədən	0	-	0
Xeyriyyə təşkilatlarına, QHT-lərə və tədqiqat institutlarına töhfələr (təşkilatın kommersiya tədqiqatı və inkişafı ilə əlaqəsi olmayan)	N/A	-	-
İcma infrastrukturunu, məsələn, istirahət obyektlərini dəstəkləmək üçün vəsait	N/A	-	-
İncəsənət və təhsil tədbirləri də daxil olmaqla sosial proqramların birbaşa xərcləri	N/A	-	-
Digər xərclər	N/A	815,040	12,905,113
Forex (gəlir)/zərər	N/A	6,737,619	5,143,547
İnvestisiya fəaliyyətlərindən gəlir	N/A	(1,022,074)	(3,018,033)
Digər qeyri-əməliyyat (gəlir)/zərər	N/A	(3,257,648)	(19,366,825)
Saxlanılan iqtisadi dəyər	N/A	(84,635,989)	24,783,839

Rəqabətə zidd davranış göstəricisi	2022	2023	2024
Rəqabətə zidd hərəkətlərlə bağlı qanunvericiliyə və normativ aktlara uyğun olaraq tətbiq edilən cərimələrin və kompensasiyaların məbləği, manat	0	0	0

Qanun və qaydalara uyğunluq göstəriciləri	2022	2023	2024
Qanun və qaydalara əməl edilməməsinin əhəmiyyətli hallarının ümumi sayı, o cümlədən	0	0	0
i. Cərimələrin tətbiq olunduğu hadisələr	0	0	0
ii. Qeyri-pul sanksiyalarının tətbiq olunduğu hadisələr	0	0	0
Hesabat dövründə qanun və qaydalara əməl edilməməsinə görə ödənilmiş cərimələrin ümumi dəyəri, manat	0	0	0

Qanun və qaydalara uyğunluq göstəriciləri	2022	2023	2024
Rəqabətə zidd davranış, antiinhisar və inhisar qanunvericiliyinin pozulması ilə bağlı icraatda olan məhkəmə işlərinin sayı	0	0	0
Rəqabətə zidd davranış, antiinhisar və inhisar qanunvericiliyinin pozulması ilə bağlı hesabat dövründə baxılmış məhkəmə işlərinin sayı	0	0	0
Məlumatların məxfiliyi ilə bağlı daxil olan şikayətlərin ümumi sayı	0	0	0
Müştəri məlumatlarının müəyyən edilmiş sızması, oğurluğu və ya itkilərinin ümumi sayı	0	0	0

Qanun və qaydalara uyğunluq göstəriciləri	2022	2023	2024
Korrupsiya riskləri üzrə qiymətləndirilmiş əməliyyatların faizi	0	0	0
Təşkilatın antikorrupsiya siyasət və prosedurları barədə məlumatlandırılmış idarəetmə orqanı üzvlərinin ümumi sayı	0	0	0
Təşkilatın antikorrupsiya siyasət və prosedurları barədə məlumatlandırılmış idarəetmə orqanı üzvlərinin faizi	0	0	0
Kateqoriyalar üzrə təşkilatın antikorrupsiya siyasət və prosedurları barədə məlumatlandırılmış işçilərin ümumi sayı	0	0	0
Təşkilatın antikorrupsiya siyasət və prosedurları barədə kateqoriyalar üzrə məlumatlandırılmış işçilərin faizi	0	0	0
Təşkilatın antikorrupsiya siyasət və prosedurları barədə məlumatlandırılmış biznes tərəfdaşlarının (məsələn, təchizatçıların) ümumi sayı	0	0	0
Təşkilatın antikorrupsiya siyasət və prosedurları barədə məlumatlandırılmış biznes tərəfdaşlarının (məsələn, təchizatçıların) faizi	0	0	0
Antikorrupsiya üzrə təlim keçmiş idarəetmə orqanı üzvlərinin ümumi sayı	0	0	0
Antikorrupsiya üzrə təlim keçmiş idarəetmə orqanı üzvlərinin faizi	0	0	0
Antikorrupsiya üzrə təlim keçmiş işçilərin ümumi sayı	0	0	0
Antikorrupsiya üzrə təlim keçmiş işçilərin faizi	0	0	0
Təsdiqlənmiş korrupsiya hallarının ümumi sayı	0	0	0
Korrupsiya ilə bağlı işdən azad edilən və ya intizam məsuliyyətinə cəlb olunan işçilər üzrə təsdiqlənmiş halların ümumi sayı	0	0	0
Korrupsiya ilə bağlı pozuntulara görə biznes tərəfdaşları ilə müqavilələrə xitam verildiyi və ya yenilənmədiyi təsdiqlənmiş hadisələrin ümumi sayı	0	0	0

ƏTRAF MÜHİT

Enerji istehlakı	2022	2023	2024
Elektrik enerjisi, kVt	2,108,156	2,164,677	2,477,368

Yanacaq istehlakı		2022	2023	2024
Benzin	ton	536.53	366.63	190.45
	QC	23,607.32	16,131.72	8,379.80
Dizel	ton	1.30	0.63	0.62
	QC	59.15	28.66	28.21
Aviasiya yanacağı	ton	102,828	147,266	170,000
	QC	4,430,947	6,346,145	7,327,000

Emissiya göstəriciləri (tCO2e)	2022	2023	2024
Ümumi emissiyalar	327,487	467,405	538,827
Əhatə Dairəsi 1	326,608	466,502	537,794
i. Benzin	1,668	1,140	592
ii. Dizel	4.10	2.00	1.96
iii. Aviasiya yanacağı	324,936	465,361	537,794
Əhatə Dairəsi 2	879	903	1033
i. Elektrik enerjisi	879	903	1033

Tullantıların göstəriciləri	2022	2023	2024
Təkrar emal edilən təhlükəli tullantılar (ton)	N/A	4.32	9.86
Poliqona göndərilən təhlükəsiz tullantılar (m^3)	648	912	2,118
Poliqona göndərilən təhlükəli tullantılar (batareyalar) (m^3)	N/A	N/A	0.06

ƏLAQƏ MƏLUMATI

Sizin rəy və şərhlərinizi məmnuniyyətlə qarşılayırıq və hesabatımızın və düzgün keçirilməyib bir sətirdən digərinə daha da təkmilləşdirilməsinə töhfə verə biləcək hər bir təklifi yüksək qiymətləndiririk.

Cəmil Manizadə

"Azərbaycan Hava Yolları" Sərnişin Aviaşirkətinin baş kommersiya inzibatçısı

Telefon: +994 12 497 26 00
E-poçt: opr@azal.az
Ünvan: Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu, AZ1044, Bakı, Azərbaycan

